

XEOGRAFÍA E HISTORIA

1º BACHARELATO

Hª DO MUNDO CONTEMPORÁNEO

CURSO: 2021 – 2022

ÍNDICE:

1. Introducción e contextualización. 2
2. Contribución ás competencias clave. Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliados da materia que forman parte dos perfís competenciais. 2
3. Concreción dos obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave. 6
4. Grao mínimo de consecución para superar a materia. 127
5. Secuenciación e temporalización das unidades didácticas. 131
6. Concrecións metodolóxicas. 136
7. Materias e recursos didácticos. 136
8. Avaliación: 137
 - o Criterios de avaliación.
 - o Procedementos e instrumentos de avaliación.
 - o Criterios de cualificación.
9. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente. 140
10. Actividades de seguemento, recuperación e avaliación das materias pendentes. 141
11. Organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato (cambios de modalidade ou de idioma) 142
12. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados. 143
13. Medidas de atención á diversidade. 143
14. Elementos transversais. 144
15. Contribución do departamento ao Proxecto Lector. 144
16. Contribución do departamento ao Plan TIC. 145
17. Contribución do departamento ao Plan de Convivencia. 145
18. Actividades complementarias e extraescolares. 148
19. Addenda. Plan de continxencia. 149
20. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora. 150

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA**HISTORIA DO MUNDO CONTEMPORÁNEO****1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN**

A Programación Didáctica Historia do Mundo Contemporáneo para o Primeiro Curso de Bacharelato está fundamentada no establecido no Real Decreto 1105/2014 do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte, de 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato, e no Decreto 86/2015 da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria de Galicia polo que se establece o Currículo de Educación Secundaria Obrigatoria e de Bacharelato para esta Comunidade.

Redactado na Introducción e Programación de 1º Eso.

2. CONTRIBUCIÓN ÁS COMPETENCIAS CLAVE. CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS.

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.	Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Comunicación lingüística.
e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na	Comunicación lingüística.

escrita, a lingua galega e a lingua castelá.	Conciencia e expresións culturais. Aprender a aprender.
f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.	Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.	Competencia dixital. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Competencias sociais e cívicas.
h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.	Competencias sociais e cívicas. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Conciencia e expresións culturais.
i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.
l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.
m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.
o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender. Competencias sociais e cívicas.
p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.	Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Competencias sociais e cívicas.

OBXECTIVOS	COMPETENCIAS CLAVE
<p>a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</p>
<p>b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.</p>
<p>c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Aprender a aprender.</p>
<p>d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.</p>	<p>Conciencia e expresións culturais. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Comunicación lingüística.</p>
<p>e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.</p>	<p>Comunicación lingüística. Conciencia e expresións culturais. Aprender a aprender.</p>
<p>g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.</p>	<p>Competencia dixital. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Competencias sociais e cívicas.</p>
<p>h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.</p>	<p>Competencias sociais e cívicas. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Conciencia e expresións culturais.</p>
<p>i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.</p>	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.</p>
<p>l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.</p>	<p>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. Aprender a aprender.</p>

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Aprender a aprender.
Competencias sociais e cívicas.
n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.	Conciencia e expresións culturais.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Aprender a aprender.
p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.	Conciencia e expresións culturais.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Competencias sociais e cívicas.

3. CONCRECIÓN DOS OXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE

TEMA 1**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 1: CONTIDOS**

Interpretación dun gráfico que representa as características da sociedade do Antigo Réxime.
 Constatación da pervivencia da sociedade estamental no Antigo Réxime.
 Lectura dun texto sobre os dereitos señoriais sobre os campesiños.
 Análise de gráficos sobre as crises demográficas periódicas e as crises de subsistencia.
 Descrición do despotismo ilustrado.
 Análise dun gráfico que reflicte o crecemento da poboación europea ao longo do século XVIII.
 Lectura dun texto sobre os poderes do monarca propios do absolutismo monárquico.
 Identificación nun mapa da distribución das formas de goberno na Europa de finais do século XVIII.

BLOQUE 1: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Definir os trazos do Antigo Réxime describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais.
- Distinguir as transformacións no Antigo Réxime enumerando as que lle afectar á economía, poboación e sociedade.
- Diferenciar manifestacións artísticas do Antigo Réxime seleccionando as obras máis destacadas.

BLOQUE 3: CONTIDOS

Identificación dos cambios políticos provocados polas revolucións do século XVII en Inglaterra e caracterización do parlamentarismo inglés.
 Lectura de textos sobre o Parlamento Inglés.
 Comparación entre o absolutismo e o parlamentarismo inglés en relación ao poder político, os dereitos dos cidadáns e a participación política.
 Identificación das transformacións económicas e sociais no século XVIII.
 Recoñecemento do aumento da produción grazas ás manufacturas, da expansión do comercio colonial e do ascenso da burguesía no século XVIII.
 Lectura dun texto histórico sobre a situación da burguesía en París no século XVIII.
 Constatación do papel desempeñado polo comercio colonial nos cambios económicos de Europa.
 Explicación das bases do pensamento ilustrado.
 Comprensión do proceso de revolución e independencia dos Estados Unidos.
 Lectura da Declaración de Independencia, dun fragmento da Constitución de 1787 e tamén da Carta de Dereitos.

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar transformacións económicas e sociais que se produciron durante o Antigo Réxime e como afectaron e acabaron poñendo en crise o propio Antigo Réxime.
- Explicar o parlamentarismo do século XVII resumindo as características esenciais do sistema e valorando o papel das revolucións para alcanzar as transformacións necesarias para logralo.
- Relacionar as ideas da Ilustración co Liberalismo de comezos do século XIX establecendo elementos de coincidencia entre ambas as dúas ideoloxías.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES**BLOQUE 1: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE**

- Extrae os trazos do Antigo Réxime dun texto proposto que os conteña. *C. Comunicación lingüística – C. Aprender a aprender.*
- Obtén e selecciona información escrita e gráfica relevante, utilizando fontes primarias ou secundarias, relativa ao Antigo Réxime. *C. Aprender a Aprender.*
- Clasifica os trazos do Antigo Réxime en aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais. *C. Comunicación Lingüística. – C. Aprender a aprender.*
- Distingue e caracteriza obras de arte do Rococó. *Conciencia e expresións culturais.*

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica as transformacións do Antigo Réxime que lles afectan á economía, poboación e sociedade. *C. Comunicación lingüística. – Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*
- Describe as características do parlamentarismo inglés a partir de fontes históricas. *C. Com. Ling. – Apr. a apr.*
- Distingue as revolucións do século XVII como formas que promoven o cambio político do Antigo Réxime. *C. Ling. – Sentido de iniciativa...*
- Enumera e describe as ideas da Ilustración e as ideas do Liberalismo de comezos do século XIX. *C. lingüística.*

BLOQUE 1: DESCRITORES

- Identifica e describe os dereitos señoriais e las obrigas campesiñas cara ao señor no século XVII e as súas consecuencias económicas nun texto legal. P. 004 A. 2.
- Identifica e describe os poderes do monarca no marco do absolutismo monárquico. P. 006 A. 3.
- Identifica e describe a posición económica da burguesía no século XVIII. P. 011 A. 2.
- Recoñece, a partir da interpretación dun gráfico, a estrutura social do Antigo Réxime e as posibilidades de ascenso social que existían. P. 004 A. 1
- Xustifica a periodicidade da mortalidade durante o Antigo Réxime, interpretando un esquema das crises de subsistencia e un gráfico das crises demográficas periódicas. P. 005 A. 3
- Distingue a distribución territorial nun mapa tralo Tratado de Utrecht e o equilibrio europeo. P. 07 A. 5; P. 001 Anali...
- Recoñece os trazos que definían a sociedade do Antigo Réxime e que grupos sociais a compoñían. P. 005 A. 4
- Recoñece o modelo económico e demográfico que caracterizaba o Antigo Réxime. P. 005 A. 5.
- Clasifica nunha táboa os trazos do Antigo Réxime segundo sexan do ámbito social ou económico. P. 020, Com...
- Completa un esquema cos trazos característicos do Antigo Réxime. P. 020 Completa o esquema.
- Recoñece *O arrandeadoiro*, de Fragonard, como unha obra clave do Rococó. P. 018.

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Explica a relación entre a aplicación de novas técnicas agrícolas ao longo do s. XVIII e o crecemento da poboación e o aumento das manufacturas. P. 011 A. 3 e 4.
- Explica a doutrina económica que impulsou o comercio colonial no século XVIII. P. 011 A. 5; P. 013 A. 1-6.
- Explica o ascenso da burguesía como consecuencia do crecemento da economía no século XVIII. P. 011 A. 2 e 6.
- Describe as características e as prerrogativas do Parlamento Inglés e algunhas das súas leis. P. 009 A. 1, 3 e 4.
- Caracteriza as dúas revolucións que tiveron lugar en Inglaterra no século XVII e o cambio da monarquía absoluta pola monarquía parlamentaria. P. 009 A. 2 e 4.
- Explica as causas e o desenvolvemento da Independencia dos Estados Unidos. P. 016, A. 01, 02, 03.
- Describe os principios do pensamento ilustrado, como liberdade e igualdade e as crises do Antigo Réxime. P. 015 A. 5.
- Caracteriza a división de poderes que propugnaba Montesquieu. P. 022 Comenta o texto.
- Identifica a idea de soberanía nacional recollida na *Enciclopedia* de Diderot como unha idea nacida da Ilustración, base da teoría política liberal. P. 014 A. 2.

TEMA 2**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 2: CONTIDOS**

- Interpretación de gráficos explicativos sobre as revolucións agrícola e demográfica do s. XIX.
- Interpretación dun mapa sobre a extensión do ferrocarril por Europa a mediados do s. XIX.
- Elaboración dunha síntese sobre as revolucións acontecidas en varios ámbitos que conduciron á Primeira Revolución Industrial.
- Comprensión de textos explicativos sobre os sistemas de campos abertos e pechados e interpretación dos esquemas asociados.
- Comprensión de textos históricos sobre as vantaxes e inconvenientes dos sistemas de campos abertos e pechados mediante a resposta a preguntas.
- Procura de información n Internet sobre o convertedor de Bessemer.
- Análise dos efectos da mecanización e da implantación do sistema fabril sobre o espazo e a organización do traballo.
- Comprensión de textos históricos sobre os principios básicos do liberalismo económico e do capitalismo.
- Argumentación sobre a adecuación do capitalismo ao novo sistema industrial e os aspectos do Antigo Réxime que obstaculizaban o seu desenvolvemento.
- Descrición dos barrios dunha cidade industrial en base á observación de cadros da época.
- Caracterización da burguesía, do proletariado e da clase media na nova sociedade industrial.
- Comprensión de textos históricos sobre o rol social da muller de clase burguesa e de clase obreira na sociedade industrial do s. XIX.
- Elaboración dun esquema de síntese sobre as características da Primeira Revolución Industrial.
- Redacción dunha explicación histórica sobre o paso do obradoiro artesanal á fábrica.
- Compleción dun cadro sobre as crises de subsistencias no Antigo Réxime e as crises económicas no capitalismo.
- Elaboración dun gráfico sobre a evolución da poboación inglesa entre 1730 e 1800 co fin de extraer conclusións del.
- Análise e valoración dun gravado de 1834 sobre o traballo nunha fábrica téxtil.
- Procura de información na Internet sobre o concepto de patrimonio industrial e valoración da súa función na sociedade actual.
- Contextualización histórica e valoración da vida e obra de Charles Dickens.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Describir as Revolucións Industriais do século XIX, establecendo os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais.
- Obter información que permita explicar as Revolucións Industriais do s. XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou online nas que se encontre dispoñible.
- Identificar os cambios nos transportes, agricultura e poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX.
- Enumerar os países que iniciaron a industrialización, localizándoos adecuadamente e establecendo as rexións onde se produce ese avance.
- Utilizar o vocabulario histórico con precisión, inseríndoo no contexto adecuado.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Identifica as causas da Primeira Revolución Industrial. *C. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor – C. Aprender a aprender.*

- Analiza comparativa e esquematicamente as dúas Revolucións Industriais. *C. Aprender a Aprender – C. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*

- Sinala os cambios sociais máis relevantes do século XIX asociándoos ao proceso da Revolución Industrial. *C. Ling. – C. Soc. e cív. – C. Mat., cien. e tecn.*

- Describe a partir dun plano a cidade industrial británica. *C. Aprender a aprender.*

- Identifica en imaxes os elementos propios da vida nunha cidade industrial do século XIX. *C. Consciencia e expresións culturais.*

- Localiza nun mapa os países industrializados e as súas rexións industriais. *C. Aprender a aprender.*

- Explica as causas e consecuencias das crises económicas e as súas posibles solucións a partir de fontes históricas. *C. Aprender a aprender.*

- Analiza aspectos que expliquen o desenvolvemento económico do sector industrial dos primeiros países industrializados, con fontes historiográficas. *C. Ling.*

- Comenta mapas que expliquen a evolución da extensión de redes de transporte: ferrocarril, estradas e canles. *C. Aprender a aprender.*

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Explica os cambios que provocou o sistema Norfolk de rotación de cultivos e as vantaxes que supuxo respecto á rotación trienal. P. 026 A. 1.
- Interpreta esquemas representativos dos sistemas de campos abertos e pechados e analiza as súas vantaxes e inconvenientes. P. 029 A. 1, 5 e 6.
- Analiza as causas que motivaron o crecemento da poboación en Gran Bretaña. P. 026 A. 2.
- Comprende unha táboa cos datos demográficos da poboación inglesa entre 1730-1800 e trasládaos en forma de gráfico para extraer conclusións. P. 041 A. 1-2.
- Analiza a nacente economía de mercado e compáraa coa economía autosuficiente. P. 027 A. 5.
- Sintetiza as diversas revolucións que provocaron a Primeira Revolución Industrial. P. 027 A. 4; P. 038 A. 1.
- Sintetiza en forma de esquema as principais características da Primeira Revolución Industrial. P. 040 *Técnicas de estudo, Elabora un esquema.*
- Describe os cambios que supuxo a mecanización e o sistema fabril sobre as industrias algodonera, siderometalúrxica e a minaría. P. 031 A. 6 e 8.
- Redacta un texto explicativo sobre os cambios que supuxo a mecanización e o sistema fabril sobre o espazo e a organización do traballo. P. 040 *Redacta unha...*
- Explica as características do liberalismo económico e o capitalismo. P. 033 A. 1, 3, 4 e 5.
- Caracteriza a burguesía e o proletariado e establece as diferenzas entre as dúas clases sociais. P. 035 A. 4 e 6.
- Analiza con sentido crítico o papel da muller na sociedade industrial do s. XIX. P. 036 A. 1, 2, 5, 6 e 7.
- Describe a cidade industrial británica a partir dun plano de Londres. P. 042 A. 1 *Observa o plano.*
- Describe o estilo de vida da burguesía e do proletariado a partir da análise de varias pinturas. P. 038 A. 1-3.
- Explica as novas formas de traballo industrial en base á observación de pinturas. P. 038 A. 4; P. 042 A. 1.
- Identifica nun mapa as rexións máis industrializadas de Europa a mediados do s. XIX. P. 025 A *nova era...*
- Localiza nun mapa as principais cidades europeas e explica as causas do seu crecemento. P. 035 A. 5.
- Explica as causas e as consecuencias das crises de sobreprodución. P. 033 A. 2.
- Describe as diferenzas entre as crises económicas do Antigo Réxime e do capitalismo. P. 040 *Completa o...*
- Le textos históricos sobre o debate entre defensores e detractores do sistema de campos pechados e identifica os seus principais argumentos. P. 029 A. 3-4.
- Interpreta e analiza nun mapa a extensión do ferrocarril por Europa en 1880, sinalando as zonas cunha maior densidade ferroviaria. P. 027 A. 3.

TEMA 3**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 3: CONTIDOS**

- Identificación das causas da Revolución Francesa.
- Descrición da evolución dos prezos do pan antes da Revolución e relación co malestar popular.
- Descrición dos motivos que conduciron á convocatoria de Estados Xerais en Francia en 1789 e que proceso iniciaron.
- Descrición das circunstancias que levaron a crear a Asemblea Nacional Constituínte (1789-1791).
- Lectura dun fragmento do *Decreto da Asemblea Nacional* que recolle a abolición do réxime feudal.
- Descrición da monarquía constitucional (1791-1792).
- Lectura da *Declaración de Dereitos do Home e do Cidadán de 1789* e constatación dos dereitos naturais que se consagran nela.
- Análise dun esquema que reflicte o sistema político establecido coa Revolución e a división de poderes entre executivo, lexislativo e xudicial.
- Caracterización da radicalización durante a etapa republicana (1792-1799).
- Distinción entre a república girondina, a república xacobina e a república burguesa moderada.
- Lectura dun texto sobre os principios xacobinos.
- Recoñecemento da obra de Napoleón Bonaparte e da súa influencia no conxunto de Europa.
- Xustificación de se o réxime de Napoleón liquidou a revolución en Francia ou consolidou os cambios revolucionarios.
- Identificación nun mapa das conquistas napoleónicas en 1812.
- Relación entre a expansión das ideas liberais en Europa e o xurdimento do nacionalismo.
- Definición das características do liberalismo e do nacionalismo.
- Descrición de Restauración en Europa despois do Congreso de Viena.
- Identificación das primeiras revolucións liberais en Europa na década de 1820 e da segunda ondata revolucionaria da década de 1830.
- Caracterización da Revolución de 1848 e das reivindicacións sociais e políticas e a súa relación coa etapa xacobina da Revolución Francesa.
- Xustificación de por que 1848 foi o despertar das nacións.
- Descrición da cronoloxía da unificación italiana.
- Identificación da formación do Estado alemán.
- Constatación da influencia das ideas liberais en América e dos seus efectos na independencia de diversos países de América Latina.
- Elaboración dun eixe cronolóxico sobre a independencia de América Latina (1804-1844).

BLOQUE 3: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar a evolución política, económica, social, cultural e de pensamento que caracteriza a primeira metade do século XIX distinguindo os feitos, personaxes e símbolos.
- Explicar a partir de información obtida na Internet, a Revolución Francesa de 1789 incluíndo cada idea obtida nas causas, no desenvolvemento e tamén nas consecuencias.
- Identificar o Imperio Napoleónico localizando a súa expansión europea e establecendo as súas consecuencias.
- Analizar a transcendencia que tivo para Europa o Congreso de Viena e a restauración do Absolutismo identificando as súas consecuencias para os diversos países implicados.
- Identificar as revolucións burguesas de 1820, 1830 e 1848, relacionando as súas causas e desenvolvemento.
- Coñecer o proceso de Unificación de Italia e Alemaña, obtendo o seu desenvolvemento a partir da análise de fontes gráficas.
- Descubrir as manifestacións artísticas de comezos do século XIX, obtendo información de medios bibliográficos ou da Internet e presentándoa adecuadamente.
- Analizar utilizando fontes gráficas a independencia de Hispanoamérica.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 3: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Realiza eixes cronolóxicos que inclúan diacronía e sincronía dos acontecementos da primeira metade do século XIX. *C. Matemática...*
- Explica as causas da Revolución Francesa de 1789. *C. Comunicación lingüística.*
- Explica esquematicamente o desenvolvemento da Revolución Francesa. *C. Comunicación lingüística – C. Aprender a aprender.*
- Identifica nun mapa histórico a extensión do Imperio Napoleónico. *C. Aprender a aprender.*
- Analiza as ideas defendidas e as conclusións do Congreso de Viena relacionándoas coas súas consecuencias. *C. Com. Lingüís. – C. Aprender a aprender.*
- Compara as causas e o desenvolvemento das revolucións de 1820, 1830 e 1848. *C. Com. Lingüís. – C. Aprender a aprender.*
- Describe e explica a Unificación de Italia e a unificación de Alemaña a partir de fontes gráficas. *C. Com. Lingüís. – C. Aprender a aprender.*
- Establece as características propias da pintura, da escultura e da arquitectura do Neoclasicismo e do Romanticismo a partir de fontes gráficas. *Conciencia e expresións culturais.*
- Realiza un friso cronolóxico explicativo da Independencia das colonias hispanoamericanas ao comezo do século

BLOQUE 3: DESCRITORES

- Analiza un eixe cronolóxico coas etapas da Revolución francesa, da época napoleónica e das Revolucións Liberais e dos nacionalismos. P. 045 As Revolucións...
- Explica o rexeitamento do Terceiro Estado dun sistema político e social que o marxinaba e a convocatoria por parte da nobreza dos Estados Xerais para rexeitar a reforma fiscal de Luis XV. P. 047 A. 4.
- Explica a secuencia de acontecementos que acabou co Antigo Réxime e detalla o novo réxime político en Francia que non puido consolidarse. P. 047 A. 5 e 6.
- Explica a radicalización da etapa republicana (1792-1799): república xirondina, república xacobina e república burguesa moderada. P. 051 A. 4-7.
- Completa un cadro comparando o poder, a sociedade, o sistema económico e fiscal e a organización xudicial antes e durante a Revolución francesa. P. 062 Completa...
- Identifica nun mapa os países que se viron afectados pola expansión napoleónica. P. 053 A. 4.
- Describe o intento das potencias europeas de restaurar a orde anterior ao Imperio napoleónico e á Revolución francesa no Congreso de Viena. P. 055 A. 3.
- Identifica por que os ideais liberais e nacionais se opuxeron ao sistema da Restauración impulsada no Congreso de Viena. P. 055 A. 4.
- Explica a primeira ondada revolucionaria dos partidarios do liberalismo entre o 1820 e o 1824 contra a represión das autoridades absolutistas. P. 055 A. 5 e 6.
- Explica a segunda ondada revolucionaria en Europa en 1830 e o establecemento de gobernos liberais moderados na Europa occidental. P. 055 A. 5 e 6.
- Identifica as reivindicacións sociais e políticas emerxidas na Revolución de 1848 e o espertar das nacións que supuxo. P. 056 A. 1; P. 057 A. 4-6
- Describe a Unificación de Italia a partir da lectura de textos de Garibaldi e de Cavour e da consulta dun mapa. P. 059 A. 1-3
- Describe a Unificación de Alemaña a partir da lectura de textos de Müller, Von Bismarck e Federico Guillerme IV, rei de Prusia, e a consulta dun mapa. P. 059 A. 4-6.
- Completa un cadro comparativo da Unificación de Italia e de Alemaña. P. 059 A. 7
- Interpreta o cadro *A coroación de Napoleón*, de Jacques-Louis David, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Neoclasicismo. P. 052 A. 1
- Interpreta o cadro *A liberdade guiando o pobo*, de Eugène Delacroix, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Romanticismo. P. 055 A.3
- Elabora un eixe cronolóxico que amosa cada país de América Latina independizado e a súa data de independencia. P. 064 Elabora un eixe...

TEMA 4**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 2: CONTIDOS**

- Constatación do nacemento dunha nova sociedade de clases no século XIX.
- Identificación dos dous grupos sociais que se conformaron no sistema económico capitalista e por que apareceu un novo tipo de conflito social.
- Descrición das orixes do mundo obreiro.
- Lectura das *Combination Acts*, as leis que prohibían a asociación dos traballadores para defender os seus intereses.
- Caracterización dos primeiros conflitos e identificación do ludismo como a primeira resposta de protesta dos traballadores ante a súa situación laboral e das accións que se levaron a cabo.
- Descrición das condicións laborais e de vida dos obreiros no século XIX.
- Interpretación dun gráfico sobre os gastos diarios dunha familia obreira.
- Lectura dun texto de Engels sobre o traballo infantil.
- Identificación das novas ideoloxías políticas que denunciaban os abusos do capitalismo liberal.
- Distinción entre o socialismo utópico, o pensamento marxista e as correntes anarquistas.
- Lectura dun fragmento do *Manifiesto comunista* de Marx e Engels.
- Lectura dun texto de Bakunin que manifesta as ideas anarquistas.
- Caracterización das primeiras organizacións obreiras: o nacemento dos sindicatos e do cartismo.
- Explicación das características da Primeira Internacional.
- Explicación das causas do fracaso da Primeira Internacional.
- Descrición da evolución do movemento obreiro entre os anos 1875 e 1914).
- Análise de por que e cando naceron os partidos socialistas e cales eran os seus obxectivos.
- Explicación das características da Segunda Internacional.
- Recoñecemento en gráficos da evolución positiva do salario real nalgúns estados europeos.
- Resumo das melloras laborais e dos avances dos dereitos sociais dos traballadores.
- Compleción dun cadro comparativo das características (organización, ideario, participantes, obxectivos, etc.) da Primeira e da Segunda Internacional.
- Elaboración dun cartel dixital sobre as demandas obreiras no século XIX.
- Constatación nunha imaxe da división de clases como o principal conflito social a partir do século XIX.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Describe as características do traballo e da sociedade industrial durante o século XIX prestándolles especial atención ás condicións de vida das clases populares.
- Empregar fontes documentais e interpretalas para coñecer diferentes doutrinas políticas ou ideolóxicas presentes no século XIX.
- Analizar e describir as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación dos obreiros do século XIX e reivindicar dereitos ou sistemas políticos alternativos.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explicar os aspectos básicos das sociedades europeas do século XIX e os grupos sociais que a conforman. *Comunicación Lingüística – C. Aprender a aprender.*
- Describir as condicións de traballo dos traballadores industriais do século XIX e comprende a súa dureza. *Comunicación Lingüística – Soc. e Cívicas.*
- Le e interpreta textos representativos de diferentes ideoloxías. *Comunicación Lingüística – Soc. e Cívicas.*
- Compara as correntes de pensamento social da época da Revolución Industrial: socialismo utópico, socialismo científico e anarquismo. *C. Comunicación Lingüística – C. Aprender a aprender – C. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*
- Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro. *C. Aprender a Aprender – C. – C. Lingüística – C. Matemática... – Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Explica como eran as vivendas e os barrios dos traballadores no século XIX. P. 071 A. 4.
- Analiza un gráfico sobre os gastos diarios dunha familia obreira e recoñece que o traballo apenas permitía a supervivencia dunha familia obreira. P. 071 A. 5.
- Distingue as condicións laborais e de vida dos obreiros no século XIX. P. 071 A. 1 a 3.
- Explica as condicións de traballo infantil e en que medida lle afectaba ao desenvolvemento dos nenos. P. 071 A. 6.
- Le un texto de Karl Marx e infire o eixe esencial das relacións sociais, segundo o marxismo. P. 072 A. 1.
- Le textos de Proudhon e de Bakunin e infire deles os principios básicos do anarquismo. P. 073 A. 2.
- Le textos históricos que lle permiten comparar o socialismo utópico, o pensamento marxista e as correntes anarquistas. P. 073 A. 3-6.
- Analiza a Acta fundacional da Asociación Internacional de Traballadores. P. 075, A. 2.
- Explica que foi a Segunda Internacional e que lle achegou ao movemento socialista e obreirismo. P.079 A. 5.
- Explica o enfrontamento entre as ideas do socialismo marxista e as do anarquismo como unha causa do fracaso da Primeira Internacional. P. 077 A. 1-6.
- Compara nun cadro os aspectos importantes (fundación e cronoloxía, organización, participación e ideoloxía, extensión, obxectivos e reivindicacións e feitos) da Primeira e a Segunda Internacional. P. 084 Completa...
- Recoñece as primeiras respostas de protesta dos traballadores ante a situación de explotación laboral que sufrían. P. 069 A. 3 e 4.
- Explica por que os traballadores empezaron a asociarse en sindicatos. P. 074 A. 1; P. 075 A. 3
- Caracteriza as asociacións Socorros Mutuos, as Trade Unions e a Great Trade Union como as primeiras asociacións de traballadores creadas entre os anos 1820 e 1830. P. 075 A. 3
- Explica que foi o cartismo e a importancia que tivo para a organización política da clase obreira. P. 075 A. 4.
- Explica as características da Primeira Internacional (a primeira Asociación Internacional de Traballadores), como se organizaba e as súas reivindicacións. P. 075 A. 5.
- Describe a evolución do movemento obreiro de carácter anarquista e a súa consolidación no anarcosindicalismo. P. 078 A. 1; P. 079 A. 3
- Explica as causas do nacemento dos sindicatos e os partidos socialistas, as súas características e os seus obxectivos. P. 079 A. 4.
- Explica algún dos avances en dereitos sociais dos traballadores conseguido grazas ao asociacionismo obreiro, como a mellora do salario. P. 081 A. 2.

TEMA 5**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 2: CONTIDOS**

- Identificación das principais innovacións tecnolóxicas da Segunda Revolución Industrial e a súa afectación na industria e na vida das persoas.
- Constatación nun gráfico de como a Segunda Revolución Industrial cambiou a estrutura da produción mundial en 1913.
- Análise nun gráfico do aumento do comercio internacional entre 1880 e 1928.
- Análise nun mapa das migracións europeas entre 1800 e 1914.
- Lectura de textos de Taylor e Ford para caracterizar e distinguir os novos métodos de produción: o taylorismo e o fordismo.
- Elaboración dunha presentación sobre o Ford T, un novo vehículo popular.
- Xustificación de por que as empresas tenderon á concentración industrial.

BLOQUE 2: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Describir as Revolucións Industriais do século XIX, establecendo os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais.
- Obter información que permita explicar as Revolucións Industriais do s. XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou online nas que se encontre dispoñible.

BLOQUE 4: CONTIDOS

- Descrición nun gráfico de claves das causas do imperialismo: causas políticas e demográficas, económicas, culturais e ideolóxicas.
- Caracterización da expansión colonial e da resistencia á conquista.
- Identificación nun mapamundi da repartición colonial e das guerras que se derivaron disto.
- Elaboración dun cadro coas colonias que posuía cada imperio en 1914.
- Descrición da organización política e administrativa que se crearon nas colonias.
- Procura na Internet de información sobre a administración colonial no congo Belga a través de fotografías da época.
- Constatación do impacto da dominación europea sobre os pobos colonizados no ámbito económico, político e social e cultural.
- Observación dun gráfico sobre o funcionamento da economía colonial.
- Lectura de textos históricos para analizar os argumentos dos colonizadores a favor da expansión colonial e as críticas que recibiron dalgúns dos seus contemporáneos.
- Observación e comentario dunha caricatura sobre o colonialismo francés.
- Xustificación de se a expansión colonial supuxo unha primeira globalización.
- Procura de información na Internet sobre a vida de Cecil Rhodes e constatación do seu carácter representativo do espírito colonial británico.

BLOQUE 4: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, establecendo as súas consecuencias.
- Localizar xeograficamente os territorios colonizados no século XIX polas diferentes potencias coloniais.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 2: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica razoadamente a evolución cara á II Revolución Industrial. *C. Comunicación lingüística – Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*

- Analiza comparativa e esquematicamente as dúas Revolucións Industriais. *Sentido de iniciativa e espírito emprendedor – C. Aprender a aprender.*

BLOQUE 4: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da Segunda Metade do século XIX. *C. Aprender a aprender – C. Comunicación lingüística. – C. Sentido de iniciativa e espírito...*

- Localiza nun mapamundi as colonias das distintas potencias imperialistas. *C. Aprender a Aprender*

BLOQUE 2: DESCRITORES

- Explica as principais innovacións tecnolóxicas da Segunda Revolución Industrial e as súas consecuencias sociais e económicas. P. 091, Act. 2 e 3.
- Explica as causas da Segunda Revolución Industrial, como o uso da electricidade, os novos medios de transporte, a expansión das redes de telegrafía e o desenvolvemento de novos produtos. P. 090 A. 1; P. 091 A. 3
- Explica as causas do crecemento demográfico en Europa froito da segunda ondata de industrialización e a emigración da poboación europea a outros países. P. 091 A. 4.
- Analiza con sentido crítico o taylorismo e o fordismo. P. 093 A. 1-5.
- Distingue as innovacións consecuencia da segunda revolución industrial en comparación coa primeira. P. 102 A. 1
- Analiza e compara as dúas Revolucións Industriais mediante un esquema. P. 104 Elabora un mapa...

BLOQUE 4: DESCRITORES

- Explica nun gráfico de claves os factores impulsores da formación de imperios coloniais: políticos, demográficos, económicos, culturais e ideolóxicos. P. 095 A. 2.
- Explica como se organizaron administrativamente os imperios coloniais e os diversos tipos de dominación exercida pola metrópole. P. 095 A. 2.
- Identifica as consecuencias da dominación europea para os pobos colonizados a partir da lectura de fontes secundarias. P. 099 A. 3.
- Recoñece as consecuencias da dominación europea sobre os pobos colonizados no ámbito económico, político, social e cultural. P. 099 A. 3.
- Completa un cadro cos oito principais conflitos coloniais, indicando a cronoloxía, os países implicados, as causas e a súa resolución. P. 097 A. 3.
- Relaciona os conflitos desatados a causa da expansión colonial co aumento da tensión internacional previa á Primeira Guerra Mundial. P. 097 A. 4.
- Concibe a expansión colonial como unha primeira globalización mundial a partir dos textos lidos e dos gráficos analizados. P. 102 A. 4.
- Analiza os aspectos positivos e negativos da colonización e xustifica se a expansión colonial tivo un cariz máis civilizador ou máis dominador. P. 101 A. 4.
- Localiza en dous mapas a distribución das colonias e conclúe cal é a principal potencia colonizadora. P. 088 e 089 A dominación europea do mundo...
- Localiza nun mapamundi as colonias de cada imperio no século XIX para poder elaborar un cadro descritivo. P. 097 A. 1.

TEMA 6**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 4: CONTIDOS**

- Caracterización profunda da monarquía liberal da Gran Bretaña.
- Constatación nunha táboa da ampliación do voto en Gran Bretaña entre 1831 e 1885.
- Descrición da evolución do II Imperio á III República en Francia.
- Identificación nun gráfico do sistema político da Alemaña de Bismarck
- Lectura dun texto sobre o imperialismo alemán.
- Comparación dos sistemas políticos de Gran Bretaña, Francia e Alemaña e constatación do máis democrático e do máis autoritario.
- Caracterización da Inglaterra vitoriana.
- Identificación en imaxes do ideal de vida das clases acomodadas.
- Constatación en imaxes das diferenzas sociais na Inglaterra vitoriana entre a clase alta e a clase obreira.
- Caracterización de Francia como modelo de república democrática.
- Identificación nun gráfico das institucións da terceira república.
- Xustificación da ampliación de dereitos e liberdades que tivo lugar na III República.
- Identificación dos símbolos da República.
- Relación entre o proceso de crecemento económico alemán e o reforzamento do nacionalismo e o militarismo no país.
- Caracterización do modelo industrial alemán e comparación co británico.
- Análise de gráficas sobre o crecemento demográfico e a expansión do comercio en Alemaña entre 1880 e 1913.
- Descrición das características da monarquía dual Austria-Hungría e de como se gobernaba en cada un dos territorios.
- Identificación do problema de nacionalidades ao que se enfrontaba o Imperio austrohúngaro.
- Descrición das características territoriais do imperio ruso e da súa forma de goberno e do seu sistema económico e social a mediados do século XIX.
- Análise das reformas introducidas polo tsar Alexandre II e das súas consecuencias.
- Xustificación de como se converteron os EE.UU nunha nación cun enorme territorio e nunha gran potencia económica.
- Explicación das causas que conduciron á guerra civil nos Estados Unidos.
- Descrición do proceso de industrialización do Xapón.
- Comparación do sistema político de Gran Bretaña e dos Estados Unidos a principios do século XX.

BLOQUE 4: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Describir as transformacións e conflitos xurdidos a finais do século XIX e comezos do século XX distinguindo o seu desenvolvemento e os factores que provocaron o seu inicio.
- Analizar diversos tipos de imaxes para comprender, coñecer e recrear a vida cotiá de Europa entre 1870 e 1914.
- Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, además de Xapón e dos Estados Unidos a finais do século XIX presentando información que explique tales feitos.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 4: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Sintetiza en diferentes tipos de documentos os aspectos clave da organización social, económica e política de Europa entre 1870 e 1914. *C. Aprender a aprender. – C. Comunicación lingüística.*

- Explica a partir de imaxes as características que permiten identificar a Inglaterra Vitoriana. *Conciencia e expresións culturais.*

- Analiza con detalle a evolución durante a Segunda Metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Imperio Austrohúngaro, Rusia, Estados Unidos e Xapón. *C. Aprender a apr... – Com. ling. – C. Sentido de la iniciativa...*

- Identifica e explica razoadamente os feitos que converten a Alemaña durante o mandato de Bismarck nunha potencia europea. *C. lingüística... – C. matemática... – Aprender...*

BLOQUE 4: DESCRITORES

- Interpreta un eixe cronolóxico que reflicte os acontecementos que tiveron lugar no período entre as revolucións liberais e a Primeira Guerra Mundial e as leis que iniciaron estes cambios. P. 109 As grandes...
- Explica as características comúns que presentaban os países con reximes liberais democráticos. P. 111 A. 2.
- Distingue as diferenzas entre Gran Bretaña, Francia e Alemaña e identifica que país tiña o sistema político máis democrático e cal o máis autoritario. P. 111 A. 3.

- Identifica unha mostra do esplendor e a potencia da industria británica na época vitoriana nunha imaxe da exposición universal de Londres de 1851. P. 113 A. 2.
- Observa imaxes e explica diferenzas entre os grupos sociais da Inglaterra Vitoriana, os valores predominantes e o ideal de vida das clases acomodadas. P. 113 A. 3.

- Elabora un eixe cronolóxico que reflicte os gobernos e monarcas de cada estado e os feitos máis importantes ocorridos en cada etapa. P. 128 *Completa o eixe.*
- Identifica e explica as causas do predominio do Reino Unido no comercio mundial. P. 113 A. 1.
- Describe o funcionamento do modelo de república democrática en Francia (III República) e a ampliación de dereitos e liberdades que impulsou. P. 113 A. 1 e 2.
- Explica as características da monarquía dual de Austria-Hungría e como se gobernaba en cada territorio. P. 119 A. 4.
- Xustifica a que problema de nacionalidades se enfrontaba o Imperio austrohúngaro. P. 119 A. 5.
- Explica as características territoriais, políticas, económicas e sociais do Imperio Ruso. P. 121 A. 3.
- Explica as reformas que introduciu o tsar Alexandre II, por que se paralizaron e as consecuencias que se derivaron disto. P. 121 A. 4.
- Explica como se converteron os EE.UU nunha nación cun enorme territorio e nunha gran potencia económica. P. 123 A. 6.
- Explica cando e por que no Xapón se iniciou un proceso de industrialización e que características tivo. P. 123 A. 7.

- Explica as características da industria alemá, baseada nas técnicas e experiencias da revolución industrial inglesa e a estreita colaboración coa banca e co Estado. P. 117 A. 1 e 2.
- Analiza o crecemento da poboación durante o mandato de Bismarck como unha das razóns do crecemento económico de Alemaña. P. 117 A. 3.
- Explica cal era a posición alemá no comercio mundial durante o mandato de Bismarck e como se reflectía nas exportacións. P. 117 A. 4.
- Explica que medidas tomou Alemaña con respecto á moeda e á banca e caracteriza a relación existente entre o Estado e os homes de negocios. P. 117 A. 5.

TEMA 7**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 4: CONTIDOS**

- Identificación do imperialismo e do nacionalismo como as causas da Primeira Guerra Mundial.
- Descrición dos dous bloques de alianzas que se formaron e as aspiracións de cada un deles: a Tripla Alianza e a Tripla Entente.
- Xustificación de por que se calificou de “Paz Armada” o período anterior á guerra.
- Identificación do acontecemento que supuxo o estalido da Primeira Guerra Mundial.
- Identificación, a partir de fontes primarias e secundarias, das responsabilidades dos diferentes causantes da guerra.
- Xustificación da responsabilidade de Alemaña no estalido da guerra a partir da lectura de textos.
- Análise nun cadro do potencial dos países implicados no conflito.
- Identificación nun mapa do desenvolvemento da Primeira Guerra Mundial.
- Descrición da primeira fase da guerra: A guerra de movementos (1914).
- Explicación da guerra de trincheiras (1915-1916).
- Lectura dn texto descritivo de como era a vida nas trincheiras.
- Descrición das circunstancias que conduciron á crise de 1917 e ao armisticio.
- Descrición nun cadro sinóptico das consecuencias demográficas, económicas e sociais inmediatas do conflito.
- Análise nun gráfico das débedas interaliadas no ano 1919.
- Análise dun gráfico que recolle as causas do colapso alemán.
- Constatación da mobilización das mulleres durante a guerra a partir da lectura de textos e da observación de gráficos.

BLOQUE 4: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Comparar sinteticamente os distintos sistemas de alianzas do período da Paz Armada.
- Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da Primeira Guerra Mundial, desenvolvendo as súas etapas e as súas consecuencias.
- Localizar fontes primarias e secundarias (en bibliotecas, a Internet, etc.) e extraer información de interese, valorando criticamente a súa fiabilidade.
- Utilizar o vocabulario histórico con precisión, inseríndoo no contexto histórico de finais do século XIX e comezos do XX.

BLOQUE 5: CONTIDOS

- Descrición dos tratados de paz trala Gran Guerra.
- Descrición da creación da Sociedade de Nacións para supervisar o cumprimento dos tratados e protexer as minorías nacionais dos Estados.
- Identificación nun mapa da situación territorial de Alemaña despois do Tratado de Versalles.

BLOQUE 5: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar os Tratados de Paz da I Guerra Mundial establecendo como unha consecuencia o xurdimento da Sociedade de Nacións.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 4: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Describe as alianzas dos países máis destacados durante a Paz Armada. *C. Lingüística...* – *C. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*
- Identifica a partir de fontes históricas ou historiográficas as causas da I Guerra Mundial. *C. Sentido de iniciativa...* – *C. aprender a apr.* – *C. Com. Lingüística..*
- Comenta símbolos conmemorativos vinculados á I Guerra Mundial. *Sent. Iniciativa...* – *Conciencia e expr. Cult.* – *C. dixital.*
- Analiza e explica as distintas etapas da Gran Guerra a partir de mapas históricos. *C. Aprender a aprender* – *C. Comunicación ling.*
- Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da I Guerra Mundial. *C. Matemática...* – *Conciencia e expr...* – *Aprender a apr.* – *C. Com. ling.*

BLOQUE 5: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica os acordos dos Tratados de Paz da I Guerra Mundial e analiza as súas consecuencias a curto prazo.

BLOQUE 4: DESCRITORES

- Describe as alianzas entre potencias firmadas durante a Paz Armada e as aspiracións. P. 134 A. 1; P. 135 A. 6.
- Xustifica por que se califica de “paz armada” o período anterior á Primeira Guerra Mundial. P. 135 A. 7; P. 137 A. 2.
- Xustifica por que o imperialismo e o nacionalismo foron as causas da Primeira Guerra Mundial. P. 135 A. 8.
- Le e analiza que países tiveron a responsabilidade no estalido da guerra. P. 137 A. 3; P. 146 A. 1.
- Recoñece en debuxos e caricaturas a atribución da responsabilidade do conflito a certos países. P. 137 A. 2 e 3
- Xustifica por que o 11 de novembro é festivo en moitos países, xya que en tal día de 1918 se asinou o Armisticio entre os Aliados e o Imperio alemán. P. 139 A. 7.
- Recoñece a función propagandística dos carteis durante a I Guerra Mundial. P. 141 A. 1.
- Xustifica por que a batalla de Verdún se converteu no símbolo da Guerra. P. 146 A. 3.
- Analiza a pintura *A guerra* de Otto Dix e describe a intención do autor de transmitir o horror da guerra e os sentimentos que xera. P. 149 *Analizar unha pintura...*
- Identifica as trincheiras como un símbolo da Gran Guerra. P. 151 A. 6 *As trincheiras...*
- Elabora un mapa conceptual sobre as fases da guerra, os países participantes, a evolución das fronteiras e as batallas. P. 139 A. 5.
- Explica a importancia do ano 1917 para o desenvolvemento e o desenlace da Guerra. P. 139 A. 6.
- Explica que fases tivo a guerra e que caracterizou cada unha delas. P. 146 A. 3.
- Completa un cadro caracterizando a I Guerra Mundial. P. 148 *Completa o...*
- Explica o aumento de mulleres traballadoras de municións no Reino Unido ao longo do conflito. P. 141 A. 2.
- Explica a partir de imaxes que tipos de traballo desenvolveron as mulleres na retaguarda. P. 141 A. 2.
- Elabora un esquema das consecuencias demográficas, económicas e sociais da guerra. P. 143 A. 7.
- Analiza os efectos demográficos da guerra a partir dunha pirámide de poboación. P. 150 A. 3 *Analiza...*
- Describe as novas fronteiras de Europa e os novos estados xurdidos trala Primeira Guerra Mundial. P. 145 A. 4

BLOQUE 5: DESCRITORES

- Explica como se elaboraron os cinco tratados de paz e que condicións estipulaba cada un deles. P. 143 A. 5.
- Explica que foi “a paz dos vencedores” e o malestar social que desencadeou. P. 143 A. 6; P. 150 A. 1.
- Explica que era a Sociedade de Nacións, que obxectivos perseguía e que institucións a compoñían. P. 145 A. 2

TEMA 8**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 5: CONTIDOS**

- Descrición da sociedade e da economía rusas a principios do século XX.
- Análise dos grupos e dos partidos políticos existentes en Rusia.
- Explicación da oposición do tsarismo, que grupos sociais participaban nesta oposición e as súas aspiracións.
- Descrición da revolución de 1905 e as reformas económicas e políticas emprendidas polo tsar promovidas no *Manifesto de Outubro*.
- Lectura dun texto que recolle as peticións dos obreiros para mellorar as súas condicións.
- Análise das causas que levaron á Revolución de Febreiro de 1917.
- Constatación da difícil conxuntura creada pola guerra mundial en 1917 a partir dun gráfico que resume o descenso do poder adquisitivo, o aumento das folgas e o número de vítimas.
- Descrición da caída do tsarismo despois da Revolución de Febreiro.
- Lectura da *Primeira Declaración do goberno provisional* trala caída do goberno.
- Descrición dos sóviets, da súa composición e dos seus obxectivos.
- Xustificación de por que os grupos políticos que loitaran xuntos contra o tsarismo se dividiron despois da revolución.
- Caracterización da revolución emprendida polos bolcheviques en outubro de 1917.
- Lectura das Teses de Abril de Lenin e constatación das propostas de actuación que lanzou.
- Constatación dos erros do goberno provisional que desencadearon a Revolución de Outubro.
- Observación do cadro da toma do Palacio de Inverno e escritura dunha crónica dos feitos.
- Descrición das medidas tomadas polos sóviets tras alcanzar o poder e os obxectivos que pretendían.
- Identificación das consecuencias territoriais que tivo para Rusia a paz con Alemaña.
- Explicación das causas que conduciron á guerra civil, dos bandos que se enfrontaban e do desenlace da guerra.
- Descrición das consecuencias para a poboación que tivo o comunismo de guerra no ámbito económico e político.
- Constatación da organización da URSS segundo a constitución de 1923 a partir dun esquema e do predominio do partido comunista sobre o estado.
- Explicación das consecuencias que tivo para a evolución da URSS da chegada de Stalin ao poder.
- Análise de carteis de propaganda bolchevique.

BLOQUE 5: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar como era a sociedade rusa antes da revolución de 1917 e recoñecer os factores que favoreceron o estalido desta revolución.
- Establecer unha cronoloxía dos principais acontecementos da Revolución de 1917.
- Explicar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 e os seus protagonistas máis significativos e establecendo as súas consecuencias.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 5: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917. *C. Aprender a aprender. – C. Dixital – C. Com. Ling. – C. Matemática...*

- Sitúa correctamente os principais acontecementos e etapas da Revolución de 1917. *C. Aprender a aprender. – C. Dixital – C. Com. Ling. – C. Matemática...*

- Compara a Revolución Rusa de Febreiro de 1917 coa de Outubro de 1917. *C. Aprender a Aprender – C. Dixital – C. Comunic. ling. – Sentido de iniciativa e espírito...*

- Describe os principais acontecementos, actores e ideoloxías implicadas na Revolución Rusa de 1917. *C. Aprender a Aprender – C. Dixital – C. Comunic. ling. – Sentido de iniciativa e espírito...*

BLOQUE 5: DESCRITORES

- Identifica os problemas da economía e da sociedade rusas a principios do século XX. P. 155 A. 1.
- Visiona un vídeo e identifica os principais problemas sociais de Rusia entre 1900 e 1914. P. 171 Act. 5 *Nicolás II, o último tsar.*
- Explica cales eran as principais forzas da oposición ao tsar, a que grupos sociais representaban e a que aspiraba cada un deles. P. 155 A. 2.
- Identifica as causas da revolución de 1905 e as pequenas reformas económicas e políticas que o tsar anunciou no Manifesto de Outubro. P. 155 A Revolución...
- Explica as diferenzas entre a industrialización de Rusia e a de Gran Bretaña e Alemaña. P. 170 A. 2.
- Explica os factores que produciron o colapso do réxime tsarista en 1917. P. 157 A. 2.
- Elabora un eixe cronolóxico situando os acontecementos da Revolución Rusa. P. 168 *Sitúa no tempo.*
- Elabora unha presentación dixital describindo os acontecementos da Revolución Rusa de Febreiro a Outubro. P. 168 *Elabora unha presentación dixital.*
- Completa un cadro descritivo e comparativo das causas, dos obxectivos, dos protagonistas, dos acontecementos e dos resultados da Revolución de 1905, da Revolución de Febreiro de 1917 e da Revolución de Outubro de 1917. P. 168 *Completa os cadros.*
- Completa un cadro comparativo dos grupos políticos en Rusia, o grupo social que representaban, o programa e os obxectivos que perseguían e o papel que desempeñaron dentro da Revolución de 1917. P. 168 *Completa os cadros*
- Compara o goberno establecido en Rusia tralas revolucións de 1905, de Febreiro de 1917 e de Outubro de 1917 e establece as diferenzas entre elas. P. 166 A. 2.
- Explica a revolución proletaria proposta por Lenin, que contrastaba coa revolución liberal-burguesa iniciada en Febreiro. P. 159 A. 1 e 3.
- Identifica a situación de Rusia no verán de 1917 e os enfrontamentos políticos que se estaban evidenciando. P. 159 A. 3.
- Identifica os erros que cometeu o goberno provisional xurdido trala Revolución de Febreiro que conduciron ao estalido da Revolución de Outubro. P. 159 A. 4.
- Diferenciar e explicar os puntos de vista bolxeviques e os do goberno provisional xurdido da Revolución de Febreiro. P. 159 A. 6.
- Explica as medidas tomadas polos sóviets tras conseguir alcanzar o poder e os obxectivos que pretendían. P. 161 A. 4.

TEMA 9**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 5: CONTIDOS**

- Descrición dos efectos económicos da Primeira Guerra Mundial a partir dla lectura de textos e da análise de gráficos.
- Xustificación do problema recorrente na década de 1920 que representaron as reparacións de guerra e a débeda interaliada.
- Identificación nun esquema do Plan Dawes, que fraccionaba o importe dos pagamentos alemáns e propula o fortalecemento do marco.
- Identificación dos factores que converteron os Estados Unidos na primeira potencia económica mundial.
- Análise nun gráfico do crecemento da economía estadounidense.
- Descrición dos factores que propiciaron a prosperidade dos EE.UU na década de 1920 e dos seus aspectos positivos e negativos.
- Lectura dun texto sobre a popularidade do coche.
- Descrición dos desequilibrios e das desigualdades aparecidos na sociedade estadounidense.
- Análise dun gráfico que reflicte a distribución da renda anual nos EE.UU en 1929.
- Explicación da febre bolsista e dos desequilibrios económicos que xerou.
- Caracterización do crac bolsista de 1929.
- Análise das causas da burbulla especulativa e dos mecanismos que fixeron posible chegar a ela a partir dun gráfico.
- Lectura de fontes históricas sobre a percepción da burbulla.
- Procura na Internet dun documental sobre o crac de 1929 e da reacción dos grandes banqueiros e financeiros.
- Explicación das consecuencias do crac o estalido da burbulla.
- Explicación dos factores económicos que provocaron que o afundimento da Bolsa de Nova York desembocara nunha crise económica xeneralizada.
- Análise de gráficos sobre a caída de prezos, o afundimento da produción industrial e o aumento do paro nos EE.UU despois de 1929.
- Comparación das consecuencias da depresión económica nun especulador en Bolsa, un propietario dunha industria de electrodomésticos, nun obreiro industrial e nun campesiño.
- Descrición da expansión da crise ao resto do mundo e as súas consecuencias.
- Explicación das medidas que tomou Roosevelt para saír da depresión e os resultados que tivo.
- Descrición das similitudes entre o New Deal e a proposta keynesiana.
- Explicación da vida cotiá durante a Gran Depresión.

BLOQUE 5: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais.
- Explicar a Gran Depresión describindo os factores desencadeantes e as súas influencias na vida cotiá.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 5: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica as características do Período Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX. *C. Com. Ling. – Conciencia e expr. Cult. – C. Aprender a apr.*

- Interpreta imaxes da Gran Depresión. *C. Aprender a apr. – C. Com. ling. – Conciencia e expr. cult..*

- Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929. *C. matemát. – C. Aprender a apr. – C. Ling.*

BLOQUE 5: DESCRITORES

- Explica como lle afectou a Primeira Guerra Mundial á economía europea. P. 175 A. 1.
- Explica por que as reparacións e a débeda de guerra foron un problema recorrente na década do 1920 e un obstáculo para a recuperación económica. P. 175 A. 2.
- Observa e comenta caricaturas do Período de Entreguerras que reflicten a dificultade dos europeos para pagar débedas de guerra. P. 174 e 175 O legado...
- Explica os factores que levaron os Estados Unidos a ser 1ª potencia económica mundial. P. 175 A. 3; P. 177 A. 3
- Recoñece os desequilibrios e as desigualdades na sociedade americana causadas pola crise das industrias tradicionais e a crise agraria froito da sobreproducción. P. 176 A. 1; P. 177 A. 2
- Explica en que consistiu a febre bolsista nos Estados Unidos e que desequilibrios económicos xerou entre as persoas. P. 177 A. 4.
- Explica como se creou a burbulla especulativa bolsista e como desembocou nunha ondada de vendas de títulos que causou o desplome das cotizacións. P. 177 A. 5; P. 179 A. 1 e 2.
- Identifica nunha imaxe prototípica dunha vítima do crac bolsista de Nova York intentando vender o seu coche a prezo de saldo. P. 179 Como se xera unha ...?
- Identifica en imaxes a magnitude das consecuencias sociais da Gran Depresión, como a fame e a desnutrición e o paro. P. 187 A. 1; P. 193 Imaxes...
- Explica as condicións de vida dos emigrantes e da poboación vítima da Gran Depresión a partir da observación de imaxes. P. 187 A. 2.
- Recoñece nun debuxo as políticas do New Deal para superar a crise económica e paliar os seus efectos sociais. P. 184 A. 2.
- Recoñece nun gráfico a caída do valor das accións e da produción nos EE.UU. P. 184 A. 1.
- Identifica nun gráfico a evolución dos prezos nos EE.UU e a caída que experimentaron entre 1929 e 1933. P. 180 A caída dos prezos...
- Avalía o afundimento da produción industrial nos EE.UU tralo crac bolsista. P. 181 A. 2.
- Interpreta a relación entre o descenso da produción e o aumento do paro nos EE.UU nos anos da Gran Depresión. P. 181 A. 2.
- Explica como se expandiu a crise dos EE.UU a Alemaña, Italia e a Gran Bretaña analizando a porcentaxe do PIB e de parados entre 1930 e 1934. P. 183 A. 1.
- Explica a evolución negativa do comercio mundial entre 1929 e 1933. P. 183 A. 2.
- Explica a economía dos EE.UU na década de 1930 e relaciónaa cos acontecementos históricos correspondentes. P. 192 A. 2 *Interpreta o gráfico.*

TEMA 10**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 5: CONTIDOS**

- Identificación dos problemas de carácter económico que lles afectaron a vencedores e vencidos trala Primeira Guerra Mundial.
- Interpretación de como influíron os conflitos sociais e o medo á expansión do comunismo nas democracias no período de entreguerras.
- Constatación do avance e o retroceso da democracia entre 1914 e 1939 a partir da observación atenta dun mapa.
- Lectura de textos que ilustran sobre os elementos que definen o fascismo, como os líderes carismáticos, a omnipotencia do estado fronte ao individuo, a defensa da violencia e da guerra, o rexeitamento da democracia e o socialismo e o racismo e o antisemitismo.
- Constatación da propaganda e o adoutrinamento como aspectos elementais do fascismo.
- Descrición do proceso que levou ao triunfo do fascismo en Italia.
- Análise de por que os grandes industriais e capitalistas apoiaron o fascismo en Italia e dos beneficios que obtiveron da súa implantación.
- Descrición das características básicas do estado fascista e o obxectivo da súa política económica e social.
- Análise dun gráfico que relaciona a economía e a poboación en Italia entre 1922 e 1938.
- Lectura dun texto sobre a atracción que o fascismo exercía sobre os mozos.
- Descrición de como conseguiu o partido nazi chegar ao poder en Alemaña.
- Lectura de textos sobre as orixes e o ascenso ao poder do partido nazi.
- Descrición do proceso que seguiu Hitler para facerse con todos os poderes en Alemaña.
- Enumeración das medidas que Hitler implantou para nazificar o país e relación destas medidas coas características que definen un réxime totalitario.
- Lectura dun texto de Goebbels sobre a destrución da democracia.
- Descrición das medidas económicas que se adoptaron para prepararse para a guerra.
- Comparación das diferenzas e das semellanzas entre a toma do poder de Mussolini en Italia e a de Hitler en Alemaña.
- Descrición das intencións do proxecto do partido nazi a partir da lectura de textos.
- Caracterización do totalitarismo soviético e da represión estalinista.
- Elaboración dun eixe cronolóxico sobre os totalitarismos.
- Comentario dun texto de Einstein sobre a súa percepción da Alemaña da década de 1930.

BLOQUE 5: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Caracterizar o totalitarismo na Unión Soviética e analizar criticamente o estalinismo e as súas repercusións.
- Describir os fascismos europeos valorando de forma crítica estas ideoloxías.
- Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 5: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Describe e valora criticamente o totalitarismo na Unión Soviética e o estalinismo. . *C. Comunicación lingüística – Sentido de iniciativa.. – Sociais e Cívicas.*

- Identifica, describe e valora criticamente os principais aspectos do fascismo italiano e do nazismo alemán. *C. Comunicación lingüística – Sentido de iniciativa.. – Sociais e Cívicas.*

- Analiza o contexto histórico e os sucesos que favoreceron a aparición e o desenvolvemento dos totalitarismos na Europa do século XX. *Sentido de iniciativa.. – C. Com. ling. – Sociais e Cívicas.*

BLOQUE 5: DESCRITORES

- Explica os obxectivos dos Plans Quinquenais do réxime totalitarista soviético de Stalin. P. 209 A. 2 e 4
- Caracteriza a represión estalinista e as consecuencias das diversas depuracións que se levaron a cabo. P. 209 A. 5.
- Caracteriza a Unión Soviética de Stalin a partir da información que proporciona unha páxina web e un guiión para a súa análise. P. 215, A. 5, *A URSS de Stalin.*
- Explica os elementos que definen o fascismo, como o poder do líder, a importancia do Estado fronte ao individuo, a defensa da violencia e a guerra, a oposición á democracia e o socialismo e o racismo e o antisemitismo. P. 199 A. 1-5.
- Sinala as diferenzas entre un réxime fascista e un réxime democrático. P. 199 A. 6.
- Explica as características básicas do Estado fascista italiano e o obxectivo da súa política económica e social. P. 201 A. 3.
- Compara as semellanzas e as diferenzas entre o fascismo de Mussolini e o de Hitler. P. 205 A. 4; P. 212 A. 4; P. 214 *Completa o cadro.*
- Identifica a bandeira coa esvástica como o símbolo máis característico da Alemaña nazi. P. 199 Doc. 6; P. 207, Doc. 1.
- Explica que proceso levou ao triunfo do fascismo en Italia e por que os grandes industriais e capitalistas o apoiaron. P. 201 A. 2.
- Explica os factores do contexto político, económico e social da Alemaña de posguerra que favoreceron o ascenso de Hitler ao poder. P. 203 A. 1-4.
- Describe o proceso que seguiu Hitler para facerse con todos os poderes en Alemaña, as medidas que implantou para nazificar o país e relaciónao coas características que definen un réxime totalitario. P. 205 A. 2.
- Identifica os problemas de carácter económico que afectaron a vencedores e vencidos trala Primeira Guerra Mundial. P. 197 A. 3; P. 212 A. 1.
- Analiza como influíron os conflitos sociais e o medo á expansión do comunismo nas democracias europeas no período de entreguerras. P. 197 A. 4.
- Explica que reximes parlamentarios de Europa trala Primeira Guerra Mundial non chegaron a consolidarse e derivaron en totalitarismos e ditaduras. P. 197 A. 1 e 5.
- Explica por que as democracias máis consolidadas en Europa conseguiron non desembocar en reximes totalitarios. P. 212 A. 2.
- Explica razoadamente e con argumentos por que triunfaron os totalitarismos en Italia, Alemaña e na URSS. P. 212 A. 3.

TEMA 11**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 5: CONTIDOS**

- Identificación das consecuencias da Primeira Guerra Mundial que contribuíron ao estalido da Segunda Guerra Mundial.
- Descrición da política expansionista de Alemaña a partir da análise dun mapa.
- Explicación da estratexia que levou a cabo Alemaña para anular o Tratado de Versalles.
- Identificación dos países que compartían o principio expansionista de Alemaña e a súa confluencia no Eixe Roma-Berlín.
- Constatación do fracaso da política de apaciguamento defendida por Gran Bretaña e aceptada tamén por Francia.
- Caracterización do expansionismo imperialista xaponés a partir da observación dun mapa.
- Lectura dun texto sobre a alianza de Xapón con Alemaña.
- Comparación dla ideoloxía do réxime nazi e do réxime xaponés.
- Descrición da primeira etapa da guerra: a “guerra lóstrego” e as vitorias do Eixe.
- Análise dun mapa que reflicte as ofensivas do Eixe entre os anos 1939 e 1942.
- Descrición da mundialización do conflito que supuxo un cambio de traxectoria na guerra.
- Explicación das diferenzas que encontraron os nazis entre a ofensiva da fronte oriental e a da fronte occidental.
- Descrición das consecuencias da ocupación nazi de Europa.
- Constatación a partir dun diagrama de barras dla explotación laboral nos países ocupados.
- Lectura de textos e observación de imaxes sobre a persecución dos xudeus e do Holocausto.
- Descrición dlas contraofensivas aliadas a partir de textos e mapas: as primeiras derrotas do Eixe (1942-1943).
- Explicación do final da guerra que tivo lugar en Europa (1944-1945).
- Análise da guerra que tivo lugar no Pacífico e da derrota xaponesa.
- Constatación do papel da resistencia fronte ao nazismo a partir de fontes primarias e secundarias.
- Análise das consecuencias demográficas da guerra a partir dos datos dunha táboa.
- Recoñecemento das repercusións económicas e do impacto moral do conflito.
- Descrición do obxectivo da ONU e da súa estrutura organizativa.
- Recoñecemento dos Xuízos de Núremberg como o inicio dunha lexislación internacional para xulgar os delitos de “lesa humanidade”.

BLOQUE 5: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron os Estados Unidos e Xapón.
- Analizar o papel da guerra mundial como elemento de transformación da vida cotiá.
- Obter e seleccionar información escrita e gráfica relevante, utilizando fontes primarias ou secundarias, relativa tanto ao período de Entreguerras como á II Guerra Mundial e á posguerra.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 5: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Identifica e explica as causas desencadeantes da II Guerra Mundial a partir de fontes históricas. *C. Sentido de iniciativa... – C. Comunic.Ling. – C. Aprender a apr.*

- Explica as etapas da II Guerra Mundial tanto na fronte europea como na guerra do Pacífico. *C. Com. Ling. –C. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*

- Analiza o desenvolvemento da II Guerra Mundial a partir de mapas históricos. *C. Aprender a aprender.*

- Describe as consecuencias da II Guerra Mundial. *C. Matemática... – C. Com. ling.*

- Analiza imaxes que explican o Holocausto levado a cabo pola Alemaña Nazi. *C. Aprender a aprender.*

- Sintetiza textos que explican a intervención da ONU nas relacións internacionais e asuntos de descolonización. *C. Comunicación lingüística.*

BLOQUE 5: DESCRITORES

- Identifica os problemas derivados da posguerra e os acordos adoptados en Versalles como unha das causas da Segunda Guerra Mundial. P. 221 A. 1.
- Explica, a partir da lectura dun texto dun discurso, as razóns de Hitler para abandonar a Sociedade de Nacións. P. 220 A. 1.
- Identifica o principio expansionista de Alemaña e os países que compartiron Opolítica e formaron o Eixe. P. 221 A. 4.
- Explica o principio expansionista do Xapón e compra o de Alemaña.. P. 223 Act. 1-6.
- Explica en que consistiu a política de apaciguamento da SDN e as consecuencias da súa inacción ante a expansión de Alemaña, Italia e Xapón. P. 221 A. 5.
- Explica as vitorias do Eixe nos primeiros anos da Guerra, etapa coñecida como “guerra lóstrego”. P. 225 A. 2; P. 236 A. 2; P. 238 *Elabora un esquema.*
- Identifica o cambio de traxectoria do conflito a partir de 1942 que conduciu á mundialización do conflito. P. 225 A. 3; P. 236 A. 2; P. 238 *Elabora un esquema.*
- Explica as contraofensivas aliadas e as primeiras derrotas do Eixe nos anos 1942 e 1943. P. 229 A. 2; P. 236 A. 2; P. 238 *Elabora un esquema.*
- Explica o desenlace final da guerra en Europa en 1945 e identifica o desembarco de Normandía e a derrota de Alemaña na fronterusa como os feitos que o precipitaron. P. 229 A. 2; P. 236 A. 2; P. 238 *Elabora un esquema.*
- Identifica as fases da Guerra no Pacífico e a derrota xaponesa. P. 229 A. 2; P. 236 A. 2; P. 238 *Elabora un esquema.*
- Identifica nun mapa os territorios que formaban a Gran Alemaña e as ofensivas do Eixe entre os anos 1939 e 1942. P. 225 A. 1; P. 240 A. 1 *Interpreta o mapa.*
- Identifica nun mapa as principais ofensivas dos aliados entre os anos 1942 e 1945. P. 229 A. 2.
- Identifica nun mapa las ofensivas aliadas na Guerra do Pacífico entre os anos 1942 e 1945. P. 229 Doc 3.
- Analiza a partir dunha táboa as consecuencias demográficas da II Guerra Mundial. P. 232 A. 1.
- Explica as repercusións económicas e o impacto moral do conflito e que supuxo a guerra na evolución do século XX. P. 233 A. 2.
- Recoñece a magnitude da traxedia do Holocausto en imaxes que reflicten as deportacións e os campos de exterminio. P. 226 e 227 *Que significou...?; P. 236 Cales foron as fases...?*
- Explica o obxectivo da ONU. P. 233 A. 3.
- Explica que establece a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e o contexto que levou á súa aprobación. P. 235 A. 3.

TEMA 12**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 6: CONTIDOS**

- Explicación da sucesión de acontecementos que levaron á formación de dous bloques antagónicos na Europa de posguerra.
- Xustificación de por que o Plan Marshall e o bloqueo de Berlín foron decisivos na ruptura entre os aliados.
- Análise do volume de axuda dos EE.UU a Europa entre 1948 e 1952.
- Lectura dun texto sobre o Plan Marshall.
- Identifica nun mapa a división de Alemaña e o bloqueo de Berlín.
- Descrición das alianzas militares forxadas polos Estados Unidos e a URSS para reforzar o control sobre as súas zonas.
- Análise das diferenzas ideolóxicas entre os Estados Unidos e a URSS e das causas da súa desconfianza mutua.
- Descrición das ideas que defendían Truman e tamén Jdanov.
- Descrición da Guerra Fría e xustificación do nome deste conflito.
- Xustificación dos factores que fixeron que desde o ano 1950 os conflitos entre bloques se desprazaran fóra de Europa a outros continentes.
- Caracterización dos conflitos asiáticos: a guerra de Corea e a guerra de Vietnam.
- Distinción das crises de Exipto e Cuba.
- Lectura dun texto sobre a crise dos misís.
- Análise das causas que provocaron que os Estados Unidos perderan a guerra de Vietnam.
- Valoración do impacto da guerra na poboación e a economía vietnamitas.
- Caracterización do cambio de diplomacia e as relacións internacionais desde mediados da década de 1959 e cales foron as causas que o motivaron.
- Xustificación do retorno á Guerra Fría na década de 1980 e o papel que desempeñou nela a invasión soviética de Afganistán.
- Análise dun esquema da Guerra das galaxias.
- Análise e valoración das consecuencias para a humanidade do desenvolvemento das armas atómicas e da carreira de armamentos.
- Análise de gráficos sobre o desenvolvemento de armas estratéxicas e o gasto en armamento.
- Definición de conceptos relacionados coa Guerra Fría, como a expresión *telón de aceiro*.
- Análise dunha pintura sobre a guerra de Corea como un documento histórico e de denuncia das consecuencias da guerra.
- Comentario dunha imaxe sobre a construción do muro de Berlín.

BLOQUE 6: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Describir os feitos políticos, económicos, sociais e culturais que explican o xurdimento dos dous bloques antagónicos, clasificándoos e presentándoos adecuadamente.
- Distinguir feitos que explican o enfrontamento entre o bloque comunista e capitalista, revisando as noticias dos medios de comunicación da época.
- Interpretar a Guerra Fría, a Coexistencia Pacífica e a Distensión e as súas consecuencias establecendo acontecementos que exemplifiquen cada unha destas etapas das relacións internacionais.
- Comparar analizando o modelo capitalista co comunista desde o punto de vista político, social, económico e cultural.
- Identificar a materialización dos modelos comunista e capitalista exemplificando coa selección de feitos que durante este período afecten as dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos.
- Localizar fontes primarias e secundarias (en bibliotecas, a Internet, etc.) e extraer información de interese, valorando criticamente a súa fiabilidade presentándoas segundo a súa orixe.
- Utilizar o vocabulario histórico da Guerra Fría con precisión, inseríndoo no contexto adecuado.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 6: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Localiza nun mapa os países que forman o bloque comunista e capitalista. *C. Aprender a aprender.*

- Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico. *C. Aprender a aprender – C. Comunicación lingüística.*

- Selecciona símbolos e imaxes que se identifican co mundo capitalista e co mundo comunista. *Conciencia e expresións culturais.*

- Establece razoada e comparativamente as diferenzas entre o mundo capitalista e o mundo comunista. *C. Comunicación lingüística – C. Aprender a aprender.*

- Identifica formas políticas do mundo occidental e do mundo comunista. *C. Aprender a aprender.*

- Realiza presentacións de textos, imaxes, mapas, gráficas que explican calquera dos bloques. *Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*

- Extrae conclusións dos textos, imaxes, mapas, gráficas que explican a evolución de ambos os dous bloques enfrontados na Guerra Fría sinalando a que bloque pertence e algúns motivos que explican esa pertenza. *Sentido de iniciativa e espírito... – C. Aprender a apr.*

BLOQUE 6: DESCRITORES

- Identifica nun mapa a división do mundo en bloques antagónicos. P. 243 A. *Que zonas e países...?*; P. 256 A. 1; P. 260 A. 1 *Analiza o mapa.*

- Identifica os conflitos da Guerra Fría e os países implicados. P. 243 A. *Que zonas e países do mundo estiveron...?*
- Caracteriza as fases e as consecuencias da Guerra de Corea (1950-1953). P. 248 A. 2 e 3.
- Describe a crise dos mísiles a partir dun mapa que reflicte a situación de Cuba en 1962. P. 249 Doc. 4.
- Explica o desenvolvemento da Guerra de Vietnam (1954-1975). P. 251 A. 2.
- Explicar o retorno á Guerra Fría na década de 1980 e o papel que tivo a invasión soviética de Afganistán. P. 253 A. 3.
- Caracteriza a carreira de armamentos durante a Guerra Fría a partir das bases e das alianzas militares de ambos os dous bloques. P. 255 A. 3.

- Observa e analiza caricaturas da división do mundo en bloques e de propaganda anticomunista e anticapitalista. P. 247 A. 4 e 6; P. 248 *@Para ampliar na rede.*
- Observa e analiza caricaturas que reflicten as distintas coxunturas da relación entre os EE.UU e a URSS. P. 256 A. 4.

- Describe as diferenzas ideolóxicas entre os Estados Unidos e a URSS en 1945. P. 247 A. 1.
- Describe as diferenzas entre a doutrina Truman e a doutrina Jdanov. P. 247 A. 4 e 7.

- Identifica as diferenzas entre o sistema político democrático dos Estados Unidos e a Ditadura do proletariado da URSS. P. 247 A. 1.

- Redacta un discurso para ser lido en público coa argumentación dos EE.UU para intervir en Vietnam. P. 258 *Redacta un discurso.*

- Deduce que sucesión de acontecementos levaron á formación de dous bloques antagónicos na Europa de posguerra. P. 245 A. 3.
- Valora o impacto da guerra na poboación e na economía vietnamitas. P. 258 *Redacta un discurso.*
- Atribúelle un discurso de Jrushev e outro de Kennedy ao bloque correspondente e comenta a postura de ambos os dous ante a crise dos mísiles de Cuba. P. 260 *Comenta os textos.*

TEMA 13**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 7: CONTIDOS**

- Descrición das causas que contribuíron ao proceso de descolonización a partir de 1945.
- Caracterización dos movementos nacionalistas, a debilidade das metrópoles e o contexto internacional favorable no proceso de descolonización.
- Procura na Internet información sobre os líderes da descolonización.
- Descrición das diferentes vías de acceso ao proceso de descolonización: o proceso negociado e pactado e a loita pola independencia.
- Descrición das etapas da descolonización segundo as zonas xeográficas.
- Lectura dun texto sobre a situación colonial de Marrocos e análise das razóns polas que se esixe a súa independencia.
- Caracterización da fase inicial de descolonización (1945-1954).
- Descrición da fase de expansión (1955-1964).
- Explicación da fase tardía (1965-1994).
- Descrición dunha caricatura sobre a independencia de Rodhesia.
- Análise dos conflitos do proceso descolonizador en Asia e África e das metrópoles afectadas.
- Procura de información sobre a guerra que seguiu á descolonización no Congo.
- Xustificación da imposibilidade de manter a unidade da India trala súa independencia.
- Análise das etapas da descolonización da India.
- Observación dun mapa sobre a independencia e a partición da India e constatación das consecuencias sociais e demográficas desta última.
- Descrición da creación do Estado de Israel.
- Lectura da Declaración Balfour.
- Análise da cuestión palestina a partir da observación de mapas e gráficos sobre o conflito árabe-israelí e a lectura dun fragmento da *Carta da OLP*, de 1967.
- Explicación dos países que compoñen a África austral e de como se levou a cabo a colonización deste territorio.
- Descrición do *apartheid* e reflexión sobre as ideas, as actitudes e as actuacións racistas.
- Descrición da Conferencia de Bandung e o non alineamento dalgúns países que se derivou dela.
- Constatación da xeografía da pobreza no mundo en 2013 a partir da observación e análise dun mapa.
- Establecemento da relación entre subalimentación e colonialismo.
- Descrición do neocolonialismo.
- Completión dun cadro sobre os feitos relacionados coa descolonización.

BLOQUE 7: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Explicar os motivos e feitos que conducen á descolonización establecendo as causas e factores que explican o proceso.
- Describir as etapas e consecuencias do proceso descolonizador identificando as que lles afectan a unhas colonias e a outras, establecendo feitos e personaxes significativos de cada proceso.
- Analizar o subdesenvolvemento do Terceiro Mundo establecendo as causas que o explican.
- Definir o papel da ONU na descolonización analizando información que demostre as súas actuacións.
- Apreciar o nacemento da axuda internacional e o xurdimento das relacións entre os países desenvolto e subdesvolto, reproducindo as formas de axuda ao desenvolvemento e describindo as posibles ou reais formas de neocolonialismo.
- Obter e seleccionar información de fontes primarias ou secundarias, analizando súa credibilidade e considerando a presentación gráfica ou escrita.
- Ordenar cronoloxicamente os feitos que interveñen no proceso descolonizador e describir consecuencias con distintas fontes de información, online ou bibliográficas.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 7: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Localiza nun mapa as zonas afectadas pola descolonización e os seus conflitos. *C. Aprender a aprender – C. Comunicación lingüística.*

- Establece de forma razoada as distintas causas e feitos factores que desencadean e explican o proceso descolonización. *C. Sentido de la iniciat... – C. Com. ling.*

- Identifica e compara as características da descolonización de Asia e de África.. *C. Com. ling. – C. Aprender a apr.*

- Analiza as características dos países do Terceiro Mundo a partir de gráficas. *C. matemática... – C. Aprender a aprender.*

- Explica as actuacións da ONU no proceso descolonizador a partir de fontes históricas. *C. Comunicación lingüística.*

- Explica a evolución das relacións entre os países desenvolvidos e os países en vías de desenvolvemento, comparando a axuda internacional coa intervención neocolonialista. *C. C. ling..*

- Localiza nun mapa os Países do Terceiro Mundo. *C. Aprender a aprender.*

- Analiza textos e imaxes do Movemento de Países Non Alineados e dos países subdesenvoltos. *C. Aprender a aprender – Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.*

- Elabora liñas do tempo que interrelacionen feitos políticos, económicos e sociais dos países capitalistas, comunistas e do Terceiro Mundo. *C. Aprender a aprender.*

BLOQUE 7: DESCRITORES

- Localiza nun mapa os principais conflitos derivados da descolonización. P. 268 e 269 A. 1.
- Observa nun mapa e explica como se levou a cabo o proceso da independencia da India británica e as consecuencias da súa partición. P. 271 A. 5.
- Observa nun mapa e explica como se levou a cabo a partición do territorio de Palestina en 1947 e que estados se repartiron o territorio despois da primeira guerra árabe-israelí. P. 273 A. 2.
- Explica como se levou a cabo a colonización da África austral e como se independizou despois do Reino Unido. P. 275 A. 1.
- Apunta aos movementos nacionalistas, a debilidade da metrópole, a opinión pública favorable e o apoio das grandes potencias xurdidas trala II Guerra Mundial como as causas da descolonización. P. 265 Act. 1.
- Explica as diferentes vías de acceso ao proceso de descolonización. P. 265 A. 2.
- Explica as etapas da descolonización segundo as zonas xeográficas. P. 267 Act. 4.
- Compara exemplos nos que a independencia foi o resultado dun conflito armado e outros nos que o foi dunha negociación. P. 267 Act. 5.
- Explica o desenvolvemento da independencia da India. P. 271 A. 1-5.
- Analiza a evolución demográfica de África e Asia a partir dunha gráfica e a distribución da pobreza no mundo a partir dun mapa. P. 277 A. 4.
- Explica a relación existente entre a subalimentación e o colonialismo. P. 277 A. 5; P. 278 A. 4.
- Le a Declaración da Asemblea Xeral das ONU de 1960 na que se proclama a necesidade de pórle fin ao colonialismo en todas as súas formas. P. 278 A. 1.
- Explica las características do neocolonialismo e as súas consecuencias sobre os países que aínda están en vías de desenvolvemento e as sofren en maior medida. P. 277 A. 7.
- Localiza nun mapa a xeografía da pobreza do mundo no ano 2013. P. 277 A. 4.
- Localiza nun mapa os países que participaron na Conferencia de Bandung, que lle deu orixe ao Movemento de Países non Alineados. P. 276 A. 1.
- Deduce que se evitaba con non alineamento a partir da lectura do discurso de Nehru na conferencia de Bandung. P. 276 A. 2.
- Completa un cadro sobre o proceso de descolonización de diferentes colonias e establece unha cronoloxía. P. 280 *Completa el cadro.*

TEMA 14**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 6: CONTIDOS**

- Análise da evolución económica da URSS entre 1940 e 1965 a partir de datos sobre a agricultura e datos sobre a industria.
- Descrición da reconstrución da URSS na posguerra e as bases sobre as que se sostivo o totalitarismo estalinista.
- Explicación do proceso de desestalinización, dos seus obxectivos e das tensións que xerou.
- Comprensión do nacemento e da traxectoria da República Popular China.
- Descrición da influencia soviética no mundo.

BLOQUE 8: CONTIDOS

- Descrición do inmovilismo político n URSS con Breznev e como lle afectou á economía.
- Caracterización das intencións de Gorbachov ao chegar ao poder.
- Definición de *perestroika* e *glasnost*.
- Descrición dos obxectivos da reforma económica e da transformación do modelo produtivo que quería conseguir.
- Recoñecemento dos cambios propostos nas relacións entre os diversos Estados da URSS e na política exterior.
- Descrición dos procesos que conducen á independencia dos países do Leste.
- Explicación do proceso de desintegración da URSS.
- Identificación nun mapa das novas repúblicas que xurdiron da antiga URSS en 1992.
- Descrición da partición de Iugoslavia.
- Análise da composición étnica da antiga Iugoslavia e identificación das repúblicas que presentaban unha maior complexidade.
- Explicación das causas da guerra en Bosnia.
- Procura na Internet de fotografías da fin da Primavera de Praga en 1968,
- Redacción dun texto descriptivo do sucedido en Praga a través das imaxes.

BLOQUE 6: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar a materialización dos modelos comunista e capitalista exemplificando coa selección de feitos que durante este período lles afecten ás dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos.

BLOQUE 8: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Describir a situación da URSS a finais do século XX, establecendo os seus trazos máis significativos desde unha perspectiva política, social e económica.
- Analizar a situación creada co xurdimento da CEI e das repúblicas exsoviéticas recollendo informacións que resuman as novas circunstancias políticas e económicas.
- Explicar a caída do muro de Berlín nomeando as súas repercusións nos países de Europa Central e Oriental.
- Identificar o problema dos Balcáns enumerando as causas que explican o xurdimento de tal situación e resumindo os feitos que configuran o desenvolvemento de conflitos nesta zona.
- Obter e seleccionar información de diversas fontes (bibliográficas, a Internet) que expliquen os diversos feitos que determinan a crise do bloque comunista.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 6: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica algunhas características da economía comunista a partir de gráficos. *C. Comunicación lingüística.*
- Describe os trazos políticos e socioeconómicos da URSS desde a época de Breznev ata a de Gorbachov. *C. Comunicación lingüística.*

BLOQUE 8: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Localiza nun mapa as repúblicas exsoviéticas e os diferentes países formados trala caída do muro de Berlín. *C. Aprender a Aprender.*
- Elabora un eixe cronolóxico que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS formación da CEI-e o xurdimento das repúblicas exsoviéticas. *C. Aprender a aprender.*
- Elabora un cadro sinóptico sobre a situación política e económica das repúblicas exsoviéticas e a CEI-Federación Rusa. *C. Matemática...*
- Analiza imaxes que reflectan a caída do muro de Berlín. *C. Aprender a aprender.*
- Explica as novas relacións das repúblicas exsoviéticas con Europa occidental. *C. Aprender a aprender.*
- Describe comparativamente a evolución política dos países de Europa Central e Oriental trala caída do muro de Berlín. *C. Comunicación lingüística.*
- Describe e analiza as causas, desenvolvemento e consecuencias da guerra dos Balcáns especialmente en Iugoslavia. *C. Comunicación lingüística.*
- Realiza unha procura guiada na Internet para explicar de forma razoada a disolución do bloque comunista. *C. Dixital.*

BLOQUE 6: DESCRITORES

- Describe a evolución económica da URSS entre 1940 e 1965 a partir da súa agricultura e da súa industria. P. 286 Doc. 1.
- Explica a política inmobiliarista que se volveu implantar na URSS con Breznev e o estancamento económico e a crise política que se derivaron. P. 299 A. 1; P. 302 *Organiza a información.*
- Explica as reformas que impulsou Gorbachov en política interior e exterior e en economía. P. 299 A. 2; P. 300 A. 3; P. 302 *Organiza a información.*
- Define que foron a perestroika e a *glasnost*. P. 299 A. 2.

BLOQUE 8: DESCRITORES

- Localiza nun mapa as repúblicas exsoviéticas e os países do Báltico formados despois da caída do muro de Berlín. P. 297.
- Localiza nun mapa as repúblicas xurdidas trala partición de Iugoslavia. P. 299 A. 1.
- Completa un esquema que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS e explica as súas causas e as súas consecuencias. P. 302 *Completa un esquema.*
- Analiza unha táboa sobre a evolución do produto per cápita dos países comunistas entre os anos 1938 e 1998. P. 303 *Analizar unha táboa.*
- Analiza unha imaxe da caída do muro de Berlín como o símbolo da fin da Guerra Fría e o inicio da reunificación de Alemaña en 1989. P. 296 Doc. 1; P. 305 A. 6.
- Explica o fracaso de Gorbachov no seu proxecto de continuidade na URSS. P. 297 A. 2; P. 302 *Organiza a información.*
- Explica os procesos que conducen á independencia dos países do Leste. P. 297 A. 1.
- Explica os factores que precipitaron o conflito étnico en Iugoslavia. P. 299 A. 2.
- Explica por que se produciu a guerra en Bosnia e como se levou a cabo. P. 299 A. 3.
- Explica que foron os acordos de Dayton e as súas consecuencias. P. 299 A. 3.
- Busca información na Internet sobre a primavera de Praga e explica a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres. P. 293 *@Para ampliar na Rede...*
- Investiga sobre os xuízos realizados na Haia pola guerra de Iugoslavia. P. 299, A. 4.

TEMA 15**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 9: CONTIDOS**

- Descrición das características que presentaba a economía dos EE.UU e da súa supremacía no mundo capitalista.
- Análise da distribución do produto nacional bruto no mundo a partir dos datos dunha táboa.
- Constatación das desigualdades sociais da sociedade estadounidense e dos sectores que estaban máis desfavorecidos.
- Caracterización da democracia estadounidense e dos partidos que se alternan no poder.
- Comprensión do anticomunismo nos EE.UU e da persecución que se levou a cabo nos sectores sociais máis progresistas.
- Descrición do macartismo e as súas consecuencias.
- Identificación dos países emisores e receptores de man de obra en Europa.
- Descrición de como se levou a cabo a reconstrución de Europa na posguerra e que movementos migratorios se produciron.
- Argumentación das similitudes e das diferenzas entre os sistemas políticos de Europa Occidental e dos Estados Unidos.
- Descrición do Estado do benestar, do papel que desempeña o estado e da contribución da política fiscal á distribución da riqueza.
- Lectura dun fragmento do texto *Tratado constitutivo da CEE*.
- Análise da construción europea a partir da observación dun mapa coas sucesivas incorporacións.
- Descrición das institucións que creou a CEE para o seu funcionamento e das funcións asignadas a cada unha delas.
- Explicación do que implica a cidadanía europea e dos dereitos que garante a Unión Europea para todos os seus cidadáns.
- Análise dun gráfico que amosa o financiamento da Unión Europea.
- Xustificación dos aspectos positivos e negativos de pertencer á Unión Europea.
- Explicación da protesta social, cultural e política na década de 1960 como reflexo do malestar dos mozos e das minorías sociais que aspiraban a vivir nun mundo mellor.
- Análise dun esquema sobre a crise do petróleo.
- Explicación de como se desencadeou a crise da década de 1970 e das consecuencias económicas e sociais que tivo.
- Recoñecemento de onde se iniciou a implementación do neoliberalismo e das súas consecuencias.
- Descrición de como pasou o Xapón a ser a segunda potencia económica mundial.

BLOQUE 9: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Comparar analizando o modelo capitalista co comunista desde o punto de vista político, social, económico e cultural.
- Distinguir os postulados que defende a cultura capitalista da segunda metade do século XX establecendo as liñas de pensamento e os logros obtidos.
- Describir o Estado do Benestar, aludindo ás características significativas que inflúen na vida cotiá.
- Explicar o proceso de construción da Unión Europea enumerando os fitos máis destacados que configuran a súa evolución.
- Coñecer os obxectivos que persegue a Unión Europea relacionándoos coas Institucións que compoñen a súa estrutura.
- Describir a evolución política, social e económica dos Estados Unidos desde os anos 60 aos 90 do século XX sintetizando os aspectos que explican a transformación da sociedade norteamericana e que constitúen elementos orixinarios do Estado do Benestar.
- Identificar as singularidades do capitalismo de Xapón e dos Novos Países Industriais Asiáticos, establecendo trazos de carácter político, económico, social e cultural.
- Obter e seleccionar información de diversas fontes (bibliográficas, a Internet) que expliquen os diversos feitos que determinan o mundo capitalista.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 9: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Explica algunhas características da economía capitalista a partir de gráficas. *C. Matemática.. – C. Comunicación lingüística..*
- Enumera as liñas de pensamento económico do mundo capitalista na segunda metade do século XX. *C. Comunicación lingüística.*
- Identifica razoadamente as características e símbolos do Estado do Benestar. *C. Aprender a aprender - Conciencia e expresións culturais..*
- Elabora eixes cronolóxicos sobre o proceso de construción da Unión Europea. *C. Aprender a aprender – C. Comunicación lingüística.*
- Relaciona razoadamente as Institucións da Unión Europea cos obxectivos que esta persegue. *C. Comunicación lingüística.*
- Realiza un eixe cronolóxico dos feitos máis significativos de tipo político, social e económico dos Estados Unidos desde os anos 60 a los 90. *C. Com. ling.*
- Selecciona e presenta mediante mapas ou redes conceptuais información referida aos Estados Unidos desde 1960 a 2000. *C. Ling.*
- Establece razoadamente as características e símbolos que explican aspectos singulares do capitalismo do Xapón e da Área do Pacífico. *C. Com. ling. – C. Aprender...*
- Explica o modelo capitalista dun país elaborando información a partir dunha procura guiada na Internet. *Conciencia e expresións culturais.*

BLOQUE 9: DESCRITORES

- Identifica nun mapa a renda per cápita que teñen os países capitalistas. P. 307 *Que tres grandes centros capitalistas...?*
- Explica as desigualdades sociais da economía dos EE.UU entre os anos 1973 e 1993. P. 309 A. 1.
- Explica as características do modelo económico baseado na prosperidade económica e no consumismo. P. 309 A. 1; P. 322 A. 2.
- Explica a implementación do neoliberalismo, sobre que principios económicos se fundamentou e que consecuencias tivo a súa aplicación. P. 319 A. 3; P. 322 A. 2.
- Elabora un esquema que describe en que consiste o Estado do benestar e explica cada un dos seus aspectos. P. 324 *Elabora un esquema.*
- Identifica os aspectos que simbolizaban o Estado do benestar nunha imaxe dunha familia de clase media norteamericana. P. 326 *Observa as fotografías.*
- Interpreta un eixe cronolóxico sobre o proceso de construción da Unión Europea. P. 307.
- Explica as diferentes etapas da construción europea. P. 315 A. 2.
- Explica que institucións creou a CEE para o seu funcionamento e que funcións se lle asignaron a cada unha delas. P. 315 A. 3.
- Explica como é a democracia dos Estados Unidos. P. 309 A. 3.
- Explica as desigualdades da sociedade estadounidense e os sectores máis desfavorecidos. P. 309 A. 2.
- Explica como é a industrialización do Xapón e cales son as peculiaridades do capitalismo neste país. P. 321 A. 1.
- Explica que son os dragóns asiáticos e pode comparar facilmente a súa economía coa economía xaponesa de forma comprensible e coherente e argumentada. P. 321 A. 3.
- Busca na Internet obras de arte pop para caracterizar o consumismo e o estilo de vida norteamericano desde un punto de vista crítico. P. 327 A. 4 *Arte pop.*

TEMA 16**CONTIDOS • CRITERIOS DE AVALIACIÓN****BLOQUE 10: CONTIDOS**

- Caracterización da globalización como un fenómeno impulsado pola difusión de novas tecnoloxías, o desenvolvemento dos transportes, a revolución das comunicacións e a desregularización do mercado de capitais.
- Describe as consecuencias da globalización, especialmente no terreo científico e cultural.
- Descrición das consecuencias derivadas despois do 11-S na política estadounidense exterior e interior e como lle afectou isto aos cidadáns.
- Análise dun esquema sobre o funcionamento da Unión Europea e as institucións que deciden, por exemplo, nos ámbitos de política exterior e seguridade.
- Distinción nun mapa dos países da zona euro e dos da zona shengen.
- Explicación de como se xerou a crise económica da Unión Europea a partir dun gráfico que explica a evolución desta crises desde a súa orixe nos EE.UU.
- Descrición das políticas auspiciadas pola UE para facerlle fronte á crise.
- Identificación do liderado mundial dos Estados Unidos trala desaparición da URSS:
- Enumeración das intervencións militares estadounidenses desde 1990.
- Lectura dun discurso de Barck Obama sobre o custo da Guerra de Iraq.
- Descrición das causas da mellora económica latinoamericana.
- Caracterización da explosión demográfica, a desigualdade social presente en Latinoamérica e a violencia social presente nalgúns países.
- Descrición da evolución do panarabismo das décadas de 1950 e 1960 ao fundamentalismo islámico que provocou insurreccións nalgúns países musulmáns.
- Caracterización dos diversos tipos de islamismo.
- Explicación da Primavera Árabe e as consecuencias que tivo.
- Identificación das causas dos conflitos bélicos dentro de África.
- Localización das guerras e dos conflitos en África entre os anos 2010 e 2015.
- Descrición da evolución da economía chinesa e india nas últimas décadas e constatación do papel que desempeñan n economía mundial.
- Elaboración dunha recensión dun libro que analiza a globalización e as súas consecuencias económicas, políticas e culturais.
- Análise e descrición dunha imaxe que demostra o xeito no que a globalización uniformou os hábitos de consumo da poboación mundial.
- Consulta na Internet as operacións de mantemento da paz no mundo.

BLOQUE 10: CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Analizar as características da globalización describindo a influencia que sobre este fenómeno teñen os medios de comunicación e o impacto que os medios científicos e tecnolóxicos teñen na sociedade actual.
- Describir os efectos da ameaza terrorista (yihadismo, etc.) sobre a vida cotiá, explicando as súas características.
- Resumir os retos que ten a Unión Europea no mundo actual distinguindo os problemas que posúe para mostrarse como zona xeopolítica unida fronte a outras áreas do mundo.
- Enumerar os trazos relevantes da sociedade norteamericana a comezos do século XXI distinguindo a transcendencia dos atentados do 11-S e explicando as transformacións e o impacto ocasionado a este país.
- Analizar a evolución política, económica, social e cultural de Hispanoamérica.
- Describir a evolución do mundo islámico na actualidade resumindo os seus trazos económicos, políticos, relixiosos e sociais.
- Distinguir a evolución dos países de África distinguindo e relacionando as súas zonas xeoestratéxicas.
- Resumir a evolución da China e da India desde finais do século XX ao século XXI, seleccionando trazos políticos, económicos, sociais e de mentalidades.
- Obter e seleccionar información de diversas fontes (bibliográficas, a Internet) que expliquen os diversos feitos que determinan o mundo actual.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE • DESCRITORES

BLOQUE 10: ESTÁND. DE APRENDIZAXE E COMPET. CLAVE

- Identifica as principais características ligadas á fiabilidade e obxectividade do fluxo de información existente na Internet e outros medios dixitais. *Sentido de iniciativa...*
- Extrae conclusións de imaxes e material videográfico relacionados co mundo actual. *Sentido de iniciativa...*
- Realiza unha procura guiada n Internet sobre a ameaza terrorista, organizacións que a sustentan, actos máis relevantes (Nova York 11-S, Madrid 11-M, Londres 7-J, etc.), os seus símbolos e repercusións na sociedade e analiza e comunica a información máis relevante. *C. Dixital.*
- Identifica los retos actuales de la Unión Europea a partir de noticias periódicas seleccionadas. *Sentido de iniciativa... – C. Aprender a aprender.*
- Explica comparativamente os desaxustes que ten a Unión Europea na relación con outros países ou áreas xeopolíticas. *C. Comunicación lingüística.*
- Elabora mapas conceptuais sobre os trazos da sociedade norteamericana agrupándolos en política, sociedade, economía e cultura. *C. Com. ling.*
- Describe os principais movementos políticos económicos, sociais e culturais da Hispanoamérica actual. *C.Com. ling. – Sentido de iniciativa e espírito...*
- Enumera e explica os trazos económicos, políticos, relixiosos e sociais do mundo islámico e localiza nun mapa os países que forman na actualidade o mundo islámico. *C. Com. ling.*
- Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais entre os principais países do continente africano. *C. C. ling.*
- Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais da China, India. *C. matemática...*
- Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais entre países emerxentes de Asia e África. *C. Aprend...*
- Elabora un breve informe sobre as relacións entre inmigración e globalización a partir de fontes históricas. *C. Com. ling.*

BLOQUE 10: DESCRITORES

- Identifica no desenvolvemento da investigación científica e o das telecomunicacións como os factores que fixeron posible a globalización. P. 347 A. 3.
- Explica, a partir dunha imaxe, como a globalización uniformou os hábitos de consumo da poboación mundial. P. 352 A. 2 *Analiza a imaxe.*
- Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo. P. 353 A. 5.
- Identifica as sucesivas ampliacións da UE e os pasos seguidos para garantir a integración de todos os estados. P. 335 A. 3
- Identifica que políticas auspiciou a UE para facerlle fronte á crise iniciada en 2007. P. 335 A. 4.
- Xustifica se a crise económica pode chegar a pór en dúbidas a existencia da UE. P. 335 A. 4.
- Explica como lle afectan os BRICS (Brasil, Rusia, India e China) ao mercado laboral de Europa e ao mundo occidental. P. 345 A. 4.
- Explica as consecuencias que se derivaron do 11-S para a política interior e exterior estadounidense e como lles afectou esta política aos cidadáns. P. 331 A. 5.
- Explica o proceso de democratización vivido en Latinoamérica. P. 343 A. 1.
- Explica a auxe dos movementos reformistas progresistas baseados na igualdade e no nacionalismo. P. 343 A. 1
- Explica a mellora económica latinoamericana, baseada no incremento das relacións económicas internas e os grandes investimentos. P. 343 A. 1 e 2.
- Identifica a desigualdade social como unha das causas da violencia nalgúns países. P. 343 A. 1.
- Explica as causas que provocaron o fracaso do reformismo panarabista e o auxe do fundamentalismo islámico. P. 337 A. 1.
- Explica que foi a primavera árabe, que causas o provocaron e os seus efectos. P. 337 A. 4.
- Explica as causas dos conflitos bélicos en África e da violencia contra a poboación civil. P. 339 A. 1-5.
- Compara o PIB da China e o PIB da India e valora os motivos. P. 345 Doc. 5.
- Compara que aspectos teñen en común os BRICS e que intereses diverxentes os separan. P. 345 Doc. 1 e 2.
- Elabora unha recensión dun libro sobre a globalización e as súas consecuencias económicas, políticas e culturais. P. 351 *Elaborar a recensión dun libro.*

**CRITERIOS DE AVALIACIÓN
ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE**

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.1.1. Extrae os trazos do Antigo Réxime dun texto proposto que os conteña.	1.1.1 Identifica e describe os dereitos señoriais e as obrigas campesiñas cara ao señor no século XVII e as consecuencias económicas de ditas obrigas nun texto legal.	Ten dificultades para identificar e describir os dereitos señoriais e as obrigas campesiñas cara ao señor propias do século XVII e as consecuencias económicas de ditas obrigas sen a asistencia do docente.	Identifica e describe algúns dereitos señoriais e algunhas obrigas campesiñas cara ao señor propias do século XVII pero cústalle entender as consecuencias económicas de ditas obrigas.	Identifica e describe os dereitos señoriais e as obrigas campesiñas cara ao señor propias do século XVII e entende vagamente as consecuencias económicas de ditas obrigas.	Identifica e describe perfectamente os dereitos señoriais e as obrigas campesiñas cara ao señor propias do século XVII e entende con exactitude as consecuencias económicas de ditas obrigas.	T. 01	P. 004 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.1.1. Extrae os trazos do Antigo Réxime dun texto proposto que os conteña.	1.1.2 Identifica e describe os poderes do monarca no marco do absolutismo monárquico nun discurso de Luís XV no Parlamento de París.	Ten dificultades para identificar e describir os poderes do monarca no marco do absolutismo monárquico nun discurso de Luís XV no Parlamento de París, polo que necesita asistencia do docente.	Identifica e describe algúns poderes do monarca no marco do absolutismo monárquico nun discurso de Luís XV no Parlamento de París.	Identifica e describe a maioría de poderes do monarca no marco do absolutismo monárquico nun discurso de Luís XV no Parlamento de París e razoa vagamente porque dita monarquía recibe o alcume de absoluta.	Identifica e describe perfectamente os poderes do monarca no marco do absolutismo monárquico nun discurso de Luís XV no Parlamento de París e razoa con precisión porque dita monarquía recibe o alcume de absoluta.	T. 01	P. 006 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.1.1. Extrae os trazos do Antigo Réxime dun texto proposto que os conteña.	1.1.3 Identifica e describe a posición económica da burguesía no século XVIII a partir dun texto, e compáraa coa súa posición social e extrae conclusións.	Ten dificultades para identificar e describir a posición económica da burguesía no século XVIII a partir dun texto, e tamén para comparala coa súa posición social e extraer conclusións, polo que necesita asistencia do docente.	Identifica e describe vagamente a posición económica da burguesía no século XVIII a partir dun texto, pero cústalle comparala coa súa posición social e extraer conclusións sobre isto.	Identifica e describe a posición económica da burguesía no século XVIII a partir dun texto, e compáraa coa súa posición social e extrae algunha conclusión sobre isto.	Identifica e describe ao detalle a posición económica da burguesía no século XVIII a partir dun texto, e compáraa coa súa posición social para concluír que non eran equiparables en grao ningún.	T. 01	P. 011 A. 02	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.2. Obtén e selecciona información escrita e gráfica relevante, utilizando fontes primarias ou secundarias, relativa ao Antigo Réxime.	1.2.1 Recoñece, a partir da interpretación dun gráfico, a estrutura social do Antigo Réxime e as posibilidades de ascenso social que existían.	Ten dificultades para interpretar un gráfico sobre a estrutura social do Antigo Réxime e as posibilidades de ascenso social que existían, polo que necesita asistencia docente.	Interpreta nun gráfico algún dos grupos sociais que configuraban a estrutura social do Antigo Réxime e recoñece con dificultade algunha das posibilidades de ascenso social que existían.	Interpreta nun gráfico a maioría de grupos sociais que configuraban a estrutura social do Antigo Réxime e algunhas das posibilidades de ascenso social que existían.	Interpreta nun gráfico os grupos sociais que configuraban a estrutura social do Antigo Réxime e as posibilidades de ascenso social que existían.	T. 01	P. 004 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.2. Obtén e selecciona información escrita e gráfica relevante, utilizando fontes primarias ou secundarias, relativa ao Antigo Réxime.	1.2.2 Xustifica a periodicidade da alza da mortalidade durante o Antigo Réxime, interpretando un esquema sobre as crises de subsistencia e un gráfico sobre as crises demográficas periódicas.	Ten dificultades para interpretar un esquema sobre as crises de subsistencia e un gráfico sobre as crises demográficas periódicas polo que non recoñece as causas da periodicidade da alza da mortalidade sen asistencia docente.	Interpreta un esquema sobre as crises de subsistencia e un gráfico sobre as crises demográficas periódicas pero cústalle relacionalos para identificar as causas da periodicidade da alza da mortalidade.	Interpreta un esquema sobre as crises de subsistencia e un gráfico sobre as crises demográficas periódicas e identifica vagamente as causas da periodicidade da alza da mortalidade.	Interpreta un esquema sobre as crises de subsistencia e un gráfico sobre as crises demográficas periódicas e identifica perfectamente as causas da periodicidade da alza da mortalidade.	T. 01	P. 005 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.3. Clasifica os trazos do Antigo Réxime en aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais.	1.3.1 Recoñece os trazos que definían a sociedade do Antigo Réxime e que grupos sociais a compoñían.	Ten dificultades para recoñecer os trazos que definían a sociedade do Antigo Réxime e que grupos sociais a compoñían, polo que precisa asistencia docente.	Recoñece algúns trazos que definían a sociedade do Antigo Réxime e algúns grupos sociais que a compoñían.	Recoñece a maioría de trazos que definían a sociedade do Antigo Réxime e de grupos sociais que a compoñían.	Recoñece perfectamente os trazos que definían a sociedade do Antigo Réxime e os grupos sociais que a compoñían.	T. 01	P. 005 A. 04	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.3. Clasifica os trazos do Antigo Réxime en aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais.	1.3.2 Recoñece o modelo económico e demográfico que caracterizaba o Antigo Réxime e establece unha relación de retroalimentación entre ambos.	Ten dificultades para recoñecer o modelo económico e demográfico que caracterizaba o Antigo Réxime, polo que precisa asistencia docente.	Recoñece algúns trazos do modelo económico e demográfico que caracterizaba o Antigo Réxime pero cústalle establecer unha retroalimentación entre ambos.	Recoñece a maioría de trazos do modelo económico e demográfico que caracterizaba o Antigo Réxime e establece vagamente unha retroalimentación entre ambos.	Recoñece perfectamente os trazos do modelo económico e demográfico que caracterizaba o Antigo Réxime e xustifica a retroalimentación entre ambos.	T. 01	P. 005 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.3. Clasifica os trazos do Antigo Réxime en aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais.	1.3.3 Recoñece o tipo de goberno que predominaba en Europa no século XVIII e as potencias que dominaban.	Ten dificultades para recoñecer o tipo de goberno que predominaba en Europa no século XVIII e as potencias que dominaban sen asistencia docente.	Recoñece algúns trazos do tipo de goberno que predominaban en Europa no século XVIII e as potencias que dominaban.	Recoñece a maioría de trazos do tipo de goberno que predominaban en Europa no século XVIII e as potencias que dominaban.	Recoñece perfectamente o tipo de goberno que predominaban en Europa no século XVIII e as potencias que dominaban.	T. 01	P. 007 A. 04 a 07	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.3. Clasifica os trazos do Antigo Réxime en aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais.	1.3.4 Clasifica nunha táboa os trazos do Antigo Réxime segundo pertencen ao ámbito social ou ao económico.	Ten dificultades para distinguir os trazos do ámbito social e económico do antigo Réxime para clasificalos nunha táboa sen asistencia docente.	Distingue algúns dos trazos do ámbito social e económico do Antigo Réxime para clasificalos nunha táboa.	Distingue a maioría dos trazos do ámbito social e económico do Antigo Réxime para clasificalos nunha táboa.	Distingue perfectamente os trazos do ámbito social e económico do Antigo Réxime para clasificalos nunha táboa.	T. 01	P. 020 Completa o cadro	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.1. Definir e esquematizar os trazos do Antigo Réxime, describindo os seus aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais, utilizando diferentes tipos de diagramas. Est. Apr. HMCB1.1.4. Elabora mapas conceptuais que explican os trazos característicos do Antigo Réxime.	1.4.1 Completa un esquema cos trazos máis característicos do Antigo Réxime.	Amosa dificultades para completar algúns dos trazos característicos do Antigo Réxime nun esquema.	Completa algúns dos trazos característicos do Antigo Réxime no esquema.	Completa a maioría dos trazos característicos do Antigo Réxime no esquema.	Completa todos os trazos característicos do Antigo Réxime no esquema sen dificultade.	T. 01	P. 020 Completa o esquema	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.2. Distinguir as transformacións no Antigo Réxime enumerar as que lle a economía, a poboación e a sociedade. Est. Apr. HMCB1.2.1. Explica as transformacións do Antigo Réxime que afectan a economía, a poboación e a sociedade.	2.1.1 Explica a relación entre a aplicación de novas técnicas agrícolas ao longo do s. XVIII e o crecemento da poboación e o aumento das manufacturas.	Ten dificultades para explicar a relación entre a aplicación de novas técnicas agrícolas ao longo do s. XVIII e o crecemento da poboación e o aumento das manufacturas, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a relación entre a aplicación de novas técnicas agrícolas ao longo do s. XVIII e o crecemento da poboación e o aumento das manufacturas.	Explica con algún detalle a relación entre a aplicación de novas técnicas agrícolas ao longo do s. XVIII e o crecemento da poboación e o aumento das manufacturas.	Explica e xustifica con detalles a relación entre a aplicación de novas técnicas agrícolas ao longo do s. XVIII e o crecemento da poboación e o aumento das manufacturas.	T. 01	P. 011 A. 03 e 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 1 Crit. Aval. B1.2. Distinguir as transformacións no Antigo Réxime enumerar as que lle a economía, a poboación e a sociedade. Est. Apr. HMCB1.2.1. Explica as transformacións do Antigo Réxime que afectan a economía, a poboación e a sociedade.	2.1.2 Explica a doutrina económica que impulsou o comercio colonial no século XVIII.	Ten dificultades para explicar a doutrina económica que impulsou o comercio colonial no século XVIII sen asistencia docente.	Explica algún aspecto da doutrina económica que impulsou o comercio colonial no século XVIII.	Explica con bastantes detalles a doutrina económica que impulsou o comercio colonial no século XVIII.	Explica e xustifica detalladamente a doutrina económica que impulsou o comercio colonial no século XVIII.	T. 01	P. 011 A. 05; P. 013, A. 01 a 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 1 Crit. Aval. B1.2. Distinguir as transformacións no Antigo Réxime enumerar as que lle a economía, a poboación e a sociedade. Est. Apr. HMCB1.2.1. Explica as transformacións do Antigo Réxime que afectan a economía, a poboación e a sociedade.	2.1.3 Explica o ascenso da burguesía como consecuencia do crecemento da economía no século XVIII.	Ten dificultades para explicar o ascenso da burguesía como consecuencia do crecemento da economía no século XVIII sen asistencia docente.	Explica vagamente o ascenso da burguesía como consecuencia do crecemento da economía no século XVIII.	Explica con bastantes detalles o ascenso da burguesía como consecuencia do crecemento da economía no século XVIII.	Explica detalladamente o ascenso da burguesía como consecuencia do crecemento da economía no século XVIII.	T. 01	P. 011 A. 02 e 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.2. Distinguir as transformacións no Antigo Réxime enumerar as que lle a economía, a poboación e a sociedade. Est. Apr. HMCB1.2.2. Analiza a evolución dos trazos do Antigo Réxime do século XVII e o século XVIII.	2.2.1 Sintetiza os cambios nas relacións internacionais, os cambios económicos e as novas ideas políticas que impulsaron a evolución do Antigo Réxime.	Ten dificultades para sintetizar os cambios nas relacións internacionais, os cambios económicos e as novas ideas políticas que impulsaron a evolución do Antigo Réxime, polo que necesita asistencia docente.	Sintetiza algúns dos cambios nas relacións internacionais, os cambios económicos e as novas ideas políticas que impulsaron a evolución do Antigo Réxime.	Sintetiza a maioría dos cambios nas relacións internacionais, os cambios económicos e as novas ideas políticas que impulsaron a evolución do Antigo Réxime.	Sintetiza todos os cambios nas relacións internacionais, os cambios económicos e as novas ideas políticas que impulsaron a evolución do Antigo Réxime.	T. 01	P. 018 A. 01 a 03	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.3. Explicar o parlamentarismo inglés do século XVII resumindo as características esenciais do sistema e valorando ou papel das revolucións para alcanzar as transformacións necesarias para logralo. Est. Apr. HMCB1.3.1. Describe as características do parlamentarismo inglés a partir de fontes históricas do Antigo Réxime do século XVII e o século XVIII.	3.1.1 Describe as características e as prerrogativas do Parlamento Inglés e algunhas das súas leis máis destacadas.	Ten dificultades para describir as características e as prerrogativas do Parlamento Inglés e algunhas das súas leis máis destacadas lendo fontes históricas, polo que necesita asistencia docente.	Describe algunhas das características e as prerrogativas do Parlamento Inglés e algunhas das súas leis máis destacadas lendo fontes históricas.	Describe a maioría das características e as prerrogativas do Parlamento Inglés e algunhas das súas leis máis destacadas lendo fontes históricas.	Describe con detalle as características e as prerrogativas do Parlamento Inglés e algunhas das súas leis máis destacadas lendo fontes históricas.	T. 01	P. 009 A. 01, 03 e 04	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.3. Explicar o parlamentarismo inglés do século XVII resumindo as características esenciais do sistema e valorando ou papel das revolucións para alcanzar as transformacións necesarias para logralo. Est. Apr. HMCB1.3.2. Distingue as revolucións inglesas do século XVII como formas que promoven o cambio político do Antigo Réxime.	3.2.1 Caracteriza as dúas revolucións que tiveron lugar en Inglaterra no século XVII e o cambio da monarquía absoluta pola monarquía parlamentaria.	Ten dificultades para caracterizar as dúas revolucións que tiveron lugar en Inglaterra no século XVII e as súas consecuencias políticas, polo que necesita asistencia docente.	Caracteriza vagamente as dúas revolucións que tiveron lugar en Inglaterra no século XVII pero cústalle recoñecer as súas consecuencias políticas.	Caracteriza con bastante detalle as dúas revolucións que tiveron lugar en Inglaterra no século XVII e as súas consecuencias políticas.	Caracteriza detalladamente as dúas revolucións que tiveron lugar en Inglaterra no século XVII e as súas consecuencias políticas.	T. 01	P. 009 A. 02 e 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.4. Relacionar as ideas da Ilustración co Liberalismo de comezo do século XIX, establecendo elementos de coincidencia entre ambas as ideoloxías. Est. Apr. HMCB1.4.1. Enumera e describe as ideas da Ilustración e as do Liberalismo de comezos do século XIX.	4.1.1 Describe os principios que inspiraron o pensamento ilustrado, como a liberdade e a igualdade, e como puxeron en crise o Antigo Réxime.	Ten dificultades para distinguir os principios que inspiraron o pensamento ilustrado, polo que precisa asistencia docente.	Describe vagamente os principios que inspiraron o pensamento ilustrado pero cústalle ver como puxeron en crises o Antigo Réxime.	Describe con bastante detalle os principios que inspiraron o pensamento ilustrado, e como puxeron en crise o Antigo Réxime,	Describe detalladamente os principios que inspiraron o pensamento ilustrado, e como puxeron en crise o Antigo Réxime.	T. 01	P. 015 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 1 Crit. Aval. B1.4. Relacionar as ideas da Ilustración co Liberalismo de comezo do século XIX, establecendo elementos de coincidencia entre ambas as ideoloxías. Est. Apr. HMCB1.4.1. Enumera e describe as ideas da Ilustración e as do Liberalismo de comezos do século XIX.	4.1.2 Caracteriza a división de poderes que propugnaba Montesquieu.	Ten dificultades para entender a división de poderes, polo que necesita asistencia docente.	Caracteriza vagamente a división de poderes que propugnaba Montesquieu.	Caracteriza con bastantes detalles a división de poderes que propugnaba Montesquieu.	Caracteriza con gran detalle a división de poderes que propugnaba Montesquieu.	T. 01	P. 022 Comenta o texto	Comunicación lingüística
Bloque 1 Crit. Aval. B1.4. Relacionar as ideas da Ilustración co Liberalismo de comezo do século XIX, establecendo elementos de coincidencia entre ambas as ideoloxías. Est. Apr. HMCB1.4.2. Establece as semellanzas e as diferenzas entre as ideas da Ilustración e o Liberalismo de comezos do século XIX.	4.2.1 Identifica a idea de soberanía nacional recollida na <i>Enciclopedia</i> de Diderot como unha idea nacida da Ilustración, base da teoría política liberal.	Ten dificultades para identificar a idea de soberanía nacional recollida na <i>Enciclopedia</i> de Diderot, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente a idea de soberanía nacional recollida na <i>Enciclopedia</i> de Diderot.	Identifica con bastante exactitude a idea de soberanía nacional recollida na <i>Enciclopedia</i> de Diderot.	Identifica con total exactitude a idea de soberanía nacional recollida na <i>Enciclopedia</i> de Diderot.	T. 01	P. 014 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 1 Crit. Aval. B1.5. Describir as relacións internacionais do Antigo Réxime demostrando a idea de equilibrio europeo. Est. Apr. HMCB1.5.1. Sitúa en mapas de Europa os países e reinos en función dos conflitos en que interveñen.	5.1.1 Distingue a distribución dos países e os imperios nun mapa tralo Tratado de Utrecht e o equilibrio europeo derivado.	Ten dificultades para distinguir a distribución dos países e os imperios nun mapa tralo Tratado de Utrecht, polo que necesita asistencia docente.	Distingue a distribución dos países e os imperios nun mapa tralo Tratado de Utrecht pero cústalle interpretar as súas consecuencias políticas.	Distingue a distribución dos países e os imperios nun mapa tralo Tratado de Utrecht e interpreta algunhas das súas consecuencias políticas.	Distingue a distribución dos países e os imperios nun mapa tralo Tratado de Utrecht e interpreta as súas consecuencias políticas.	T. 01	P. 007 A. 05; P. 021 Analizar un mapa	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 1 Crit. Aval. B1.6. Diferenciar manifestacións artísticas do Antigo Réxime e seleccionar as obras máis destacadas. Est. Apr. HMCB1.6.1. Distingue e caracteriza obras de arte do Rococó.	6.1.1 Recoñece <i>O arrandeadoiro</i> , de Fragonard, como unha obra clave do Rococó.	Ten dificultades para distinguir os aspectos que configuran <i>O arrandeadoiro</i> como unha obra clave do Rococó, polo que necesita asistencia docente.	Distingue algún aspecto que configura <i>O arrandeadoiro</i> como unha obra clave do Rococó.	Distingue bastantes aspectos que configuran <i>O arrandeadoiro</i> como unha obra clave do Rococó.	Distingue claramente <i>O arrandeadoiro</i> como unha obra clave do Rococó.	T. 01	P. 018	Conciencia e expresións culturais
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Obter información que permita explicar as revolucións industriais do século XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou en liña nas que se ache dispoñible. Est. Apr. HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	1.1.1 Identifica e describe a revolución agrícola como unha das causas da Primeira Revolución Industrial.	Ten dificultades para comprender os cambios acontecidos na agricultura, polo que non é capaz de establecer unha relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial sen a asistencia docente.	Comprende a nivel xeral os cambios acontecidos na agricultura pero ten certas dificultades para explicar a relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, polo que require a asistencia docente.	Comprende os cambios acontecidos na agricultura e é capaz de explicar a relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, aínda que ten certas dificultades de comprensión dalgún aspecto puntual, como o funcionamento do sistema Norfolk.	Comprende os cambios acontecidos na agricultura e é capaz de explicar a relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial de forma adecuada e autónoma.	T. 02	P. 026 A. 01	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Obter información que permita explicar as revolucións industriais do século XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou en liña nas que se ache dispoñible. Est. Apr. HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	1.1.1 Identifica e describe a revolución agrícola como unha das causas da Primeira Revolución Industrial.	Ten dificultades para comprender os cambios acontecidos na agricultura, polo que non é capaz de establecer unha relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial sen a asistencia docente.	Comprende a nivel xeral os cambios acontecidos na agricultura pero ten certas dificultades para explicar a relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, polo que require a asistencia docente.	Comprende os cambios acontecidos na agricultura e é capaz de explicar a relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, aínda que ten certas dificultades de comprensión dalgún aspecto puntual, como o funcionamento do sistema Norfolk.	Comprende os cambios acontecidos na agricultura e é capaz de explicar a relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial de forma adecuada e autónoma.	T. 02	P. 029 A. 01 e 02	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Obter información que permita explicar as revolucións industriais do século XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou en liña nas que se ache dispoñible. Est. Apr. HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	1.1.2 Identifica e describe a revolución demográfica como unha das causas da Primeira Revolución Industrial.	Ten dificultades para comprender as causas que propiciaron o crecemento da poboación, polo que non é capaz de establecer unha relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial sen a asistencia docente.	Comprende a nivel xeral as causas da redución da mortalidade e o crecemento da natalidade, aínda que ten dificultades para describir a súa relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial e/ou interpretar os esquemas explicativos asociados.	Comprende as causas da redución da mortalidade e o crecemento da natalidade e é capaz de establecer a súa relación causal de forma adecuada co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, aínda que ten certas dificultades para interpretar os esquemas explicativos.	Comprende as causas da redución da mortalidade e o crecemento da natalidade e é capaz de establecer a súa relación causal de forma adecuada co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, interpretando correctamente os esquemas explicativos.	T. 02	P. 026 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Obter información que permita explicar as revolucións industriais do século XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou en liña nas que se ache dispoñible. Est. Apr. HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	1.1.2 Identifica e describe a revolución demográfica como unha das causas da Primeira Revolución Industrial.	Ten dificultades para comprender as causas que propiciaron o crecemento da poboación, polo que non é capaz de establecer unha relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial sen a asistencia docente.	Comprende a nivel xeral as causas da redución da mortalidade e o crecemento da natalidade, aínda que ten dificultades para describir a súa relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial e/ou interpretar os esquemas explicativos asociados.	Comprende as causas da redución da mortalidade e o crecemento da natalidade e é capaz de establecer a súa relación causal de forma adecuada co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, aínda que ten certas dificultades para interpretar os esquemas explicativos.	Comprende as causas da redución da mortalidade e o crecemento da natalidade e é capaz de establecer a súa relación causal de forma adecuada co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, interpretando correctamente os esquemas explicativos.	T. 02	P. 041 Guía de traballo	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Obter información que permita explicar as revolucións industriais do século XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou en liña nas que se ache dispoñible. Est. Apr. HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	1.1.3 Identifica e describe a consolidación dunha economía de mercado como unha das causas da Primeira Revolución Industrial.	Ten dificultades para comprender os conceptos clave dunha economía de mercado, polo que non é capaz de establecer a súa relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial sen a asistencia docente.	Entende a nivel xeral os conceptos clave dunha economía de mercado, como o mercado exterior e/ou interior, pero ten certas dificultades para establecer unha relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, polo que require a asistencia docente.	Comprende os conceptos clave dunha economía de mercado e é capaz de establecer unha relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial, aínda que ten certas dificultades para artellar o seu discurso de forma coherente e argumentada.	Comprende os conceptos clave dunha economía de mercado e é capaz de explicar a súa relación causal co xurdimento da Primeira Revolución Industrial de forma coherente e argumentada.	T. 02	P. 027 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Obter información que permita explicar as revolucións industriais do século XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou en liña nas que se ache dispoñible. Est. Apr. HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	1.1.4 Explica sinteticamente as causas que propiciaron a Primeira Revolución Industrial.	Ten dificultades para comprender as causas das distintas revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, polo que require a asistencia docente para relacionalas e sintetizalas.	Entende a nivel xeral as causas das revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, aínda que ten dificultades para relacionalas e realizar unha síntese, polo que require a asistencia docente nalgúns aspectos.	Comprende as causas das revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, sendo capaz de relacionalas entre elas, aínda que ten certas dificultades para realizar unha síntese adecuada.	Comprende as causas das revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, sendo capaz de relacionalas entre elas e realizar unha síntese adecuada.	T. 02	P. 027 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.1. Obter información que permita explicar as revolucións industriais do século XIX, seleccionándoa das fontes bibliográficas ou en liña nas que se ache dispoñible. Est. Apr. HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	1.1.4 Explica sinteticamente as causas que propiciaron a Primeira Revolución Industrial.	Ten dificultades para comprender as causas das distintas revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, polo que require a asistencia docente para relacionalas e sintetizalas.	Entende a nivel xeral as causas das revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, aínda que ten dificultades para relacionalas e realizar unha síntese, polo que require a asistencia docente nalgúns aspectos.	Comprende as causas das revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, sendo capaz de relacionalas entre elas, aínda que ten certas dificultades para realizar unha síntese adecuada.	Comprende as causas das revolucións que, en paralelo, propiciaron o xurdimento da Primeira Revolución Industrial, sendo capaz de relacionalas entre elas e realizar unha síntese adecuada.	T. 02	P. 038 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.2.1. Explica razoadamente a evolución cara á segunda Revolución Industrial.	2.1.1 Explica as principais innovacións tecnolóxicas da Segunda Revolución Industrial e as súas consecuencias sociais e económicas.	Ten dificultades para comprender as principais innovacións tecnolóxicas da Segunda Revolución Industrial, polo que non é capaz de identificar e explicar as consecuencias económicas e sociais sen a asistencia docente.	Entende a nivel xeral as principais innovacións tecnolóxicas da Segunda Revolución Industrial, pero ten certas dificultades para explicar as súas consecuencias económicas e sociais, polo que require a asistencia docente.	Comprende as principais innovacións tecnolóxicas da Segunda Revolución Industrial e é capaz de relacionalas coas súas consecuencias económicas e sociais, aínda que amosa certas dificultades á hora de explicar aspectos concretos.	Comprende as principais innovacións tecnolóxicas da Segunda Revolución Industrial e é capaz de relacionalas coas súas consecuencias económicas e sociais, expresándose con claridade e de forma argumentada.	T. 05	P. 091 A. 02 e 03	Matemática, ciencias e tecnoloxía

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.2.1. Explica razoadamente a evolución cara á segunda Revolución Industrial.	2.1.2 Explica as causas da Segunda Revolución Industrial, como o uso da electricidade, os novos medios de transporte, a expansión das redes de telegrafía e o desenvolvemento de novos produtos.	Ten dificultades para explicar as causas da Segunda Revolución Industrial, como o uso da electricidade, os novos medios de transporte, a expansión das redes de telegrafía e o desenvolvemento de novos produtos, polo que necesita asistencia docente.	Explica algunhas das causas da Segunda Revolución Industrial, como o uso da electricidade, os novos medios de transporte, a expansión das redes de telegrafía e o desenvolvemento de novos produtos.	Explica a maioría de causas da Segunda Revolución Industrial, como o uso da electricidade, os novos medios de transporte, a expansión das redes de telegrafía e o desenvolvemento de novos produtos.	Explica con exactitude as causas da Segunda Revolución Industrial, como o uso da electricidade, os novos medios de transporte, a expansión das redes de telegrafía e o desenvolvemento de novos produtos.	T. 05	P. 090 A. 01; P. 091 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.2.1. Explica razoadamente a evolución cara á segunda Revolución Industrial.	2.1.3 Explica as causas do crecemento demográfico en Europa froito da segunda ondata de industrialización e a emigración da poboación europea a outros países.	Ten dificultades para explicar as causas do crecemento demográfico en Europa froito da segunda ondata de industrialización e a emigración da poboación europea a outros países, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as causas do crecemento demográfico en Europa froito da segunda ondata de industrialización e a emigración da poboación europea a outros países.	Explica con bastante detalle as causas do crecemento demográfico en Europa froito da segunda ondata de industrialización e a emigración da poboación europea a outros países	Explica con exactitude as causas do crecemento demográfico en Europa froito da segunda ondata de industrialización e a emigración da poboación europea a outros países.	T. 05	P. 091 A. 04	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.2.1. Explica razoadamente a evolución cara á segunda Revolución Industrial.	2.1.4 Analiza con sentido crítico o taylorismo e o fordismo.	Ten dificultades para comprender o funcionamento do taylorismo e o fordismo, polo que non é capaz de analizalos con sentido crítico ou establecer comparacións coa situación actual sen a asistencia docente.	Entende a nivel xeral o funcionamento do taylorismo e o fordismo e é capaz de relacionalos entre eles, aínda que ten dificultades para establecer comparacións coa situación actual.	Comprende o funcionamento do taylorismo e o fordismo e é capaz de relacionalos entre eles e analizaros críticamente, aínda que amosa certas dificultades para establecer comparacións coa situación actual.	Comprende o funcionamento do taylorismo e o fordismo e é capaz de relacionalos entre eles e analizaros críticamente, establecendo comparacións coa situación actual.	T. 05	P. 093 A. 01 a 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.2.2. Analiza comparativa e esquematicamente as dúas revolucións industriais.	2.2.1 Analiza e compara as dúas Revolucións Industriais mediante un esquema.	Ten dificultades para comprender e sintetizar as características das dúas Revolucións Industriais mediante un esquema, polo que non é capaz de establecer comparacións entre elas sen a asistencia docente.	Comprende as características das dúas revolucións Industriais pero ten certas dificultades para identificar e sintetizar os seus principais elementos en forma de esquema, polo que require a asistencia docente para establecer comparacións entre ambas.	Comprende as características das dúas revolucións Industriais e identifica os seus principais elementos para organizalos en forma de esquema, polo que é capaz de establecer comparacións entre ambas, aínda que require a asistencia docente para entender aspectos puntuais.	Comprende as características das dúas revolucións Industriais e identifica os seus principais elementos para organizalos en forma de esquema, polo que é capaz de establecer comparacións entre ambas de forma adecuada.	T. 02	P. 040 Técnicas de estudo. Elabora un esquema.	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.2.2. Analiza comparativa e esquematicamente as dúas revolucións industriais.	2.2.2 Distingue as innovacións consecuencia da segunda revolución industrial en comparación coa primeira a partir da lectura de textos e a análise de esquemas.	Cústalle distinguir as innovacións consecuencia da segunda revolución industrial en comparación coa primeira a partir da lectura de textos e a análise de esquemas.	Distingue algunhas das innovacións consecuencia da segunda revolución industrial en comparación coa primeira a partir da lectura de textos e a análise de esquemas.	Distingue a maioría das innovacións consecuencia da segunda revolución industrial en comparación coa primeira a partir da lectura de textos e a análise de esquemas.	Distingue perfectamente as innovacións consecuencia da segunda revolución industrial en comparación coa primeira a partir da lectura de textos e a análise de esquemas.	T. 05	P. 102 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.2.2. Analiza comparativa e esquematicamente as dúas revolucións industriais.	2.2.3 Analiza e compara as dúas Revolucións Industriais mediante un esquema.	Ten dificultades para comprender e sintetizar as características das dúas Revolucións Industriais mediante un esquema, polo que non é capaz de establecer comparacións entre elas sen a asistencia docente.	Comprende as características das dúas revolucións Industriais pero ten certas dificultades para identificar e sintetizar os seus principais elementos en forma de esquema, polo que require a asistencia docente para establecer comparacións entre ambas.	Comprende as características das dúas revolucións Industriais e identifica os seus principais elementos para organizalos en forma de esquema, polo que é capaz de establecer comparacións entre ambas, aínda que require a asistencia docente para entender aspectos puntuais.	Comprende as características das dúas revolucións Industriais e identifica os seus principais elementos para organizalos en forma de esquema, polo que é capaz de establecer comparacións entre ambas de forma adecuada.	T. 05	P. 104 Técnicas de estudo. Elabora un mapa mental.	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.3.1. Localiza nun mapa os países industrializados e as súas rexións industriais.	3.1.1 Identifica nun mapa as rexións máis industrializadas de Europa no s. XIX.	Ten dificultades para identificar nun mapa as rexións máis industrializadas de Europa no s. XIX, polo que necesita a asistencia do docente.	Identifica nun mapa algunhas das rexións máis industrializadas de Europa no s. XIX, pero cústalle chegar a unha conclusión pertinente sobre esta distribución.	Identifica nun mapa as rexións máis industrializadas de Europa no s. XIX, e esboza algunha conclusión pertinente sobre esta distribución.	Identifica perfectamente nun mapa as rexións máis industrializadas de Europa no s. XIX, e razoa as conclusións ás que pode chegar sobre esta distribución.	T. 02	P. 025 Entrada	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.3.2. Analiza aspectos que expliquen o desenvolvemento económico do sector industrial dos primeiros países industrializados, a partir de fontes historiográficas.	3.2.1 Comprende textos históricos referidos á revolución agrícola na Gran Bretaña.	Ten dificultades para comprender textos históricos referidos á revolución agrícola na Gran Bretaña, polo que necesita a asistencia do docente.	Comprende algún aspecto da revolución agrícola na Gran Bretaña a partir da lectura de textos históricos.	Comprende aspectos da revolución agrícola na Gran Bretaña a partir da lectura de textos históricos e entende o desenvolvemento económico derivado desta revolución.	Comprende perfectamente a revolución agrícola na Gran Bretaña a partir da lectura de textos históricos e caracteriza o desenvolvemento económico derivado desta revolución.	T. 02	P. 029 A. 03 e 04	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.2. Describir as Revolucións Industriais do século XIX e establecer os seus trazos característicos e as súas consecuencias sociais. Est. Apr. HMCB2.3.3. Debate en torno ao éxito ou o fracaso da industrialización en España e en Galicia.								
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.1. Señala os cambios sociais máis relevantes do século XIX asociándoos ao proceso da Revolución Industrial.	4.1.1 Describe os cambios que supuxo a mecanización e o sistema fabril sobre as industrias algodonera, siderometalúrxica e a minaría do carbón e o ferro.	Comprende a nivel teórico en que consistiu o proceso de mecanización pero ten dificultades para relacionalo co estímulo de certas industrias e, especialmente, coa implantación do sistema fabril, polo que require a asistencia docente.	Comprende en que consistiu o proceso de mecanización e establece relacións a nivel xeral co estímulo de certas industrias, aínda que amosa dificultades para vincularlo coa implantación do sistema fabril.	Comprende en que consistiu o proceso de mecanización e establece relacións co estímulo de certas industrias e a implantación do sistema fabril, aínda que require a asistencia docente para explicar aspectos puntuais.	Comprende en que consistiu o proceso de mecanización e establece relacións co estímulo de certas industrias e a implantación do sistema fabril de forma adecuada e autónoma.	T. 02	P. 031 A. 06, 08	Matemática, ciencias e tecnoloxía
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.1. Señala os cambios sociais máis relevantes do século XIX asociándoos ao proceso da Revolución Industrial.	4.1.2 Describe os cambios que supuxo a mecanización e o sistema fabril sobre o espazo e a organización do traballo.	Ten dificultades para entender os conceptos clave para describir a evolución no proceso de produción de bens, polo que non é capaz de redactar un texto explicativo de forma estruturada sen a asistencia docente.	Entende os conceptos clave para describir a evolución no proceso de produción de bens, aínda que ten dificultades para elaborar o esquema previo á redacción dun texto explicativo, polo que require a asistencia docente.	Comprende os conceptos clave para describir a evolución no proceso de produción de bens e elabora de forma adecuada un esquema previo á redacción dun texto explicativo, aínda que amosa certas dificultades de expresión.	Comprende os conceptos clave para describir a evolución no proceso de produción de bens e elabora de forma adecuada un esquema previo á redacción dun texto explicativo, expresándose de forma correcta e ben artellada.	T. 02	P. 040 Redacta unha explicación histórica	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.1. Sinala os cambios sociais máis relevantes do século XIX asociándoos ao proceso da Revolución Industrial.	4.1.3 Explica as características do liberalismo económico e o capitalismo.	Ten dificultades para comprender os principios básicos do liberalismo económico e o capitalismo, polo que non é capaz de explicar por que se adecuaban ás necesidades da nova economía industrial sen a asistencia docente.	Entende os principios básicos do liberalismo económico e o capitalismo, aínda que ten certas dificultades para comprender outros conceptos máis específicos, polo que non é capaz de explicar perfectamente por que se adecuaban ás necesidades da nova economía industrial sen a asistencia docente.	Comprende os principios básicos do liberalismo económico e o capitalismo, así como outros máis específicos, polo que é capaz de explicar por que se adecuaban ás necesidades da nova economía industrial, aínda que require a asistencia docente para artellar o seu discurso.	Comprende os principios básicos do liberalismo económico e o capitalismo, así como outros máis específicos, polo que é capaz de explicar por que se adecuaban ás necesidades da nova economía industrial, expresándose con claridade e de forma argumentada.	T. 02	P. 033 A. 01, 03, 04, 05	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.1. Sinala os cambios sociais máis relevantes do século XIX asociándoos ao proceso da Revolución Industrial.	4.1.4 Caracteriza a burguesía e o proletariado e establece as diferenzas existentes entre ambas clases sociais.	Ten dificultades para identificar e caracterizar as distintas clases da sociedade industrial, polo que non é capaz de establecer as diferenzas e desigualdades existentes entre elas sen a asistencia docente.	Identifica as distintas clases da sociedade industrial pero ten dificultades á hora de caracterizalas, polo que require a asistencia docente para establecer as diferenzas e desigualdades existentes entre elas.	Identifica as distintas clases da sociedade industrial e as caracteriza adecuadamente, polo que é capaz de establecer as diferenzas e desigualdades existentes entre elas, aínda que require a asistencia docente para entender ou explicar aspectos puntuais.	Identifica as distintas clases da sociedade industrial e as caracteriza adecuadamente, polo que é capaz de establecer e explicar as diferenzas e desigualdades existentes entre elas de forma autónoma.	T. 02	P. 035 A. 04, 06	Sociais e cívicas

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.1. Sinala os cambios sociais máis relevantes do século XIX asociándoos ao proceso da Revolución Industrial.	4.1.5 Explica con sentido crítico o papel da muller na sociedade industrial do s. XIX.	Ten dificultades para comprender os argumentos esgrimidos no s. XIX para definir o rol da muller na sociedade, polo que non é capaz de elaborar un discurso crítico sen a asistencia docente.	Entende a nivel xeral os argumentos esgrimidos no s. XIX para definir o rol social da muller, aínda que ten dificultades para contextualizalo historicamente, polo que require a asistencia docente para formar un discurso crítico.	Comprende os argumentos esgrimidos no s. XIX para definir o rol social da muller e contextualízao historicamente, polo que é capaz de elaborar un discurso crítico, aínda que amosa certas dificultades para establecer relacións coa situación actual.	Comprende os argumentos esgrimidos no s. XIX para definir o rol social da muller e contextualízao historicamente, polo que é capaz de elaborar un discurso crítico e establecer relacións coa situación actual.	T. 02	P. 036 A. 01, 02, 05, 06, 07	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.2. Describe a partir dun plano a cidade industrial británica.	4.2.1 Describe a cidade industrial británica a partir dun plano de Londres.	Ten dificultades para describir a cidade industrial británica a partir dun plano de Londres, polo que require asistencia docente.	Describe vagamente a distribución de barrios obreiros e barrios burgueses nunha cidade industrial observando un plano de Londres.	Describe con bastantes detalles a distribución de barrios obreiros e barrios burgueses nunha cidade industrial observando un plano de Londres.	Describe con gran detalle a distribución de barrios obreiros e barrios burgueses nunha cidade industrial observando un plano de Londres.	T. 02	P. 042 A. 01 Observa o plano	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.3. Identifica en imaxes os elementos propios da vida nunha cidade industrial do século XIX.	4.3.1 Identifica e describe o estilo de vida da burguesía e o proletariado nunha cidade industrial do s. XIX en base a varias pinturas.	Ten dificultades para identificar e describir o estilo de vida da burguesía e o proletariado nunha cidade industrial do s. XIX en base a varias pinturas, polo que necesita a asistencia do docente.	Identifica e describe algunha característica do estilo de vida da burguesía e o proletariado nunha cidade industrial do s. XIX en base a varias pinturas.	Identifica e describe a maioría de características do estilo de vida da burguesía e o proletariado nunha cidade industrial do s. XIX en base a varias pinturas e establece algunha comparación crítica.	Identifica e describe as características do estilo de vida da burguesía e o proletariado nunha cidade industrial do s. XIX en base a varias pinturas e establece unha comparación crítica entre ambos estilos de vida.	T. 02	P. 034 A. 01, 02, 03	Consciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.3. Identifica en imaxes os elementos propios da vida nunha cidade industrial do século XIX.	4.3.2 Describe as novas formas de traballo industrial en base a pinturas.	Ten dificultades para describir as novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica, polo que necesita a asistencia do docente.	Describe algunha das novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica.	Describe a maioría das novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica e enumera algunhas das consecuencias que tivo.	Describe as novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica e enumera as consecuencias que tivo.	T. 02	P. 038 A. 04	Consciencia e expresións culturais.
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.3. Identifica en imaxes os elementos propios da vida nunha cidade industrial do século XIX.	4.3.2 Describe as novas formas de traballo industrial en base a pinturas.	Ten dificultades para describir as novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica, polo que necesita a asistencia do docente.	Describe algunha das novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica.	Describe a maioría das novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica e enumera algunhas das consecuencias que tivo.	Describe as novas formas de traballo industrial a partir da observación e análise dunha pintura do interior dunha fábrica e enumera as consecuencias que tivo.	T. 02	P. 042 A. 01	Consciencia e expresións culturais.
Bloque 2 Crit. Aval. B2.4. Identificar os cambios nos transportes, na agricultura e na poboación que influíron ou foron consecuencia da Revolución Industrial do século XIX. Est. Apr. HMCB2.4.4. Comenta mapas que expliquen a evolución da extensión das redes de transporte: ferrocarril, estradas e canles.	4.4.1 Analiza un mapa sobre a extensión do ferrocarril por Europa no s. XIX.	Ten dificultades para analizar un mapa sobre a extensión do ferrocarril por Europa no s. XIX.	Analiza un mapa sobre a extensión do ferrocarril por Europa no s. XIX pero cústalle chegar a unha conclusión pertinente sobre esta distribución.	Analiza un mapa sobre a extensión do ferrocarril por Europa no s. XIX, e esboza algunha conclusión pertinente sobre esta distribución.	Analiza un mapa sobre a extensión do ferrocarril por Europa no s. XIX, e razoa as conclusións ás que pode chegar sobre esta distribución.	T. 02	P. 027 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Analizar e seleccionar ideas que identifiquen as características da economía industrial e do liberalismo económico. Est. Apr. HMCB2.5.1. Explica as causas e consecuencias das crises económicas e as súas posibles solucións a partir de fontes históricas.	5.1.1 Explica as causas e as consecuencias da crise de sobreprodución.	Ten dificultades para explicar as causas e as consecuencias da crise de sobreprodución, polo que necesita a asistencia do docente.	Recoñece a causa da crise de sobreprodución pero cústalle explicar con claridade as consecuencias deste tipo de crises.	Recoñece a causa da crise de sobreprodución e explica algunha das consecuencias deste tipo de crises.	Recoñece claramente a causa da crise de sobreprodución e explica todas as consecuencias deste tipo de crises.	T. 02	P. 033 A. 02	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.5. Analizar e seleccionar ideas que identifiquen as características da economía industrial e do liberalismo económico. Est. Apr. HMCB2.5.1. Explica as causas e consecuencias das crises económicas e as súas posibles solucións a partir de fontes históricas.	5.1.2 Describe as causas e as diferenzas entre as crises económicas no Antigo Réxime e o capitalismo.	Ten dificultades para completar un cadro comparativo entre as crises económicas no Antigo Réxime e o capitalismo, polo que necesita a asistencia do docente.	Describe nun cadro algunha das causas e as diferenzas entre as crises económicas no Antigo Réxime e o capitalismo.	Describe nun cadro a maioría das causas e as diferenzas entre as crises económicas no Antigo Réxime e o capitalismo.	Describe nun cadro as causas e as diferenzas entre as crises económicas no Antigo Réxime e o capitalismo.	T. 02	P. 040 Completa o cadro	Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.1. Compara as correntes de pensamento social da época da Revolución Industrial: socialismo utópico, socialismo científico e anarquismo.	6.1.1 Le textos históricos e documentais e reconece as primeiras repostas de protesta dos traballadores ante a situación de explotación laboral que sufrían.	Ten dificultades para reconecer as primeiras repostas de protesta dos traballadores ante a situación de explotación laboral que sufrían a partir de textos históricos e documentais, polo que necesita asistencia docente.	Recoñece vagamente as primeiras repostas de protesta dos traballadores ante a situación de explotación laboral que sufrían.	Recoñece con bastantes detalles as primeiras repostas de protesta dos traballadores ante a situación de explotación laboral que sufrían.	Recoñece con exactitude as primeiras repostas de protesta dos traballadores ante a situación de explotación laboral que sufrían.	T. 04	P. 069 A. 03, 04	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.1. Compara as correntes de pensamento social da época da Revolución Industrial: socialismo utópico, socialismo científico e anarquismo.	6.1.2 Le un texto de Karl Marx e infire del o eixe esencial das relacións sociais, segundo o marxismo.	Ten dificultades para inferir o eixe esencial das relacións sociais segundo o marxismo a partir da lectura dun texto de Karl Marx, polo que necesita asistencia docente.	Infire vagamente o eixe esencial das relacións sociais segundo o marxismo a partir da lectura dun texto de Karl Marx.	Infire con bastantes detalles o eixe esencial das relacións sociais segundo o marxismo a partir da lectura dun texto de Karl Marx.	Infire con exactitude o eixe esencial das relacións sociais segundo o marxismo a partir da lectura dun texto de Karl Marx.	T. 04	P. 072 A. 01	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.1. Compara as correntes de pensamento social da época da Revolución Industrial: socialismo utópico, socialismo científico e anarquismo.	6.1.3 Le textos de Proudhon e de Bakunin e infire deles os principios básicos do anarquismo.	Ten dificultades para inferir os principios básicos do anarquismo a partir da lectura de textos de Proudhon e de Bakunin, polo que necesita asistencia docente.	Infire vagamente os principios básicos do anarquismo a partir da lectura de textos de Proudhon e de Bakunin.	Infire con bastantes detalles os principios básicos do anarquismo a partir da lectura de textos de Proudhon e de Bakunin.	Infire con exactitude os principios básicos do anarquismo a partir da lectura de textos de Proudhon e de Bakunin.	T. 04	P. 073 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.1. Compara as correntes de pensamento social da época da Revolución Industrial: socialismo utópico, socialismo científico e anarquismo.	6.1.4 Le textos históricos que lle permiten comparar o socialismo utópico, o pensamento marxista e as correntes anarquistas.	Ten dificultades para comparar o socialismo utópico, o pensamento marxista e as correntes anarquistas a partir de textos históricos, polo que necesita asistencia docente.	Compara algúns aspectos do socialismo utópico, o pensamento marxista e as correntes anarquistas a partir de textos históricos.	Compara bastantes aspectos do socialismo utópico, o pensamento marxista e as correntes anarquistas a partir de textos históricos.	Compara con gran detalle o socialismo utópico, o pensamento marxista e as correntes anarquistas a partir de textos históricos.	T. 04	P. 073 A. 03 a 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.1 Distingue as condicións laborais e de vida dos obreiros no século XIX e a súa indefensión ante o patrón.	Ten dificultades para distinguir as condicións laborais e de vida dos obreiros no século XIX e a súa indefensión ante o patrón, polo que necesita asistencia docente.	Distingue vagamente as condicións laborais e de vida dos obreiros no século XIX e a súa indefensión ante o patrón.	Distingue con bastantes detalles as condicións laborais e de vida dos obreiros no século XIX e a súa indefensión ante o patrón.	Distingue con exactitude as condicións laborais e de vida dos obreiros no século XIX e a súa indefensión ante o patrón.	T. 04	P. 071 A. 01 a 03	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.2 Explica como eran as vivendas e os barrios dos traballadores no século XIX.	Ten dificultades para explicar como eran as vivendas e os barrios dos traballadores, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente como eran as vivendas e os barrios dos traballadores.	Explica con bastantes detalles como eran as vivendas e os barrios dos traballadores.	Explica con exactitude como eran as vivendas e os barrios dos traballadores.	T. 04	P. 071 A. 04	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.3 Analiza un gráfico sobre os gastos diarios dunha familia obreira e reconece que o traballo apenas permitía a supervivencia dunha familia obreira.	Ten dificultades para explicar analizar un gráfico sobre os gastos diarios dunha familia obreira e, en consecuencia, reconece que o traballo apenas permitía a supervivencia dunha familia obreira, polo que necesita asistencia docente.	Analiza algúns aspectos dun gráfico sobre os gastos diarios dunha familia obreira e, en consecuencia, reconece vagamente que o traballo apenas permitía a supervivencia dunha familia obreira.	Analiza bastantes aspectos dun gráfico sobre os gastos diarios dunha familia obreira e, en consecuencia, reconece con bastante precisión que o traballo apenas permitía a supervivencia dunha familia obreira.	Analiza con exactitude un gráfico sobre os gastos diarios dunha familia obreira e, en consecuencia, reconece que o traballo apenas permitía a supervivencia dunha familia obreira.	T. 04	P. 071 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.4 Explica as condicións de traballo infantil e en que medida afectaba o desenvolvemento dos nenos.	Ten dificultades para explicar as condicións de traballo infantil e, en consecuencia, para deducir en que medida afectaba o desenvolvemento dos nenos, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as condicións de traballo infantil e en que medida afectaba o desenvolvemento dos nenos.	Explica con bastante precisión as condicións de traballo infantil e en que medida afectaba o desenvolvemento dos nenos.	Explica con exactitude as condicións de traballo infantil e en que medida afectaba o desenvolvemento dos nenos.	T. 04	P. 071 A. 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.5 Explica por que os traballadores empezaron a asociarse en sindicatos.	Ten dificultades para xustificar por que os traballadores empezaron a asociarse en sindicatos, polo que precisa de asistencia docente.	Explica vagamente por que os traballadores empezaron a asociarse en sindicatos.	Explica con bastantes detalles por que os traballadores empezaron a asociarse en sindicatos.	Explica con exactitude por que os traballadores empezaron a asociarse en sindicatos.	T. 04	P. 074 A. 01; P. 075 A. 03	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.6 Caracteriza as asociacións Socorros Mutuos, as Trade Unions e a Great Trade Union como as primeiras asociacións de traballadores creadas entre o 1820 e o 1830.	Ten dificultades para recoñecer as primeiras asociacións de traballadores creadas entre o 1820 e o 1830, polo que precisa de asistencia docente.	Recoñece algunhas das primeiras asociacións de traballadores creadas entre o 1820 e o 1830.	Recoñece a maior parte das primeiras asociacións de traballadores creadas entre o 1820 e o 1830.	Recoñece as primeiras asociacións de traballadores creadas entre o 1820 e o 1830.	T. 04	P. 075 A. 03	Comunicación lingüística Aprender a aprender
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.7 Explica que foi o cartismo e a importancia que tivo para a organización política da clase obreira.	Ten dificultades para explicar que foi o cartismo e a importancia que tivo para a organización política da clase obreira, polo que precisa de asistencia docente.	Explica vagamente que foi o cartismo e a importancia que tivo para a organización política da clase obreira.	Explica con bastante detalle que foi o cartismo e a importancia que tivo para a organización política da clase obreira.	Explica con exactitude que foi o cartismo e a importancia que tivo para a organización política da clase obreira.	T. 04	P. 075 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.8 Explica as características da Primeira Internacional, nome polo que se coñece a primeira Asociación Internacional de Traballadores, o xeito no que se organizaba e as súas reivindicacións.	Ten dificultades para explicar as características da Primeira Internacional, polo que precisa de asistencia docente.	Explica vagamente as características da Primeira Internacional, o xeito no que se organizaba e as súas reivindicacións.	Explica con bastante detalle as características da Primeira Internacional, o xeito no que se organizaba e as súas reivindicacións.	Explica con exactitude as características da Primeira Internacional, o xeito no que se organizaba e as súas reivindicacións.	T. 04	P. 075 A. 05	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.9 Explica o enfrontamento entre as ideas do socialismo marxista e as do anarquismo como unha das razóns máis importantes do fracaso da Primeira Internacional.	Ten dificultades para explicar o enfrontamento entre as ideas do socialismo marxista e as do anarquismo como unha das razóns importantes do fracaso da Primeira Internacional, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente o enfrontamento entre as ideas do socialismo marxista e as do anarquismo como unha das razóns importantes do fracaso da Primeira Internacional.	Explica con bastante detalle o enfrontamento entre as ideas do socialismo marxista e as do anarquismo como unha das razóns importantes do fracaso da Primeira Internacional.	Explica con exactitude o enfrontamento entre as ideas do socialismo marxista e as do anarquismo como unha das razóns importantes do fracaso da Primeira Internacional.	T. 04	P. 077 A. 01 a 06	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.10 Describe a evolución do movemento obreiro de carácter anarquista e a súa consolidación no anarcosindicalismo.	Ten dificultades para describir a evolución do movemento obreiro de carácter anarquista e a súa consolidación no anarcosindicalismo, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a evolución do movemento obreiro de carácter anarquista e a súa consolidación no anarcosindicalismo.	Explica con bastante detalle a evolución do movemento obreiro de carácter anarquista e a súa consolidación no anarcosindicalismo.	Explica con exactitude a evolución do movemento obreiro de carácter anarquista e a súa consolidación no anarcosindicalismo.	T. 04	P. 078 A. 01; P. 079 A. 03	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.11 Explica as causas do nacemento dos sindicatos e os partidos socialistas, as súas características e os seus obxectivos.	Ten dificultades para explicar as causas do nacemento dos sindicatos e os partidos socialistas, as súas características e os seus obxectivos, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as causas do nacemento dos sindicatos e os partidos socialistas, as súas características e os seus obxectivos.	Explica con bastante detalle as causas do nacemento dos sindicatos e os partidos socialistas, as súas características e os seus obxectivos.	Explica con exactitude as causas do nacemento dos sindicatos e os partidos socialistas, as súas características e os seus obxectivos.	T. 04	P. 079 A. 04	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.12 Explica que foi a Segunda Internacional e que lle chegou ao movemento socialista e ao conxunto do obreirismo.	Ten dificultades para explicar que foi a Segunda Internacional e que lle chegou ao movemento socialista e ao conxunto do obreirismo, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente que foi a Segunda Internacional e que lle chegou ao movemento socialista e ao conxunto do obreirismo.	Explica con bastante detalle que foi a Segunda Internacional e que lle chegou ao movemento socialista e ao conxunto do obreirismo.	Explica con exactitude que foi a Segunda Internacional e que lle chegou ao movemento socialista e ao conxunto do obreirismo.	T. 04	P. 079 A. 05	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.13 Explica algún dos avances en dereitos sociais dos traballadores conseguido grazas ao asociacionismo obreiro, como a mellora do salario.	Ten dificultades para explicar algún dos avances en dereitos sociais dos traballadores conseguido grazas ao asociacionismo obreiro, como a mellora do salario, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente algún dos avances en dereitos sociais dos traballadores conseguido grazas ao asociacionismo obreiro, como a mellora do salario.	Explica con bastante detalle algún dos avances en dereitos sociais dos traballadores conseguido grazas ao asociacionismo obreiro, como a mellora do salario.	Explica con exactitude algún dos avances en dereitos sociais dos traballadores conseguido grazas ao asociacionismo obreiro, como a mellora do salario.	T. 04	P. 081 A. 02	Comunicación lingüística
Bloque 2 Crit. Aval. B2.6. Coñecer as correntes de pensamento que pretenden mellorar a situación da clase obreira do século XIX. Est. Apr. HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	6.2.14 Compara nun cadro os aspectos máis importantes (fundación e cronoloxía, organización, participación e ideoloxía, extensión, obxectivos e reivindicacións e feitos relevantes) da Primeira Internacional e da Segunda Internacional.	Ten dificultades para comparar nun cadro os aspectos máis importantes da Primeira Internacional e da Segunda Internacional, polo que precisa asistencia docente.	Compara nun cadro algúns dos aspectos máis importantes da Primeira Internacional e da Segunda Internacional.	Compara nun cadro bastantes aspectos máis importantes da Primeira Internacional e da Segunda Internacional.	Compara nun cadro os aspectos máis importantes da Primeira Internacional e da Segunda Internacional.	T. 04	P. 084 Completa o cadro	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.1. Analizar a evolución política, económica, social, cultural e de pensamento que caracteriza a primeira metade do século XIX, distinguindo os feitos, os personaxes e os símbolos, e encadrándoos en cada variable analizada. Est. Apr. HMCB3.1.1. Realiza eixes cronolóxicos que inclúan diacronía e sincronía dos acontecementos da primeira metade do século XIX.	1.1.1 Analiza un eixe cronolóxico coas etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	Ten dificultades para analizar un eixe cronolóxico coas etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos, polo que necesita asistencia docente.	Identifica nun eixe cronolóxico algúns dos datos relativos ás etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	Identifica nun eixe cronolóxico a maioría de datos relativos ás etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	Identifica nun eixe cronolóxico os datos relativos ás etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	T. 03	P. 045	Competencia matemática e competencias en ciencias e tecnoloxía
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Describir as causas e o desenvolvemento da independencia de Estados Unidos, e establecer as causas máis inmediatas e as etapas da independencia. Est. Apr. HMCB3.2.1. Identifica xerarquías causais na guerra de independencia dos Estados Unidos a partir de fontes historiográficas.	2.1.1 Explica as causas e o desenvolvemento da Independencia dos Estados Unidos.	Ten dificultades para identificar e explicar as causas e o desenvolvemento da Independencia dos Estados Unidos, polo que necesita asistencia docente.	Identifica e explica vagamente as causas e o desenvolvemento da Independencia dos Estados Unidos.	Identifica e explica con bastante detalle as causas e o desenvolvemento da Independencia dos Estados Unidos.	Identifica e explica con gran detalle as causas e o desenvolvemento da Independencia dos Estados Unidos.	T. 01	P. 016 A. 01 a 03	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.2. Describir as causas e o desenvolvemento da independencia de Estados Unidos, e establecer as causas máis inmediatas e as etapas da independencia. Est. Apr. HMCB3.2.1. Identifica xerarquías causais na guerra de independencia dos Estados Unidos a partir de fontes historiográficas.	2.1.2 Identifica o contido da Declaración de Independencia e o réxime político do novo estado.	Ten dificultades para identificar o contido da Declaración de Independencia e o réxime político do novo estado polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente o contido da Declaración de Independencia e o réxime político do novo estado.	Identifica con bastante detalle o contido da Declaración de Independencia e o réxime político do novo estado.	Identifica con gran detalle o contido da Declaración de Independencia e o réxime político do novo estado.	T. 01	P. 016 A. 04, 05	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar, a partir de información obtida na Internet, a Revolución Francesa de 1789, incluíndo cada idea obtida nas causas, non desenvolvemento e nas consecuencias. Est. Apr. HMCB3.3.1. Explica as causas da Revolución Francesa de 1789.	3.1.1 Explica o rexeitamento do Terceiro Estado dun sistema político e social que o marxinaba e a convocatoria por parte da nobreza dos Estados Xerais para rexeitar a reforma fiscal de Luís XV.	Ten dificultades para explicar os motivos do Terceiro Estado e da nobreza cara á monarquía, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente o rexeitamento do Terceiro Estado dun sistema político e social que o marxinaba e a convocatoria por parte da nobreza dos Estados Xerais para rexeitar a reforma fiscal de Luís XV.	Explica con bastante detalle o rexeitamento do Terceiro Estado dun sistema político e social que o marxinaba e a convocatoria por parte da nobreza dos Estados Xerais para rexeitar a reforma fiscal de Luís XV.	Explica con gran detalle o rexeitamento do Terceiro Estado dun sistema político e social que o marxinaba e a convocatoria por parte da nobreza dos Estados Xerais para rexeitar a reforma fiscal de Luís XV.	T. 03	P. 047 A. 04	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar, a partir de información obtida na Internet, a Revolución Francesa de 1789, incluíndo Est. Apr. HMCB3.3.2. Explica esquemáticamente o desenvolvemento da Revolución Francesa.	3.2.1 Explica a secuencia de acontecementos que acabou co Antigo Réxime e detalla o novo réxime político en Francia que non puido consolidarse.	Ten dificultades para explicar a secuencia de acontecementos que acabou co Antigo Réxime e detallar o novo réxime político en Francia que non puido consolidarse, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a secuencia de acontecementos que acabou co Antigo Réxime e detalla o novo réxime político en Francia que non puido consolidarse.	Explica con bastante detalle a secuencia de acontecementos que acabou co Antigo Réxime e detalla o novo réxime político en Francia que non puido consolidarse.	Explica con gran detalle a secuencia de acontecementos que acabou co Antigo Réxime e detalla o novo réxime político en Francia que non puido consolidarse.	T. 03	P. 047 A. 05, 06	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar, a partir de información obtida na Internet, a Revolución Francesa de 1789, incluíndo Est. Apr. HMCB3.3.2. Explica esquemáticamente o desenvolvemento da Revolución Francesa.	3.2.2 Explica a radicalización da etapa republicana (17921799): república xirondina, república xacobina e república burguesa moderada.	Ten dificultades para explicar a etapa republicana (17921799), polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a radicalización da etapa republicana (17921799) e distingue vagamente a república xirondina, da xacobina e a burguesa moderada.	Explica con bastante detalle a radicalización da etapa republicana (17921799) e distingue con bastante claridade a república xirondina da xacobina e a burguesa moderada.	Explica con gran detalle a radicalización da etapa republicana (17921799) e distingue con claridade a república xirondina da xacobina e a burguesa moderada.	T. 03	P. 051 A. 04 a 07	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.3. Explicar, a partir de información obtida na Internet, a Revolución Francesa de 1789, incluíndo Est. Apr. HMCB3.3.2. Explica esquemáticamente o desenvolvemento da Revolución Francesa.	3.2.3 Completa un cadro sinóptico que compara a organización do poder, a sociedade, o sistema económico, o sistema fiscal e a organización xudicial antes da Revolución francesa e durante os diversos períodos da Revolución.	Ten dificultades para completar un cadro sinóptico que compara a organización do poder, a sociedade, o sistema económico, o sistema fiscal e a organización xudicial antes da Revolución francesa e durante os diversos períodos da Revolución, polo que necesita asistencia docente.	Completa algúns datos dun cadro sinóptico que compara a organización do poder, a sociedade, o sistema económico, o sistema fiscal e a organización xudicial antes da Revolución francesa e durante os diversos períodos da Revolución.	Completa bastantes datos dun cadro sinóptico que compara a organización do poder, a sociedade, o sistema económico, o sistema fiscal e a organización xudicial antes da Revolución francesa e durante os diversos períodos da Revolución.	Completa un cadro sinóptico que compara a organización do poder, a sociedade, o sistema económico, o sistema fiscal e a organización xudicial antes da Revolución francesa e durante os diversos períodos da Revolución.	T. 03	P. 062 Completa un cadro sinóptico	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.4. Identificar o Imperio Napoleónico, localizar a súa expansión europea e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB3.4.1. Identifica nun mapa histórico a extensión do Imperio Napoleónico.	4.1.1 Identifica nun mapa os países que se viron afectados pola expansión napoleónica.	Ten dificultades para identificar nun mapa os países que se viron afectados pola expansión napoleónica, polo que necesita asistencia docente.	Identifica nun mapa algúns dos países que se viron afectados pola expansión napoleónica.	Identifica nun mapa a maioría de países que se viron afectados pola expansión napoleónica.	Identifica nun mapa os países que se viron afectados pola expansión napoleónica.	T. 03	P. 053 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.5. Analizar a transcendencia para Europa do Congreso de Viena e a restauración do absolutismo, e identificar as súas consecuencias para os países implicados. Est. Apr. HMCB3.5.1. Analiza as ideas defendidas e as conclusións do Congreso de Viena, e relaciónas coas súas consecuencias.	5.1.1 Describe o intento das potencias europeas de restaurar a orde anterior ao Imperio napoleónico e á Revolución francesa no Congreso de Viena.	Ten dificultades para identificar o intento das potencias europeas de restaurar a orde anterior ao Imperio napoleónico e á Revolución francesa no Congreso de Viena, polo que necesita asistencia docente.	Describe vagamente o intento das potencias europeas de restaurar a orde anterior ao Imperio napoleónico e á Revolución francesa no Congreso de Viena.	Describe con bastante detalle o intento das potencias europeas de restaurar a orde anterior ao Imperio napoleónico e á Revolución francesa no Congreso de Viena.	Describe con gran detalle o intento das potencias europeas de restaurar a orde anterior ao Imperio napoleónico e á Revolución francesa no Congreso de Viena.	T. 03	P. 055 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.5. Analizar a transcendencia para Europa do Congreso de Viena e a restauración do absolutismo, e identificar as súas consecuencias para os países implicados. Est. Apr. HMCB3.5.1. Analiza as ideas defendidas e as conclusións do Congreso de Viena, e relaciónas coas súas consecuencias.	5.1.2 Identifica por que os ideais liberais e nacionais se opúñan ao sistema da Restauración impulsada no Congreso de Viena.	Ten dificultades para identificar por que os ideais liberais e nacionais se opúñan ao sistema da Restauración impulsada no Congreso de Viena, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente por que os ideais liberais e nacionais se opúñan ao sistema da Restauración impulsada no Congreso de Viena.	Identifica con bastante detalle por que os ideais liberais e nacionais se opúñan ao sistema da Restauración impulsada no Congreso de Viena.	Identifica con gran detalle por que os ideais liberais e nacionais se opúñan ao sistema da Restauración impulsada no Congreso de Viena.	T. 03	P. 055 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.6. Identificar as revolucións burguesas de 1820, 1830 e 1848, e relacionar as súas causas e o seu desenvolvemento. Est. Apr. HMCB3.6.1. Compara as causas e o desenvolvemento das revolucións de 1820, 1830 e 1848. Viena, e relaciónas coas súas consecuencias.	6.1.1 Explica a Primeira ondata revolucionaria dos partidarios do liberalismo producida en Europa entre o 1820 e o 1824 contra a represión exercida polas autoridades absolutistas.	Ten dificultades para explicar a primeira ondata revolucionaria dos partidarios do liberalismo producida en Europa entre o 1820 e o 1824 contra a represión exercida polas autoridades absolutistas, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a primeira ondata revolucionaria dos partidarios do liberalismo producida en Europa entre o 1820 e o 1824 contra a represión exercida polas autoridades absolutistas.	Identifica con bastante detalle a primeira ondata revolucionaria dos partidarios do liberalismo producida en Europa entre o 1820 e o 1824 contra a represión exercida polas autoridades absolutistas.	Identifica con gran detalle a primeira ondata revolucionaria dos partidarios do liberalismo producida en Europa entre o 1820 e o 1824 contra a represión exercida polas autoridades absolutistas.	T. 03	P. 055 A. 05, 06	Aprender a aprender
Bloque 3 Crit. Aval. B3.6. Identificar as revolucións burguesas de 1820, 1830 e 1848, e relacionar as súas causas e o seu desenvolvemento. Est. Apr. HMCB3.6.1. Compara as causas e o desenvolvemento das revolucións de 1820, 1830 e 1848. Viena, e relaciónas coas súas consecuencias.	6.1.2 Explica a segunda ondata revolucionaria en Europa en 1830, os países implicados e o establecemento de gobernos liberais moderados na maioría de países da Europa occidental.	Ten dificultades para explicar a segunda ondata revolucionaria en Europa en 1830, os países implicados e o establecemento de gobernos liberais moderados na maioría de países da Europa occidental, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a segunda ondata revolucionaria en Europa en 1830, os países implicados e o establecemento de gobernos liberais moderados na maioría de países da Europa occidental.	Explica con bastante detalle a segunda ondata revolucionaria en Europa en 1830, os países implicados e o establecemento de gobernos liberais moderados na maioría de países da Europa occidental.	Explica con gran detalle a segunda ondata revolucionaria en Europa en 1830, os países implicados e o establecemento de gobernos liberais moderados na maioría de países da Europa occidental.	T. 03	P. 055 A. 05, 06	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.6. Identificar as revolucións burguesas de 1820, 1830 e 1848, e relacionar as súas causas e o seu desenvolvemento.</p> <p>Est. Apr. HMCB3.6.1. Compara as causas e o desenvolvemento das revolucións de 1820, 1830 e 1848. Viena, e relacións coas súas consecuencias.</p>	6.1.3 Identifica as reivindicacións sociais e políticas que emerxeron na Revolución do 1848 e o despertar das nacións que supuxo.	Ten dificultades para identificar as reivindicacións sociais e políticas que emerxeron na Revolución do 1848 e o despertar das nacións que supuxo, polo que require asistencia docente.	Identifica algunhas das reivindicacións sociais e políticas que emerxeron na Revolución do 1848 e recoñece vagamente o despertar das nacións que supuxo.	Identifica con bastantes detalles as reivindicacións sociais e políticas que emerxeron na Revolución do 1848 e recoñece con bastante exactitude o despertar das nacións que supuxo.	Identifica con exactitude as reivindicacións sociais e políticas que emerxeron na Revolución do 1848 e recoñece o despertar das nacións que supuxo.	T. 03	P. 056 A. 01; P. 057, A. 04 a 06	Aprender a aprender
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Coñecer o proceso de Unificación de Italia e Alemaña, obtendo o seu desenvolvemento a partir da análise de fontes gráficas.</p> <p>Est. Apr. HMCB3.7.1. Describe e explica a unificación de Italia e a de Alemaña a partir de fontes gráficas.</p>	7.1.1 Describe a Unificación de Italia a partir da lectura de textos de Garibaldi e De Cavour e a consulta dun mapa que amosa as conquistas e integracións que desembocaron no nacemento de Italia.	Ten dificultades para describir a Unificación de Italia a partir da lectura de textos de Garibaldi e De Cavour e a consulta dun mapa que amosa as conquistas e integracións que desembocaron no nacemento de Italia, polo que necesita axuda docente.	Describe algúns aspectos da Unificación de Italia a partir da lectura de textos de Garibaldi e De Cavour e a consulta dun mapa que amosa as conquistas e integracións que desembocaron no nacemento de Italia.	Describe bastantes aspectos da Unificación de Italia a partir da lectura de textos de Garibaldi e De Cavour e a consulta dun mapa que amosa as conquistas e integracións que desembocaron no nacemento de Italia.	Describe con detalle a Unificación de Italia a partir da lectura de textos de Garibaldi e De Cavour e a consulta dun mapa que amosa as conquistas e integracións que desembocaron no nacemento de Italia.	T. 03	P. 059 A. 01 a 03	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Coñecer o proceso de Unificación de Italia e Alemaña, obtendo o seu desenvolvemento a partir da análise de fontes gráficas. Est. Apr. HMCB3.7.1. Describe e explica a unificación de Italia e a de Alemaña a partir de fontes gráficas.	7.1.2 Describe a Unificación de Alemaña a partir da lectura de textos de Müller, Von Bismarck e Federico Guillermo IV, rei de Prusia, e a consulta dun mapa que reflicte a formación do estado alemán.	Ten dificultades para describir a Unificación de Alemaña a partir da lectura de textos de Müller, Von Bismarck e Federico Guillermo IV, rei de Prusia, e a consulta dun mapa que reflicte a formación do estado alemán, polo que precisa asistencia docente.	Describe algúns aspectos da Unificación de Alemaña a partir da lectura de textos de Müller, Von Bismarck e Federico Guillermo IV, rei de Prusia, e a consulta dun mapa que reflicte a formación do estado alemán.	Describe bastantes aspectos da Unificación de Alemaña a partir da lectura de textos de Müller, Von Bismarck e Federico Guillermo IV, rei de Prusia, e a consulta dun mapa que reflicte a formación do estado alemán.	Describe con detalle a Unificación de Alemaña a partir da lectura de textos de Müller, Von Bismarck e Federico Guillermo IV, rei de Prusia, e a consulta dun mapa que reflicte a formación do estado alemán.	T. 03	P. 059 A. 04 a 06	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.7. Coñecer o proceso de Unificación de Italia e Alemaña, obtendo o seu desenvolvemento a partir da análise de fontes gráficas. Est. Apr. HMCB3.7.1. Describe e explica a unificación de Italia e a de Alemaña a partir de fontes gráficas.	7.1.3 Completa un cadro comparativo da Unificación de Italia e de Alemaña indicando as causas, as opcións ideolóxicas e as súas protagonistas e as súas diversas fases a partir de fontes primarias e mapas.	Ten dificultade para completar un cadro comparativo da Unificación de Italia e de Alemaña indicando as causas, as opcións ideolóxicas e as súas protagonistas e as súas diversas fases, polo que necesita asistencia docente.	Completa algúns datos dun cadro comparativo da Unificación de Italia e de Alemaña indicando as causas, as opcións ideolóxicas e as súas protagonistas e as súas diversas fases lendo textos ideolóxicos e analizando mapas sobre a formación destes países.	Completa bastantes datos dun cadro comparativo da Unificación de Italia e de Alemaña indicando as causas, as opcións ideolóxicas e as súas protagonistas e as súas diversas fases lendo textos ideolóxicos e analizando mapas sobre a formación destes países.	Completa con detalle un cadro comparativo da Unificación de Italia e de Alemaña indicando as causas, as opcións ideolóxicas e as súas protagonistas e as súas diversas fases lendo textos ideolóxicos e analizando mapas sobre a formación destes países.	T. 03	P. 059 A. 07	Comunicación lingüística
Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Descubrir as manifestacións artísticas de comezos do século XIX, obtendo información de medios bibliográficos ou de internet e presentándoa adecuadamente. Est. Apr. HMCB3.8.1. Establece as características propias da pintura, a escultura e a arquitectura do Neoclasicismo e o Romanticismo a partir de fontes gráficas.	8.1.1 Intepreta o cadro <i>A coroación de Napoleón</i> , de Jacques Louis David, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Neoclasicismo.	Ten dificultades para interpretar o cadro <i>A coroación de Napoleón</i> , de Jacques Louis David, polo que necesita asistencia docente.	Interpreta vagamente o cadro <i>A coroación de Napoleón</i> , de Jacques Louis David, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Neoclasicismo.	Interpreta con bastante detalle o cadro <i>A coroación de Napoleón</i> , de Jacques Louis David, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Neoclasicismo	Interpreta con detalle o cadro <i>A coroación de Napoleón</i> , de Jacques Louis David, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Neoclasicismo	T. 03	P. 052 A. 01	Conciencia e expresións culturais

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.8. Descubrir as manifestacións artísticas de comezos do século XIX, obtendo información de medios bibliográficos ou de internet e presentándoa adecuadamente.</p> <p>Est. Apr. HMCB3.8.1. Establece as características propias da pintura, a escultura e a arquitectura do Neoclasicismo e o Romanticismo a partir de fontes gráficas.</p>	8.1.2 Interpreta o cadro <i>A liberdade guiando o pobo</i> , de Eugène Delacroix, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Romanticismo.	Ten dificultades para interpretar o cadro <i>A liberdade guiando o pobo</i> , de Eugène Delacroix, polo que necesita asistencia docente.	Interpreta vagamente o cadro <i>A liberdade guiando o pobo</i> , de Eugène Delacroix, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Romanticismo.	Interpreta con bastante detalle o cadro <i>A liberdade guiando o pobo</i> , de Eugène Delacroix, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Romanticismo.	Interpreta con detalle <i>A liberdade guiando o pobo</i> , de Eugène Delacroix, un dos pintores que mellor encarnaron o espírito do Romanticismo.	T. 03	P. 055 A. 03	Conciencia e expresións culturais
<p>Bloque 3 Crit. Aval. B3.9. Analizar utilizando fontes gráficas a independencia de Hispanoamérica.</p> <p>Est. Apr. HMCB3.9.1. Realiza un friso cronolóxico explicativo da independencia das colonias hispanoamericanas ao comezo do século XIX.</p>	9.1.1 Elabora un eixe cronolóxico que amosa cada país de América Latina independizado e a súa data de independencia.	Ten dificultades para elaborar un eixe cronolóxico sobre a independencia dos países de América Latina sen a asistencia docente.	Situa nun eixe cronolóxico algúns dos países independizados de América Latina e a súa data de independencia.	Situa nun eixe cronolóxico a maioría dos países independizados de América Latina e a súa data de independencia.	Situa nun eixe cronolóxico os países independizados de América Latina e a súa data de independencia.	T. 03	P. 064 Elabora un eixe cronolóxico	Comunicación lingüística
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Describir as transformacións e os conflitos xurdidos a finais do século XIX e comezos do século XX, e distinguir o seu desenvolvemento e os factores desencadeadores.</p> <p>Est. Apr. HMCB4.1.1. Realiza un diagrama en que se expliquen as cadeas causais e os procesos dentro do período de finais do século XIX e comezos do XX.</p>	1.1.1 Interpreta un eixe cronolóxico que reflicte os acontecementos que tiveron lugar no período entre as revolucións liberais e a Primeira Guerra Mundial e as leis que iniciaron estes cambios.	Ten dificultades para interpretar un eixe cronolóxico que reflicte os acontecementos que tiveron lugar no período entre as revolucións liberais e a Primeira Guerra Mundial e as leis que iniciaron estes cambios, polo que necesita axuda docente.	Interpreta vagamente un eixe cronolóxico que reflicte os acontecementos que tiveron lugar no período entre as revolucións liberais e a Primeira Guerra Mundial e as leis que iniciaron estes cambios.	Interpreta con bastante detalle un eixe cronolóxico que reflicte os acontecementos que tiveron lugar no período entre as revolucións liberais e a Primeira Guerra Mundial e as leis que iniciaron estes cambios.	Interpreta con gran detalle un eixe cronolóxico que reflicte os acontecementos que tiveron lugar no período entre as revolucións liberais e a Primeira Guerra Mundial e as leis que iniciaron estes cambios.	T. 06	P. 109	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Describir as transformacións e os conflitos xurdidos a finais do século XIX e comezos do século XX, e distinguir o seu desenvolvemento e os factores desencadeadores.</p> <p>Est. Apr. HMCB4.1.1. Realiza un diagrama en que se expliquen as cadeas causais e os procesos dentro do período de finais do século XIX e comezos do XX.</p>	1.1.2 Explica as características comúns que presentaban os países con réximes liberais democráticos.	Ten dificultades para explicar as características comúns que presentaban os países con réximes liberais democráticos, polo que necesita asistencia docente.	Explica algunhas das características comúns que presentaban os países con réximes liberais democráticos.	Explica a maioría das características comúns que presentaban os países con réximes liberais democráticos.	Explica todas as características comúns que presentaban os países con réximes liberais democráticos	T. 06	P. 111 A. 02	Comunicación lingüística
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.1. Describir as transformacións e os conflitos xurdidos a finais do século XIX e comezos do século XX, e distinguir o seu desenvolvemento e os factores desencadeadores.</p> <p>Est. Apr. HMCB4.1.1. Realiza un diagrama en que se expliquen as cadeas causais e os procesos dentro do período de finais do século XIX e comezos do XX.</p>	1.1.3 Distingue as diferenzas entre Gran Bretaña, Francia e Alemaña e identifica que país tiña o sistema político máis democrático e cal o máis autoritario.	Ten dificultades para distinguir as diferenzas entre Gran Bretaña, Francia e Alemaña e para identificar que país tiña o sistema político máis democrático e cal o máis autoritario polo que necesita asistencia docente.	Distingue vagamente as diferenzas entre Gran Bretaña, Francia e Alemaña pero cústalle identificar que país tiña o sistema político máis democrático e cal o máis autoritario.	Distingue con bastante precisión as diferenzas entre Gran Bretaña, Francia e Alemaña e identifica vagamente que país tiña o sistema político máis democrático e cal o máis autoritario.	Distingue con exactitude as diferenzas entre Gran Bretaña, Francia e Alemaña e identifica con precisión que país tiña o sistema político máis democrático e cal o máis autoritario.	T. 06	P. 111 A. 03	Comunicación lingüística
<p>Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos.</p> <p>Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.</p>	2.1.1 Elabora un eixe cronolóxico que reflicte os gobernos e monarcas de cada estado e os feitos máis importantes ocorridos en cada etapa.	Ten dificultades para elaborar un eixe cronolóxico que reflicte os gobernos e monarcas de cada estado e os feitos máis importantes ocorridos en cada etapa, polo que necesita asistencia docente.	Completa nun eixe cronolóxico algúns dos gobernos e monarcas de cada estado e dos feitos máis importantes ocorridos en cada etapa.	Completa nun eixe cronolóxico a maioría dos gobernos e monarcas de cada estado e dos feitos máis importantes ocorridos en cada etapa.	Completa nun eixe cronolóxico os gobernos e monarcas de cada estado dos feitos máis importantes ocorridos en cada etapa.	T. 06	P. 128 Completa o eixe	Comunicación lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.2 Identifica e explica as causas do predominio do Reino Unido no comercio mundial.	Ten dificultades para explicar as causas do predominio do Reino Unido no comercio mundial, polo que necesita de asistencia docente.	Identifica e explica vagamente as causas do predominio do Reino Unido no comercio mundial.	Identifica e explica con bastante detalle as causas do predominio do Reino Unido no comercio mundial.	Identifica e explica con exactitude as causas do predominio do Reino Unido no comercio mundial.	T. 06	P. 113 A. 01	Comunicación lingüística
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.3 Describe o funcionamento do modelo de república democrática en Francia (III República) e a ampliación de dereitos e liberdades que impulsou.	Ten dificultades para describir o funcionamento do modelo de república democrática en Francia (III República) e a ampliación de dereitos e liberdades que impulsou, polo que necesita asistencia docente.	Describe vagamente o funcionamento do modelo de república democrática en Francia (III República) e a ampliación de dereitos e liberdades que impulsou.	Describe con bastante detalle o funcionamento do modelo de república democrática en Francia (III República) e a ampliación de dereitos e liberdades que impulsou.	Describe con exactitude o funcionamento do modelo de república democrática en Francia (III República) e a ampliación de dereitos e liberdades que impulsou.	T. 06	P. 113 A. 01, 02	Comunicación lingüística
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.4 Explica as características da monarquía dual de AustriaHungría e como se gobernaba cada territorio.	Ten dificultades para explicar as características da monarquía dual de AustriaHungría e como se gobernaba cada territorio, polo que necesita asistencia docente.	Explica algunhas características da monarquía dual de AustriaHungría e esboza vagamente como se gobernaba cada territorio.	Explica bastantes características da monarquía dual de AustriaHungría e esboza con bastante exactitude como se gobernaba cada territorio.	Explica as características da monarquía dual de AustriaHungría e esboza con exactitude como se gobernaba cada territorio.	T. 06	P. 119 A. 04	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.5 Xustifica a que problema de nacionalidades se enfrontaba o Imperio austrohúngaro.	Ten dificultades para xustificar a que problema de nacionalidades se enfrontaba o Imperio austrohúngaro, polo que necesita asistencia docente.	Xustifica vagamente a que problema de nacionalidades se enfrontaba o Imperio austrohúngaro.	Xustifica con bastante detalle a que problema de nacionalidades se enfrontaba o Imperio austrohúngaro.	Xustifica con gran exactitude a que problema de nacionalidades se enfrontaba o Imperio austrohúngaro.	T. 06	P. 119 A. 05	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.6 Explica as características territoriais, políticas, económicas e sociais do Imperio Ruso.	Ten dificultades para explicar as características territoriais, políticas, económicas e sociais do Imperio Ruso, polo que necesita asistencia docente.	Explica algunhas das características territoriais, políticas, económicas e sociais do Imperio Ruso.	Explica bastantes características territoriais, políticas, económicas e sociais do Imperio Ruso.	Explica con precisión as características territoriais, políticas, económicas e sociais do Imperio Ruso.	T. 06	P. 121 A. 03	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.7 Explica as reformas que introduciu o tsar Alexandre II, por que se paralizaron e as consecuencias que se derivaron disto.	Ten dificultades para explicar as reformas que introduciu o tsar Alexandre II, por que se paralizaron e as consecuencias que se derivaron disto, polo que necesita de asistencia docente.	Explica vagamente as reformas que introduciu o tsar Alexandre II, por que se paralizaron e as consecuencias que se derivaron disto.	Explica con bastante detalle as reformas que introduciu o tsar Alexandre II, por que se paralizaron e as consecuencias que se derivaron disto.	Explica con gran precisión as reformas que introduciu o tsar Alexandre II, por que se paralizaron e as consecuencias que se derivaron disto.	T. 06	P. 121 A. 04	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.8 Explica como se converteron os EE.UU. nunha nación cun enorme territorio e nunha gran potencia económica.	Ten dificultades para explicar como se converteron os EE.UU. nunha nación cun enorme territorio e nunha gran potencia económica, polo que necesita de asistencia docente.	Explica vagamente como se converteron os EE.UU. nunha nación cun enorme territorio e nunha gran potencia económica.	Explica con bastante detalle como se converteron os EE.UU. nunha nación cun enorme territorio e nunha gran potencia económica.	Explica con gran detalle como se converteron os EE.UU. nunha nación cun enorme territorio e nunha gran potencia económica.	T. 06	P. 123 A. 06	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	2.1.9 Explica cando e por que no Xapón se iniciou un proceso de industrialización e que características tivo.	Ten dificultades para explicar cando e por que no Xapón se iniciou un proceso de industrialización e que características tivo, polo que precisa de asistencia docente.	Explica vagamente cando e por que no Xapón se iniciou un proceso de industrialización e que características tivo.	Explica con bastante detalle cando e por que no Xapón se iniciou un proceso de industrialización e que características tivo.	Explica con gran exactitude cando e por que no Xapón se iniciou un proceso de industrialización e que características tivo.	T. 06	P. 123 A. 07	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.2. Explica a partir de imaxes as características que permiten identificar a Inglaterra vitoriana.	2.2.1 Identifica unha amosa do esplendor e a potencia da industria británica na época vitoriana nunha imaxe da exposición universal de Londres de 1851.	Ten dificultades para xustificar o esplendor e a potencia da industria británica na época vitoriana a partir da observación dunha imaxe da exposición universal de Londres de 1851, polo que necesita asistencia docente.	Xustifica vagamente o esplendor e a potencia da industria británica na época vitoriana a partir da observación dunha imaxe da exposición universal de Londres de 1851.	Xustifica con bastante detalle o esplendor e a potencia da industria británica na época vitoriana a partir da observación dunha imaxe da exposición universal de Londres de 1851.	Xustifica con detalle o esplendor e a potencia da industria británica na época vitoriana a partir da observación dunha imaxe da exposición universal de Londres de 1851.	T. 06	P. 113 A. 02	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.2. Explica a partir de imaxes as características que permiten identificar a Inglaterra vitoriana.	2.2.2 Observa unhas imaxes e explica as diferenzas entre os diversos grupos sociais da Inglaterra Vitoriana, os valores que predominaban e o ideal de vida das clases acomodadas.	Ten dificultades para explicar as diferenzas entre os diversos grupos sociais da Inglaterra Vitoriana, os valores que predominaban e o ideal de vida das clases acomodadas, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as diferenzas entre os diversos grupos sociais da Inglaterra Vitoriana, os valores que predominaban e o ideal de vida das clases acomodadas.	Explica con bastante detalle as diferenzas entre os diversos grupos sociais da Inglaterra Vitoriana, os valores que predominaban e o ideal de vida das clases acomodadas.	Explica con exactitude as diferenzas entre os diversos grupos sociais da Inglaterra Vitoriana, os valores que predominaban e o ideal de vida das clases acomodadas.	T. 06	P. 113 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.3. Analiza textos relativos á época de Napoleón III en Francia.								
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.4. Identifica e explica razoadamente os feitos que converten Alemaña nunha potencia europea durante o mandato de Bismarck.	2.4.1 Explica as características da industria alemá, baseada nas técnicas e experiencias da revolución industrial inglesa e a estreita colaboración coa banca e o Estado.	Ten dificultades para caracterizar a industria alemá, baseada nas técnicas e experiencias da revolución industrial inglesa e a estreita colaboración coa banca e o Estado, polo que necesita asistencia docente.	Caracteriza vagamente a industria alemá, baseada nas técnicas e experiencias da revolución industrial inglesa e a estreita colaboración coa banca e o Estado.	Caracteriza con bastante detalle a industria alemá, baseada nas técnicas e experiencias da revolución industrial inglesa e a estreita colaboración coa banca e o Estado.	Caracteriza con exactitude a industria alemá, baseada nas técnicas e experiencias da revolución industrial inglesa e a estreita colaboración coa banca e o Estado.	T. 06	P. 117 A. 01, 02	Aprender a aprender
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.4. Identifica e explica razoadamente os feitos que converten Alemaña nunha potencia europea durante o mandato de Bismarck.	2.4.2 Analiza o crecemento da poboación durante o mandato de Bismarck como unha das razóns do crecemento económico de Alemaña.	Ten dificultades para xustificar o crecemento da poboación durante o mandato de Bismarck como unha das razóns do crecemento económico de Alemaña, polo que precisa asistencia docente.	Xustifica vagamente o crecemento da poboación durante o mandato de Bismarck como unha das razóns do crecemento económico de Alemaña.	Xustifica con bastante detalle o crecemento da poboación durante o mandato de Bismarck como unha das razóns do crecemento económico de Alemaña.	Xustifica con exactitude o crecemento da poboación durante o mandato de Bismarck como unha das razóns do crecemento económico de Alemaña.	T. 06	P. 117 A. 03	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.4. Identifica e explica razoadamente os feitos que converten Alemaña nunha potencia europea durante o mandato de Bismarck.	2.4.3 Explica cal era a posición alemá no comercio mundial durante o mandato de Bismarck e como se reflectía nas exportacións.	Ten dificultades para explicar cal era a posición alemá no comercio mundial durante o mandato de Bismarck e como se reflectía nas exportacións, polo que precisa de asistencia docente.	Explica vagamente cal era a posición alemá no comercio mundial durante o mandato de Bismarck e como se reflectía nas exportacións.	Explica con bastante detalle cal era a posición alemá no comercio mundial durante o mandato de Bismarck e como se reflectía nas exportacións.	Explica con gran exactitude cal era a posición alemá no comercio mundial durante o mandato de Bismarck e como se reflectía nas exportacións.	T. 06	P. 117 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.2. Analizar a evolución política, social e económica dos principais países europeos, ademais de Xapón e os Estados Unidos a finais do século XIX, e presentar información que explique tales feitos. Est. Apr. HMCB4.2.4. Identifica e explica razoadamente os feitos que converten Alemaña nunha potencia europea durante o mandato de Bismarck.	2.4.4 Explica que medidas tomou Alemaña con respecto á moeda e á banca e caracteriza a relación existente entre o Estado e os homes de negocios.	Ten dificultades para explicar que medidas tomou Alemaña con respecto á moeda e á banca e caracteriza a relación existente entre o Estado e os homes de negocios, polo que necesita axuda docente.	Explica vagamente que medidas tomou Alemaña con respecto á moeda e á banca e caracteriza con algunha imprecisión a relación existente entre o Estado e os homes de negocios.	Explica con bastante detalle que medidas tomou Alemaña con respecto á moeda e á banca e caracteriza con bastante precisión a relación existente entre o Estado e os homes de negocios.	Explica con gran exactitude que medidas tomou Alemaña con respecto á moeda e á banca e caracteriza con precisión a relación existente entre o Estado e os homes de negocios.	T. 06	P. 117 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	3.1.1 Explica nun gráfico de claves os factores impulsores da formación de imperios coloniais: políticos, demográficos, económicos, culturais e ideolóxicos.	Ten dificultades para explicar nun gráfico de claves os factores impulsores da formación de imperios coloniais: políticos, demográficos, económicos, culturais e ideolóxicos, polo que necesita asistencia docente.	Explica nun gráfico de claves algúns dos factores impulsores da formación de imperios coloniais: políticos, demográficos, económicos, culturais e ideolóxicos.	Explica nun gráfico de claves bastantes factores impulsores da formación de imperios coloniais: políticos, demográficos, económicos, culturais e ideolóxicos.	Explica nun gráfico de claves os factores impulsores da formación de imperios coloniais: políticos, demográficos, económicos, culturais e ideolóxicos.	T. 05	P. 095 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	3.1.2 Explica como se organizaron administrativamente os imperios coloniais e os diversos tipos de dominación exercida pola metrópole.	Ten dificultades para explicar como se organizaron administrativamente os imperios coloniais e os diversos tipos de dominación exercida pola metrópole, polo que necesita apoio docente	Explica vagamente como se organizaron administrativamente os imperios coloniais e os diversos tipos de dominación exercida pola metrópole.	Explica con bastante detalle como se organizaron administrativamente os imperios coloniais e os diversos tipos de dominación exercida pola metrópole.	Explica con gran detalle como se organizaron administrativamente os imperios coloniais e os diversos tipos de dominación exercida pola metrópole.	T. 05	P. 095 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	3.1.3 Identifica as consecuencias da dominación europea para os pobos colonizados a partir da lectura de fontes secundarias.	Ten dificultades para identificar as consecuencias da dominación europea para os pobos colonizados a partir da lectura de textos, polo que necesita asistencia docente.	Identifica algunhas das consecuencias da dominación europea para os pobos colonizados a partir da lectura de fontes secundarias.	Identifica a maioría de consecuencias da dominación europea para os pobos colonizados a partir da lectura de fontes secundarias.	Identifica as consecuencias da dominación europea para os pobos colonizados a partir da lectura de fontes secundarias.	T. 05	P. 099 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	3.1.4 Recoñece as consecuencias da dominación europea sobre os pobos colonizados no ámbito económico, político, social e cultural.	Ten dificultades para recoñecer as consecuencias da dominación europea sobre os pobos colonizados, polo que necesita asistencia docente.	Recoñece algunhas das consecuencias da dominación europea sobre os pobos colonizados no ámbito económico, político, social e cultural.	Recoñece a maioría de consecuencias da dominación europea sobre os pobos colonizados no ámbito económico, político, social e cultural.	Recoñece con exactitude as consecuencias da dominación europea sobre os pobos colonizados no ámbito económico, político, social e cultural.	T. 05	P. 099 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	3.1.5 Completa un cadro cos oito principais conflitos coloniais, indicando a cronoloxía, os países implicados, as causas e a súa resolución.	Ten dificultades para completar un cadro cos oito principais conflitos coloniais, polo que necesita asistencia docente.	Completa un cadro cos oito principais conflitos coloniais, indicando algúns aspectos da cronoloxía, os países implicados, as causas e a súa resolución.	Completa un cadro cos oito principais conflitos coloniais, indicando a maioría de aspectos relativos á cronoloxía, os países implicados, as causas e a súa resolución.	Completa un cadro cos oito principais conflitos coloniais, indicando con exactitude a cronoloxía, os países implicados, as causas e a súa resolución.	T. 05	P. 097 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	3.1.6 Concibe a expansión colonial como unha primeira globalización mundial a partir dos textos lidos e dos gráficos analizados.	Ten dificultades para ver a expansión colonial como unha primeira globalización mundial, polo que necesita asistencia docente.	Razoa vagamente a tese que apunta á expansión colonial como unha primeira globalización mundial a partir dos textos lidos e dos gráficos analizados.	Razoa con bastante precisión a tese que apunta á expansión colonial como unha primeira globalización mundial a partir dos textos lidos e dos gráficos analizados.	Razoa con gran precisión a tese que apunta a expansión colonial como unha primeira globalización mundial a partir dos textos lidos e dos gráficos analizados.	T. 05	P. 102 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	3.1.7 Analiza os aspectos positivos e negativos da colonización e xustifica se a expansión colonial tivo un cariz máis civilizador ou máis dominador.	Ten dificultades para distinguir os aspectos positivos e negativos da colonización e para xustificar se a expansión colonial tivo un cariz máis civilizador ou dominador, polo que necesita apoio docente.	Analiza vagamente os aspectos positivos e negativos da colonización e xustifica con imprecisión se a expansión colonial tivo un cariz máis civilizador ou máis dominador.	Analiza con bastante precisión os aspectos positivos e negativos da colonización e xustifica con bastante detalle se a expansión colonial tivo un cariz máis civilizador ou máis dominador.	Analiza con precisión os aspectos positivos e negativos da colonización e xustifica con bastante detalle se a expansión colonial tivo un cariz máis civilizador ou máis dominador.	T. 05	P. 101 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.2. Localiza nun mapamundi as colonias das potencias imperialistas.	3.2.1 Localiza en dous mapas a distribución das colonias e conclúe cal é a principal potencia colonizadora.	Ten dificultades para localizar en dous mapas a distribución das colonias e conclúe cal é a principal potencia colonizadora.	Localiza vagamente en dous mapas a distribución das colonias e conclúe sen demasiado acerto cal é a principal potencia colonizadora.	Localiza con bastante detalle en dous mapas a distribución das colonias e conclúe con bastante acerto cal é a principal potencia colonizadora.	Localiza con exactitude en dous mapas a distribución das colonias e conclúe con acerto cal é a principal potencia colonizadora.	T. 05	P. 088, 089	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.2. Localiza nun mapamundi as colonias das potencias imperialistas.	3.2.2 Localista nun mapamundi as colonias de cada imperio no século XIX para poder elaborar un cadro descritivo.	Ten dificultades para localizar nun mapamundi as colonias de cada imperio no século XIX para poder elaborar un cadro descritivo, polo que necesita asistencia docente.	Localiza nun mapamundi algunhas das colonias de cada imperio no século XIX para poder elaborar un cadro descritivo.	Localiza nun mapamundi a maioría das colonias de cada imperio no século XIX para poder elaborar un cadro descritivo.	Localiza nun mapamundi todas as colonias de cada imperio no século XIX para poder elaborar un cadro descritivo.	T. 05	P. 097 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.3. Describir a expansión imperialista de europeos, xaponeses e estadounidenses a finais do século XIX, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.3.3. Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914.	3.3.1 Relaciona os conflitos desatados a causa da expansión colonial co aumento da tensión internacional previa á Primeira Guerra Mundial.	Ten dificultades para relacionar os conflitos desatados a causa da expansión colonial co aumento da tensión internacional previa á Primeira Guerra Mundial, polo que require de asistencia docente.	Relaciona vagamente os conflitos desatados a causa da expansión colonial co aumento da tensión internacional previa á Primeira Guerra Mundial.	Relaciona con bastante concreción os conflitos desatados a causa da expansión colonial co aumento da tensión internacional previa á Primeira Guerra Mundial.	Relaciona con precisión os conflitos desatados a causa da expansión colonial co aumento da tensión internacional previa á Primeira Guerra Mundial.	T. 05	P. 097 A. 04	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.4. Comparar sinteticamente os sistemas de alianzas do período da Paz Armada. Est. Apr. HMCB4.4.1. Describe as alianzas dos países máis destacados durante a Paz Armada.	4.1.1 Describe que alianzas entre potencias se firmaron durante a Paz Armada e que aspiracións tiña cada unha delas a partir da observación dun mapa e a lectura de textos.	Ten dificultades para escribir que alianzas entre potencias se firmaron durante a Paz Armada e que aspiracións tiña cada unha delas, polo que require de asistencia docente.	Describe vagamente que alianzas entre potencias se firmaron durante a Paz Armada e que aspiracións tiña cada unha delas a partir da observación dun mapa e a lectura de textos.	Describe con bastante exactitude que alianzas entre potencias se firmaron durante a Paz Armada e que aspiracións tiña cada unha delas a partir da observación dun mapa e a lectura de textos.	Describe con total exactitude que alianzas entre potencias se firmaron durante a Paz Armada e que aspiracións tiña cada unha delas a partir da observación dun mapa e a lectura de textos.	T. 07	P. 134 A. 01; P. 135 A. 06	Sociais e cívicas

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.4. Comparar sinteticamente os sistemas de alianzas do período da Paz Armada. Est. Apr. HMCB4.4.1. Describe as alianzas dos países máis destacados durante a Paz Armada.	4.1.2 Xustifica por que se califica de “paz armada” o período anterior á Primeira Guerra Mundial.	Ten dificultades para xustificar por que se califica de “paz armada” o período anterior á Primeira Guerra Mundial sen asistencia docente.	Xustifica vagamente por que se califica de “paz armada” o período anterior á Primeira Guerra Mundial.	Xustifica con bastante detalle por que se califica de “paz armada” o período anterior á Primeira Guerra Mundial.	Xustifica con exactitude por que se califica de “paz armada” o período anterior á Primeira Guerra Mundial.	T. 07	P. 135, A. 07; P. 137 A. 02	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.1. Identifica a partir de fontes históricas ou historiográficas as causas da E Guerra Mundial.	5.1.1 Xustifica por que se afirma que o imperialismo e o nacionalismo foron as causas da Primeira Guerra Mundial.	Ten dificultades para xustificar por que se afirma que o imperialismo e o nacionalismo foron as causas da Primeira Guerra Mundial, polo que necesita de asistencia docente.	Xustifica vagamente por que se afirma que o imperialismo e o nacionalismo foron as causas da Primeira Guerra Mundial.	Xustifica con algúns argumentos sólidos por que se afirma que o imperialismo e o nacionalismo foron as causas da Primeira Guerra Mundial.	Xustifica con suficientes argumentos sólidos por que se afirma que o imperialismo e o nacionalismo foron as causas da Primeira Guerra Mundial.	T. 07	P. 135 A. 08	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.1. Identifica a partir de fontes históricas ou historiográficas as causas da E Guerra Mundial.	5.1.2 Le e analiza a partir de fontes primarias e secundarias que países tiveron a responsabilidade no estalido da guerra e xustifica a súa conclusión.	Ten dificultades para ler e analizar a partir de fontes primarias e secundarias que países tiveron a responsabilidade no estalido da guerra, polo que necesita asistencia docente.	Xustifica vagamente a partir da lectura e a análise de fontes primarias e secundarias que países tiveron a responsabilidade no estalido da guerra.	Xustifica con algúns argumentos a partir da lectura e a análise de fontes primarias e secundarias que países tiveron a responsabilidade no estalido da guerra.	Xustifica con suficientes argumentos sólidos a partir da lectura e a análise de fontes primarias e secundarias que países tiveron a responsabilidade no estalido da guerra.	T. 07	P. 137, A. 03; P. 146 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.1. Identifica a partir de fontes históricas ou historiográficas as causas da E Guerra Mundial.	5.1.3 Recoñece en debuxos e caricaturas a atribución da responsabilidade do conflito a determinados países.	Ten dificultades para recoñecer en debuxos e caricaturas a atribución da responsabilidade do conflito a determinados países, polo que necesita de axuda docente.	Recoñece vagamente en debuxos e caricaturas a atribución da responsabilidade do conflito a determinados países.	Recoñece con bastante precisión en debuxos e caricaturas a atribución da responsabilidade do conflito a determinados países.	Recoñece con total exactitude en debuxos e caricaturas a atribución da responsabilidade do conflito a determinados países.	T. 07	P. 137 A. 02, 03	Sociais e cívicas

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.2. Comenta símbolos conmemorativos vinculados á E Guerra Mundial.	5.2.1 Xustifica por que o 11 de novembro é festivo en moitos países argumentando que en tal día do 1918 se asinou o Armisticio entre os Aliados e o Imperio alemán que supuxo o fin das hostilidades na fronte Occidental.	Ten dificultades para xustificar por que o 11 de novembro é festivo en moitos países sen a asistencia docente.	Xustifica vagamente por que o 11 de novembro é festivo en moitos países.	Xustifica con bastante acerto por que o 11 de novembro é festivo en moitos países.	Xustifica con acerto por que o 11 de novembro é festivo en moitos países.	T. 07	P. 139 A. 07	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.2. Comenta símbolos conmemorativos vinculados á E Guerra Mundial.	5.2.2 Recoñece a función propagandística dos carteis durante a Primeira Guerra Mundial a partir da observación e a análise dun cartel británico sobre a muller francesa durante a guerra.	Ten dificultades para recoñecer a función propagandística dos carteis durante a Primeira Guerra Mundial sen asistencia docente.	Recoñece vagamente a función propagandística dos carteis durante a Primeira Guerra Mundial a partir da observación e a análise dun cartel británico sobre a muller francesa durante a guerra.	Recoñece con bastante exactitude a función propagandística dos carteis durante a Primeira Guerra Mundial a partir da observación e a análise dun cartel británico sobre a muller francesa durante a guerra.	Recoñece completamente a función propagandística dos carteis durante a Primeira Guerra Mundial a partir da observación e a análise dun cartel británico sobre a muller francesa durante a guerra.	T. 07	P. 141 A. 01	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.2. Comenta símbolos conmemorativos vinculados á E Guerra Mundial.	5.2.3 Xustifica por que a batalla de Verdún se converteu no símbolo da Guerra.	Ten dificultades para xustificar por que a batalla de Verdún se converteu no símbolo da Guerra sen a asistencia docente.	Xustifica vagamente por que a batalla de Verdún se converteu no símbolo da Guerra.	Xustifica con bastantes argumentos fundamentados por que a batalla de Verdún se converteu no símbolo da Guerra.	Xustifica con total claridade por que a batalla de Verdún se converteu no símbolo da Guerra.	T. 07	P. 146; P. A. 03	Sociais e cívicas

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.2. Comenta símbolos conmemorativos vinculados á E Guerra Mundial.	5.2.4 Analiza a pintura <i>A guerra</i> de Otto Dix e describe a intención do autor de transmitir o horror da guerra e os sentimentos que xera.	Ten dificultades para analizar a pintura <i>A guerra</i> de Otto Dix e describir a intención do autor de transmitir o horror da guerra e os sentimentos que xera, polo que necesita asistencia docente.	Analiza vagamente a pintura <i>A guerra</i> de Otto Dix e describe con bastante imprecisión a intención do autor de transmitir o horror da guerra e os sentimentos que xera.	Analiza con algún detalle a pintura <i>A guerra</i> de Otto Dix e describe con bastante precisión a intención do autor de transmitir o horror da guerra e os sentimentos que xera.	Analiza con gran detalle a pintura <i>A guerra</i> de Otto Dix e describe con total precisión a intención do autor de transmitir o horror da guerra e os sentimentos que xera.	T. 07	P. 149 Analizar unha pintura como testemuño histórico.	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.2. Comenta símbolos conmemorativos vinculados á E Guerra Mundial.	5.2.5 Identifica as trincheiras como un símbolo da Gran Guerra.	Ten dificultades para identificar as trincheiras como un símbolo da Gran Guerra sen asistencia docente.	Identifica vagamente as trincheiras como un símbolo da Gran Guerra.	Comenta con bastantes detalles por que as trincheiras son un símbolo da Gran Guerra.	Comenta con exactitude por que as trincheiras son un símbolo da Gran Guerra.	T. 07	P. 151 A. 06 As trincheiras.	Sociais e cívicas
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.3. Analiza e explica as etapas da Gran Guerra a partir de mapas históricos.	5.3.1 Elabora un mapa conceptual sobre as fases da guerra, os países participantes, a evolución das fronteiras e as batallas a partir da observación dun mapa sobre o desenvolvemento da Primeira Guerra Mundial.	Ten dificultades para elaborar un mapa conceptual sobre as fases da guerra, os países participantes, a evolución das fronteiras e as batallas a partir dun mapa sobre o desenvolvemento da Primeira Guerra Mundial, polo que necesita axuda docente.	Elabora un mapa conceptual con algúns datos relativos ás fases da guerra, os países participantes, a evolución das fronteiras e as batallas a partir da observación dun mapa sobre o desenvolvemento da Primeira Guerra Mundial.	Elabora un mapa conceptual con bastantes datos relativos ás fases da guerra, os países participantes, a evolución das fronteiras e as batallas a partir da observación dun mapa sobre o desenvolvemento da Primeira Guerra Mundial.	Elabora un mapa conceptual con todos os datos relativos ás fases da guerra, os países participantes, a evolución das fronteiras e as batallas a partir da observación dun mapa sobre o desenvolvemento da Primeira Guerra Mundial.	T. 07	P. 139 A. 05	Conciencia e expresións culturais

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.3. Analiza e explica as etapas da Gran Guerra a partir de mapas históricos.	5.3.2 Explica a importancia do ano 1917 para o desenvolvemento e o desenlace da Guerra.	Ten dificultades para explicar a importancia do ano 1917 para o desenvolvemento e o desenlace da Guerra sen asistencia docente.	Explica vagamente a importancia do ano 1917 para o desenvolvemento e o desenlace da Guerra.	Explica con bastante detalle a importancia do ano 1917 para o desenvolvemento e o desenlace da Guerra.	Explica con exactitude a importancia do ano 1917 para o desenvolvemento e o desenlace da Guerra.	T. 07	P. 139 A. 06	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.3. Analiza e explica as etapas da Gran Guerra a partir de mapas históricos.	5.3.3 Explica que fases tivo a guerra e que caracterizou cada unha delas.	Ten dificultades para explicar que fases tivo a guerra e que caracterizou cada unha delas, polo que necesita de asistencia docente.	Explica vagamente que fases tivo a guerra e que caracterizou cada unha delas.	Explica con bastante detalle que fases tivo a guerra e que caracterizou cada unha delas.	Explica con exactitude que fases tivo a guerra e que caracterizou cada unha delas.	T. 07	P. 146 A. 03	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.3. Analiza e explica as etapas da Gran Guerra a partir de mapas históricos.	5.3.4 Completa un cadro indicando para cada ano do conflito, os países en guerra, as batallas e as operacións militares e outros aspectos relevantes.	Ten dificultades para completar un cadro indicando para cada ano do conflito, os países en guerra, as batallas e as operacións militares e outros aspectos relevantes, polo que precisa de axuda docente.	Completa algúns dos datos dun cadro relativos a cada ano do conflito, os países en guerra, as batallas e as operacións militares e outros aspectos relevantes.	Completa a maioría dos datos dun cadro relativos a cada ano do conflito, os países en guerra, as batallas e as operacións militares e outros aspectos relevantes.	Completa a maioría dos datos dun cadro relativos a cada ano do conflito, os países en guerra, as batallas e as operacións militares e outros aspectos relevantes.	T. 07	P. 148 Completa o cadro	Conciencia e expresións culturais

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.4. Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da E Guerra Mundial.	5.4.1 Explica a partir dun gráfico e unha imaxe o aumento do número de mulleres traballadoras de municións no Reino Unido ao longo do conflito.	Ten dificultades para explicar a partir dun gráfico e unha imaxe o aumento do número de mulleres traballadoras de municións no Reino Unido ao longo do conflito, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a partir dun gráfico e unha imaxe o aumento do número de mulleres traballadoras de municións no Reino Unido ao longo do conflito.	Explica con bastante detalle a partir dun gráfico e unha imaxe o aumento do número de mulleres traballadoras de municións no Reino Unido ao longo do conflito.	Explica con total detalle a partir dun gráfico e unha imaxe o aumento do número de mulleres traballadoras de municións no Reino Unido ao longo do conflito.	T. 07	P. 141 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.4. Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da E Guerra Mundial.	5.4.2 Explica a partir de imaxes que tipos de traballo desenvolveron as mulleres na retagarda.	Ten dificultades para indicar que tipos de traballo desenvolveron as mulleres na retagarda sen asistencia docente.	Indica vagamente que tipos de traballo desenvolveron as mulleres na retagarda a partir da observación de imaxes.	Indica con bastante detalle que tipos de traballo desenvolveron as mulleres na retagarda a partir da observación de imaxes.	Indica con exactitude que tipos de traballo desenvolveron as mulleres na retagarda a partir da observación de imaxes.	T. 07	P. 141 A. 02	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.4. Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da E Guerra Mundial.	5.4.3 Interpreta un gráfico sobre a oscilación da incorporación ao traballo das mulleres entre 1916 e 1920 e constata o descenso da ocupación feminina ao acabar a guerra.	Ten dificultades para interpretar un gráfico sobre a oscilación da incorporación ao traballo das mulleres entre 1916 e 1920 sen asistencia docente.	Interpreta con certa vaguedad un gráfico sobre a oscilación da incorporación ao traballo das mulleres entre 1916 e 1920 e ten dificultades para constatar o descenso da ocupación feminina ao acabar a guerra.	Interpreta con certo detalle un gráfico sobre a oscilación da incorporación ao traballo das mulleres entre 1916 e 1920 e constata vagamente o descenso da ocupación feminina ao acabar a guerra.	Interpreta con exactitude un gráfico sobre a oscilación da incorporación ao traballo das mulleres entre 1916 e 1920 e constata claramente o descenso da ocupación feminina ao acabar a guerra.	T. 07	P. 141 A. 03	Conciencia e expresións culturais

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.4. Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da E Guerra Mundial.	5.4.4 Elabora un esquema das consecuencias demográficas, económicas e sociais da guerra.	Ten dificultades para elaborar un esquema das consecuencias demográficas, económicas e sociais da guerra sen asistencia docente.	Elabora un esquema con algúns datos relativos ás consecuencias demográficas, económicas e sociais da guerra.	Elabora un esquema con bastantes datos relativos ás consecuencias demográficas, económicas e sociais da guerra.	Elabora un esquema con todos os datos relativos ás consecuencias demográficas, económicas e sociais da guerra.	T. 07	P. 143 A. 07	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.4. Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da E Guerra Mundial.	5.4.5 Analiza os efectos demográficos da guerra a partir dunha pirámide de poboación.	Ten dificultades para analizar os efectos demográficos da guerra a partir dunha pirámide de poboación sen asistencia docente.	Describe vagamente os efectos demográficos da guerra a partir dunha pirámide de poboación.	Describe con bastante detalle os efectos demográficos da guerra a partir dunha pirámide de poboación.	Describe con exactitude os efectos demográficos da guerra a partir dunha pirámide de poboación.	T. 07	P. 150 A. 03 Analiza a pirámide de poboación	Conciencia e expresións culturais
Bloque 4 Crit. Aval. B4.5. Distinguir os acontecementos que conducen á declaración das hostilidades da E Guerra Mundial, e desenvolver as súas etapas e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB4.5.4. Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da E Guerra Mundial.	5.4.6 Describe as novas fronteiras de Europa e os novos estados xurdidos trala Primeira Guerra Mundial.	Ten dificultades para describir as novas fronteiras de Europa e os novos estados xurdidos trala Primeira Guerra Mundial sen asistencia docente.	Describe vagamente as novas fronteiras de Europa e os novos estados xurdidos trala Primeira Guerra Mundial.	Describe con bastante detalle as novas fronteiras de Europa e os novos estados xurdidos trala Primeira Guerra Mundial.	Describe con exactitude as novas fronteiras de Europa e os novos estados xurdidos trala Primeira Guerra Mundial.	T. 07	P. 145 A. 04	Conciencia e expresións culturais
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais. Est. Apr. HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	1.1.1 Explica como lle afectou a Primeira Guerra Mundial á economía europea.	Ten dificultades para explicar sen asistencia docente como lle afectou a Primeira Guerra Mundial á economía europea.	Explica vagamente como lle afectou a Primeira Guerra Mundial á economía europea.	Describe con bastante detalle como lle afectou a Primeira Guerra Mundial á economía europea.	Describe con exactitude como lle afectou a Primeira Guerra Mundial á economía europea.	T. 09	P. 175 A. 01	Comunicación Lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais. Est. Apr. HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	1.1.2 Explica por que as reparacións e a débeda de guerra foron un problema recorrente na década do 1920 e se converteron nun obstáculo para a recuperación económica.	Ten dificultades para explicar sen asistencia docente por que as reparacións e a débeda de guerra foron un problema recorrente na década do 1920 e se converteron nun obstáculo para a recuperación económica.	Explica vagamente por que as reparacións e a débeda de guerra foron un problema recorrente na década do 1920 e se converteron nun obstáculo para a recuperación económica.	Describe con bastante detalle por que as reparacións e a débeda de guerra foron un problema recorrente na década do 1920 e se converteron nun obstáculo para a recuperación económica.	Describe con exactitude por que as reparacións e a débeda de guerra foron un problema recorrente na década do 1920 e se converteron nun obstáculo para a recuperación económica.	T. 09	P. 175 A. 02	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais. Est. Apr. HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	1.1.3 Observa e comenta caricaturas elaboradas durante o Período de Entreguerras que reflicten a dificultade dos europeos, especialmente os alemáns, para pagar as débedas de guerra.	Ten dificultades para encontrar as razóns da realización das caricaturas elaboradas durante o Período de Entreguerras que reflicten a dificultade dos europeos, especialmente os alemáns, para pagar as débedas de guerra, polo que necesita asistencia docente.	Xustifica vagamente as caricaturas elaboradas durante o Período de Entreguerras que reflicten a dificultade dos europeos, especialmente os alemáns, para pagar as débedas de guerra.	Xustifica con bastante corrección as caricaturas elaboradas durante o Período de Entreguerras que reflicten a dificultade dos europeos, especialmente os alemáns, para pagar as débedas de guerra.	Xustifica correctamente as caricaturas elaboradas durante o Período de Entreguerras que reflicten a dificultade dos europeos, especialmente os alemáns, para pagar as débedas de guerra.	T. 09	P. 174, 175	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais. Est. Apr. HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	1.1.4 Explica que factores converteron os Estados Unidos na primeira potencia económica mundial.	Ten dificultades para explicar sen apoio docente os factores que converteron os Estados Unidos na primeira potencia económica mundial.	Explica vagamente que factores converteron os Estados Unidos na primeira potencia económica mundial.	Explica con bastante detalle que factores converteron os Estados Unidos na primeira potencia económica mundial.	Explica con exactitude que factores converteron os Estados Unidos na primeira potencia económica mundial.	T. 09	P. 175 A. 03; P. 177 A. 03	Comunicación Lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais. Est. Apr. HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	1.1.5 Recoñece os desequilibrios e as desigualdades na sociedade americana causadas pola crise das industrias tradicionais e a crise agraria froito da sobreprodución.	Ten dificultades para recoñecer sen asistencia docente os desequilibrios e as desigualdades na sociedade americana causadas pola crise das industrias tradicionais e a crise agraria, froito da sobreprodución.	Recoñece vagamente os desequilibrios e as desigualdades na sociedade americana causadas pola crise das industrias tradicionais e a crise agraria, froito da sobreprodución.	Recoñece con bastante exactitude os desequilibrios e as desigualdades na sociedade americana causadas pola crise das industrias tradicionais e a crise agraria, froito da sobreprodución.	Recoñece con total exactitude os desequilibrios e as desigualdades na sociedade americana causadas pola crise das industrias tradicionais e a crise agraria, froito da sobreprodución.	T. 09	P. 176 A. 01; P. 177, A. 02	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais. Est. Apr. HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	1.1.6 Explica en que consistiu a febre bolsista nos Estados Unidos e que desequilibrios económicos xerou.	Ten dificultades para explicar en que consistiu a febre bolsista nos Estados Unidos e que desequilibrios económicos xerou, polo que necesita apoio docente.	Explica vagamente en que consistiu a febre bolsista nos Estados Unidos e que desequilibrios económicos xerou.	Explica con bastante detalle en que consistiu a febre bolsista nos Estados Unidos e que desequilibrios económicos xerou.	Explica con exactitude en que consistiu a febre bolsista nos Estados Unidos e que desequilibrios económicos xerou.	T. 09	P. 177 A. 04	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.1. Recoñecer as características do período de Entreguerras inseríndoas nos correspondentes aspectos políticos, económicos, sociais ou culturais. Est. Apr. HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	1.1.7 Explica como se creou a burbulla especulativa bolsista e como desembocou nunha ondada de vendas de títulos que causou o derrubamento das cotizacións.	Ten dificultades para explicar sen asistencia docente como se creou a burbulla especulativa bolsista e como desembocou nunha ondada de vendas de títulos que causou o derrubamento das cotizacións.	Explica vagamente como se creou a burbulla especulativa bolsista e como desembocou nunha ondada de vendas de títulos que causou o derrubamento das cotizacións.	Explica con bastante detalle como se creou a burbulla especulativa bolsista e como desembocou nunha ondada de vendas de títulos que causou o derrubamento das cotizacións.	Explica con exactitude como se creou a burbulla especulativa bolsista e como desembocou nunha ondada de vendas de títulos que causou o derrubamento das cotizacións.	T. 09	P. 177 A. 05; P. 179 Ac 01, 02	Comunicación Lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.1. Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917.	2.1.1 Identifica os problemas da economía e a sociedade rusas a principios do século XX.	Ten dificultades para identificar os problemas da economía e a sociedade rusas a principios do século XX sen asistencia docente.	Identifica vagamente os problemas da economía e a sociedade rusas a principios do século XX.	Describe con bastante detalle os problemas da economía e a sociedade rusas a principios do século XX.	Describe con exactitude os problemas da economía e a sociedade rusas a principios do século XX.	T. 08	P. 155 A. 01	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.1. Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917.	2.1.2 Visiona un vídeo e identifica os principais problemas sociais de Rusia entre 1900 e 1914.	Ten dificultades para identificar os principais problemas sociais de Rusia entre 1900 e 1914 a partir do visionado dun vídeo, polo que necesita de asistencia docente.	Identifica vagamente os principais problemas sociais de Rusia entre 1900 e 1914 a partir do visionado dun vídeo.	Identifica a maioría dos principais problemas sociais de Rusia entre 1900 e 1914 a partir do visionado dun vídeo.	Identifica os principais problemas sociais de Rusia entre 1900 e 1914 a partir do visionado dun vídeo.	T. 08	P. 171 A. 05 Nicolás II, o último dos tsares	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.1. Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917.	2.1.3 Explica cales eran as principais forzas da oposición ao tsar, a que grupos sociais representaban e a que aspiraba cada un deles.	Ten dificultades para explicar cales eran as principais forzas da oposición ao tsar, a que grupos sociais representaban e a que aspiraba cada un deles, polo que necesita axuda docente.	Explica vagamente cales eran as principais forzas da oposición ao tsar, a que grupos sociais representaban e a que aspiraba cada un deles.	Explica con bastante detalle cales eran as principais forzas da oposición ao tsar, a que grupos sociais representaban e a que aspiraba cada un deles.	Explica con exactitude cales eran as principais forzas da oposición ao tsar, a que grupos sociais representaban e a que aspiraba cada un deles.	T. 08	P. 155 A. 02	Comunicación Lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.1. Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917.	2.1.4 Identifica as causas da revolución de 1905 e as pequenas reformas económicas e políticas que o tsar anunciou no Manifesto de Outubro.	Ten dificultades para identificar as causas da revolución de 1905 e as pequenas reformas económicas e políticas que o tsar anunciou no Manifesto de Outubro, polo que necesita de asistencia docente.	Identifica vagamente as causas da revolución de 1905 e as pequenas reformas económicas e políticas que o tsar anunciou no Manifesto de Outubro.	Identifica con bastante detalle as causas da revolución de 1905 e as pequenas reformas económicas e políticas que o tsar anunciou no Manifesto de Outubro.	Identifica con exactitude as causas da revolución de 1905 e as pequenas reformas económicas e políticas que o tsar anunciou no Manifesto de Outubro.	T. 08	P. 155	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.1. Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917.	2.1.5 Explica as diferenzas entre a industrialización de Rusia e a de Gran Bretaña e Alemaña.	Ten dificultades para explicar as diferenzas entre a industrialización de Rusia e a de Gran Bretaña e Alemaña sen asistencia docente.	Explica vagamente as diferenzas entre a industrialización de Rusia e a de Gran Bretaña e Alemaña.	Explica con bastante detalle as diferenzas entre a industrialización de Rusia e a de Gran Bretaña e Alemaña.	Explica con exactitude as diferenzas entre a industrialización de Rusia e a de Gran Bretaña e Alemaña.	T. 08	P. 170	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.1. Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917.	2.1.6 Explica os factores que produciron o colapso do réxime tsarista en 1917.	Ten dificultades para explicar os factores que produciron o colapso do réxime tsarista en 1917.	Explica vagamente os factores que produciron o colapso do réxime tsarista en 1917.	Explica con bastante detalle os factores que produciron o colapso do réxime tsarista en 1917.	Explica con exactitude os factores que produciron o colapso do réxime tsarista en 1917.	T. 08	P. 157 A. 02	Comunicación Lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.1 Completa un cadro descritivo e comparativo das causas, os obxectivos, os protagonistas, os acontecementos e os resultados da Revolución de 1905, a Revolución de febreiro de 1917 e a Revolución de outubro de 1917.	Ten dificultades para completar un cadro descritivo e comparativo das causas, os obxectivos, os protagonistas, os acontecementos e os resultados da Revolución de 1905, a Revolución de febreiro de 1917 e a Revolución de outubro de 1917, polo que necesita asistencia docente.	Completa algúns datos dun cadro descritivo e comparativo das causas, os obxectivos, os protagonistas, os acontecementos e os resultados da Revolución de 1905, a Revolución de febreiro de 1917 e a Revolución de outubro de 1917.	Completa a maioría de datos dun cadro descritivo e comparativo das causas, os obxectivos, os protagonistas, os acontecementos e os resultados da Revolución de 1905, a Revolución de febreiro de 1917 e a Revolución de outubro de 1917.	Completa todos os datos dun cadro descritivo e comparativo das causas, os obxectivos, os protagonistas, os acontecementos e os resultados da Revolución de 1905, a Revolución de febreiro de 1917 e a Revolución de outubro de 1917.	T. 08	P. 168 Completa os cadros	Comunicación Lingüística
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.2 Completa un cadro comparativo dos grupos políticos en Rusia, o grupo social que representaban, o programa e os obxectivos que perseguían e o papel que desempeñaron na Revolución de 1917.	Ten dificultades para completar un cadro comparativo dos grupos políticos en Rusia, o grupo social que representaban, o programa e os obxectivos que perseguían e o papel que desempeñaron na Revolución de 1917, polo que necesita asistencia docente.	Completa algúns datos dun cadro comparativo dos grupos políticos en Rusia, o grupo social que representaban, o programa e os obxectivos que perseguían e o papel que desempeñaron na Revolución de 1917.	Completa a maioría de datos dun cadro comparativo dos grupos políticos en Rusia, o grupo social que representaban, o programa e os obxectivos que perseguían e o papel que desempeñaron na Revolución de 1917.	Completa todos os datos dun cadro comparativo dos grupos políticos en Rusia, o grupo social que representaban, o programa e os obxectivos que perseguían e o papel que desempeñaron na Revolución de 1917.	T. 08	P. 168 Completa os cadros	Comunicación Lingüística

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.3 Compara o goberno establecido en Rusia tralas revolucións de 1905, de febreiro de 1917 e de outubro de 1917 e establece as diferenzas entre elas.	Ten dificultades para comparar o goberno establecido en Rusia tralas revolucións de 1905, de febreiro de 1917 e de outubro de 1917 e para establecer as diferenzas, polo que necesita axuda docente.	Compara vagamente o goberno establecido en Rusia tralas revolucións de 1905, de febreiro de 1917 e de outubro de 1917 e establece algunhas diferenzas entre elas.	Compara con bastantes detalles o goberno establecido en Rusia tralas revolucións de 1905, de febreiro de 1917 e de outubro de 1917 e establece bastantes diferenzas entre elas.	Compara con gran precisión o goberno establecido en Rusia tralas revolucións de 1905, de febreiro de 1917 e de outubro de 1917 e establece as diferenzas entre elas.	T. 08	P. 166 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.4 Elabora un eixe cronolóxico situando os acontecementos da Revolución Rusa.	Ten dificultades para elaborar un eixe cronolóxico situando os acontecementos da Revolución Rusa sen asistencia docente.	Situa algúns dos acontecementos da Revolución Rusa estudados nun eixe cronolóxico.	Situa a maioría dos acontecementos da Revolución Rusa estudados nun eixe cronolóxico.	Situa todos os acontecementos da Revolución Rusa estudados nun eixe cronolóxico.	T. 08	P. 168 Sitúa no tempo	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.5 Elabora unha presentación dixital describindo os acontecementos da Revolución Rusa de Febreiro a Outubro.	Ten dificultades para elaborar unha presentación dixital describindo os acontecementos da Revolución Rusa de Febreiro a Outubro sen asistencia docente.	Elabora unha presentación dixital bastante incompleta describindo os acontecementos da Revolución Rusa de Febreiro a Outubro.	Elabora unha presentación dixital bastante completa describindo os acontecementos da Revolución Rusa de Febreiro a Outubro.	Elabora unha presentación dixital moi completa describindo os acontecementos da Revolución Rusa de Febreiro a Outubro.	T. 08	P. 168 Elabora unha presentación dixital	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.6 Explica a revolución proletaria proposta por Lenin, que contrastaba coa revolución liberalburguesa iniciada en febreiro.	Ten dificultades para explicar a revolución proletaria proposta por Lenin, que contrastaba coa revolución liberalburguesa iniciada en febreiro, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a revolución proletaria proposta por Lenin, que contrastaba coa revolución liberalburguesa iniciada en febreiro.	Explica con bastante detalle a revolución proletaria proposta por Lenin, que contrastaba coa revolución liberalburguesa iniciada en febreiro.	Explica con exactitude a revolución proletaria proposta por Lenin, que contrastaba coa revolución liberalburguesa iniciada en febreiro.	T. 08	P. 159 A. 01, 03	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.7 Identifica a situación de Rusia no verán de 1917 e os enfrontamentos políticos que se estaban evidenciando.	Ten dificultades para identificar a situación de Rusia no verán de 1917 e os enfrontamentos políticos que se estaban evidenciando, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente a situación de Rusia no verán de 1917 e os enfrontamentos políticos que se estaban evidenciando.	Identifica con bastante precisión a situación de Rusia no verán de 1917 e os enfrontamentos políticos que se estaban evidenciando.	Identifica con gran exactitude a situación de Rusia no verán de 1917 e os enfrontamentos políticos que se estaban evidenciando.	T. 08	P. 159 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.8 Identifica os erros que cometeu o goberno provisional xurdido trala Revolución de Febreiro que conduciron ao estalido da Revolución de Outubro.	Ten dificultades para identificar os erros que cometeu o goberno provisional xurdido trala Revolución de Febreiro que conduciron ao estalido da Revolución de Outubro, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente os erros que cometeu o goberno provisional xurdido trala Revolución de Febreiro que conduciron ao estalido da Revolución de Outubro.	Identifica con bastante precisión os erros que cometeu o goberno provisional xurdido trala Revolución de Febreiro que conduciron ao estalido da Revolución de Outubro.	Identifica con gran exactitude os erros que cometeu o goberno provisional xurdido trala Revolución de Febreiro que conduciron ao estalido da Revolución de Outubro.	T. 08	P. 159 A. 04	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.9 Diferenciar e explicar os puntos de vista bolxeviques e os do goberno provisional xurdido da Revolución de Febreiro.	Ten dificultades para diferenciar e explicar os puntos de vista bolxeviques e os do goberno provisional xurdido da Revolución de Febreiro sen apoio docente.	Diferencia e explica vagamente os puntos de vista bolxeviques e os do goberno provisional xurdido da Revolución de Febreiro.	Diferencia e explica con bastante detalle os puntos de vista bolxeviques e os do goberno provisional xurdido da Revolución de Febreiro.	Diferencia e explica con total exactitude os puntos de vista bolxeviques e os do goberno provisional xurdido da Revolución de Febreiro.	T. 08	P. 159 A. 06	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.2. Esquematizar o desenvolvemento da Revolución Rusa de 1917 recoñecendo as súas etapas e os seus protagonistas máis significativos, e establecer as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	2.2.10 Explica as medidas tomadas polos soviets tras alcanzar o poder e os obxectivos que pretendían.	Ten dificultades para explicar as medidas tomadas polos soviets tras alcanzar o poder e os obxectivos que pretendían.	Explica vagamente as medidas tomadas polos soviets tras alcanzar o poder e os obxectivos que pretendían.	Explica con bastante detalle as medidas tomadas polos soviets tras alcanzar o poder e os obxectivos que pretendían.	Explica con exactitude as medidas tomadas polos soviets tras alcanzar o poder e os obxectivos que pretendían.	T. 08	P. 161 A. 04	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Identificar os tratados de paz da E Guerra Mundial e establecer como unha consecuencia o xurdimento da Sociedade de Nacións. Est. Apr. HMCB5.3.1. Explica os acordos dos tratados de paz da E Guerra Mundial e analiza as súas consecuencias a curto prazo.	3.1.1 Explica como se elaboraron os cinco tratados de paz e que condicións estipulaba cada un deles.	Ten dificultades para explicar como se elaboraron os tratados de paz e que condicións estipulaba cada un deles sen asistencia docente.	Explica vagamente como se elaboraron os tratados de paz e que condicións estipulaba cada un deles.	Explica con bastante detalle como se elaboraron os tratados de paz e que condicións estipulaba cada un deles.	Explica con exactitude como se elaboraron os tratados de paz e que condicións estipulaba cada un deles.	T. 07	P. 143 A. 05	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Identificar os tratados de paz da E Guerra Mundial e establecer como unha consecuencia o xurdimento da Sociedade de Nacións. Est. Apr. HMCB5.3.1. Explica os acordos dos tratados de paz da E Guerra Mundial e analiza as súas consecuencias a curto prazo.	3.1.2 Explica por que o resultado da aplicación dos tratados de paz se denominou “a paz dos vencedores” e xustifica o malestar social que desencadeou.	Ten dificultades para explicar por que o resultado da aplicación dos tratados de paz se denominou “a paz dos vencedores”, polo que necesita de asistencia docente.	Explica vagamente por que o resultado da aplicación dos tratados de paz se denominou “a paz dos vencedores” pero cústalle xustificar o malestar social que desencadeou.	Explica con bastante detalle por que o resultado da aplicación dos tratados de paz se denominou “a paz dos vencedores” e xustifica vagamente o malestar social que desencadeou.	Explica con exactitude por que o resultado da aplicación dos tratados de paz se denominou “a paz dos vencedores” e xustifica con detalle o malestar social que desencadeou.	T. 07	P. 143 A. 06; P. 150 A. 01 Comenta o texto	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.3. Identificar os tratados de paz da E Guerra Mundial e establecer como unha consecuencia o xurdimento da Sociedade de Nacións. Est. Apr. HMCB5.3.2. Analiza o papel que xoga a Sociedade de Nacións nas relacións internacionais, a partir de fontes históricas.	3.2.1 Explica que era a Sociedade de Nacións, que obxectivos perseguía e que institucións a compoñían.	Ten dificultades para explicar que era a Sociedade de Nacións, que obxectivos perseguía e que institucións a compoñían sen asistencia docente.	Explica vagamente que era a Sociedade de Nacións, que obxectivos perseguía e que institucións a compoñían.	Explica con bastante detalle que era a Sociedade de Nacións, que obxectivos perseguía e que institucións a compoñían.	Explica con exactitude que era a Sociedade de Nacións, que obxectivos perseguía e que institucións a compoñían.	T. 07	P. 145 A. 02	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.1. Interpreta imaxes da Gran Depresión.	4.1.1 Identifica nunha imaxe prototípica dunha vítima do crac bolsista de Nova York intentando vender o seu coche a prezo de saldo.	Ten dificultades para relacionar a imaxe da venda do coche coa situación económica e social de despois do crac bolsista de Nova York, polo que necesita asistencia docente.	Relaciona vagamente a imaxe da venda do coche coa situación económica e social de despois do crac bolsista de Nova York.	Relaciona con bastante detalle a imaxe da venda do coche coa situación económica e social de despois do crac bolsista de Nova York.	Relaciona con total exactitude a imaxe da venda do coche coa situación económica e social de despois do crac bolsista de Nova York.	T. 09	P. 179	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.1. Interpreta imaxes da Gran Depresión.	4.1.2 Identifica en imaxes a magnitude das consecuencias sociais da Gran Depresión, como a fame e a desnutrición e o paro.	Ten dificultades para identificar en imaxes sen apoio docente a magnitude das consecuencias sociais da Gran Depresión, como a fame e a desnutrición e o paro.	Identifica vagamente a magnitude das consecuencias sociais da Gran Depresión, como a fame e a desnutrición e o paro.	Identifica con bastante detalle a magnitude das consecuencias sociais da Gran Depresión, como a fame e a desnutrición e o paro.	Identifica con gran exactitude a magnitude das consecuencias sociais da Gran Depresión, como a fame e a desnutrición e o paro.	T. 09	P. 187 A. 01; P. 193 Imaxes da historia	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.1. Interpreta imaxes da Gran Depresión.	4.1.3 Explica as condicións de vida dos emigrantes e a poboación vítima da Gran Depresión a partir da observación de imaxes.	Ten dificultades para explicar as condicións de vida dos emigrantes e a poboación vítima da Gran Depresión a partir da observación de imaxes.	Explica vagamente as condicións de vida dos emigrantes e a poboación vítima da Gran Depresión a partir da observación de imaxes.	Explica con bastante detalle as condicións de vida dos emigrantes e a poboación vítima da Gran Depresión a partir da observación de imaxes.	Explica con gran detalle as condicións de vida dos emigrantes e a poboación vítima da Gran Depresión a partir da observación de imaxes.	T. 09	P. 187 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.1. Interpreta imaxes da Gran Depresión.	4.1.4 Recoñece nun debuxo as políticas do New Deal para superar a crise económica e paliar os seus efectos sociais.	Ten dificultades para recoñecer nun debuxo as políticas do New Deal, polo que necesita asistencia docente.	Recoñece vagamente nun debuxo as políticas do New Deal para superar a crise económica e paliar os seus efectos sociais.	Recoñece con bastante precisión nun debuxo as políticas do New Deal para superar a crise económica e paliar os seus efectos sociais.	Recoñece con total exactitude nun debuxo as políticas do New Deal para superar a crise económica e paliar os seus efectos sociais.	T. 09	P. 184 A. 01	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.2. Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929.	4.2.1 Recoñece nun gráfico a caída do valor das accións e da produción nos EE.UU.	Ten dificultades para recoñecer sen asistencia docente nun gráfico a caída do valor das accións e da produción nos EE.UU.	Recoñece vagamente nun gráfico a caída do valor das accións e da produción nos EE.UU.	Recoñece con bastante precisión nun gráfico a caída do valor das accións e da produción nos EE.UU.	Recoñece con total exactitude nun gráfico a caída do valor das accións e da produción nos EE.UU.	T. 09	P. 184 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.2. Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929.	4.2.2 Identifica nun gráfico a evolución dos prezos nos EE.UU. e a caída que experimentaron entre 1929 e 1933.	Ten dificultades para identificar nun gráfico a evolución dos prezos nos EE.UU. e a caída que experimentaron entre 1929 e 1933, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente a partir dun gráfico a evolución dos prezos nos EE.UU. e a caída que experimentaron entre 1929 e 1933.	Describe con bastante detalle e a partir dun gráfico a evolución dos prezos nos EE.UU. e a caída que experimentaron entre 1929 e 1933.	Describe con total exactitude e a partir dun gráfico a evolución dos prezos nos EE.UU. e a caída que experimentaron entre 1929 e 1933	T. 09	P. 180	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.2. Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929.	4.2.3 Avalía o afundimento da produción industrial nos EE.UU. tralo crac bolsista.	Ten dificultades para avaliar sen asistencia docente o afundimento da produción industrial nos EE.UU. tralo crac bolsista.	Avalía a grandes trazos o afundimento da produción industrial nos EE.UU. tralo crac bolsista.	Avalía con bastante detalle o afundimento da produción industrial nos EE.UU. tralo crac bolsista.	Avalía con total exactitude o afundimento da produción industrial nos EE.UU. tralo crac bolsista.	T. 09	P. 181 A. 02	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.2. Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929.	4.2.4 Interpreta a relación entre o descenso da produción e o aumento do paro nos EE.UU. nos anos da Gran Depresión.	Ten dificultades para interpretar sen asistencia docente a relación entre o descenso de produción e o aumento do paro nos EE.UU. nos anos da Gran Depresión.	Interpreta a grandes trazos a partir dun gráfico a relación entre o descenso de produción e o aumento do paro nos EE.UU. nos anos da Gran Depresión.	Interpreta a partir dun gráfico a relación entre o descenso de produción e o aumento do paro nos EE.UU. nos anos da Gran Depresión con bastante detalle.	Interpreta a partir dun gráfico a relación entre o descenso de produción e o aumento do paro nos EE.UU. nos anos da Gran Depresión con total exactitude.	T. 09	P. 181 A. 02	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.2. Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929.	4.2.5 Explica como se expandiu a crise de EE.UU. a Alemaña, Italia e a Gran Bretaña analizando a porcentaxe do PIB e de parados entre o 1930 e o 1934.	Ten dificultades para explicar como se expandiu a crise de EE.UU. a Alemaña, Italia e a Gran Bretaña analizando a porcentaxe do PIB e de parados entre o 1930 e o 1934, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a como se expandiu a crise de EE.UU. a Alemaña, Italia e a Gran Bretaña analizando a porcentaxe do PIB e de parados entre o 1930 e o 1934.	Explica con bastante detalle a como se expandiu a crise de EE.UU. a Alemaña, Italia e a Gran Bretaña analizando a porcentaxe do PIB e de parados entre o 1930 e o 1934.	Explica con exactitude a como se expandiu a crise de EE.UU. a Alemaña, Italia e a Gran Bretaña analizando a porcentaxe do PIB e de parados entre o 1930 e o 1934.	T. 09	P. 183 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.4. Explicar a Gran Depresión e describir os factores desencadeadores e as súas influencias na vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.4.2. Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929.	4.2.6 Explica a evolución negativa do comercio mundial entre 1929 e o 1933.	Ten dificultades para explicar a evolución negativa do comercio mundial entre 1929 e o 1933 a partir dun gráfico, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a evolución negativa do comercio mundial entre 1929 e o 1933 a partir dun gráfico.	Explica con bastante detalle a evolución negativa do comercio mundial entre 1929 e o 1933 a partir dun gráfico.	Explica con exactitude a evolución negativa do comercio mundial entre 1929 e o 1933 a partir dun gráfico.	T. 09	P. 183 A. 02	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	5.1.1 Explica os elementos que definen o fascismo, como o poder do líder, a importancia do Estado fronte ao individuo, a defensa da violencia e a guerra, a oposición á democracia e o socialismo e o racismo e o antisemitismo.	Ten dificultades para explicar os elementos que definen o fascismo, polo que precisa de asistencia docente.	Explica vagamente os elementos que definen o fascismo, como o poder do líder, a importancia do Estado fronte ao individuo, a defensa da violencia e a guerra, a oposición á democracia e o socialismo e o racismo e o antisemitismo.	Explica con certo detalle os elementos que definen o fascismo, como o poder do líder, a importancia do Estado fronte ao individuo, a defensa da violencia e a guerra, a oposición á democracia e o socialismo e o racismo e o antisemitismo.	Explica con exactitude os elementos que definen o fascismo, como o poder do líder, a importancia do Estado fronte ao individuo, a defensa da violencia e a guerra, a oposición á democracia e o socialismo e o racismo e o antisemitismo.	T. 10	P. 199 A. 01 a 05	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	5.1.2 Sinala as diferenzas entre un réxime fascista e un réxime democrático.	Ten dificultades para sinalar as diferenzas entre un réxime fascista e un réxime democrático, polo que necesita asistencia docente.	Sinala vagamente as diferenzas entre un réxime fascista e un réxime democrático.	Sinala con bastante detalle as diferenzas entre un réxime fascista e un réxime democrático.	Sinala con gran exactitude as diferenzas entre un réxime fascista e un réxime democrático.	T. 10	P. 199 A. 06	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	5.1.3 Explica que proceso levou ao triunfo do fascismo en Italia e por que os grandes industriais e capitalistas o apoiaron.	Ten dificultades para explicar sen asistencia docente que proceso levou ao triunfo do fascismo en Italia e por que os grandes industriais e capitalistas o apoiaron.	Explica vagamente que proceso levou ao triunfo do fascismo en Italia e por que os grandes industriais e capitalistas o apoiaron.	Explica con bastante detalle que proceso levou ao triunfo do fascismo en Italia e por que os grandes industriais e capitalistas o apoiaron.	Explica con gran exactitude que proceso levou ao triunfo do fascismo en Italia e por que os grandes industriais e capitalistas o apoiaron.	T. 10	P. 201 A. 02	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	5.1.4 Explica as características básicas do Estado fascista italiano e o obxectivo da súa política económica e social.	Ten dificultades para explicar as características básicas do Estado fascista italiano e tamén o obxectivo da súa política económica e social, polo que require de asistencia docente.	Explica vagamente as características básicas do Estado fascista italiano e o obxectivo da súa política económica e social.	Explica con bastante detalle as características básicas do Estado fascista italiano e o obxectivo da súa política económica e social.	Explica con gran exactitude as características básicas do Estado fascista italiano e o obxectivo da súa política económica e social.	T. 10	P. 201 A. 03	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	5.1.5 Explica os factores do contexto político, económico e social da Alemaña de posguerra que favoreceron o ascenso de Hitler ao poder.	Ten dificultades para explicar, sen apoio docente, os factores do contexto político, económico e social da Alemaña de posguerra que favoreceron o ascenso de Hitler ao poder.	Explica vagamente os factores do contexto político, económico e social da Alemaña de posguerra que favoreceron o ascenso de Hitler ao poder.	Explica con bastante detalle os factores do contexto político, económico e social da Alemaña de posguerra que favoreceron o ascenso de Hitler ao poder.	Explica con gran exactitude os factores do contexto político, económico e social da Alemaña de posguerra que favoreceron o ascenso de Hitler ao poder.	T. 10	P. 203 A. 01 a 04	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	5.1.6 Describe o proceso que seguiu Hitler para facerse con todos os poderes en Alemaña, as medidas que implantou para nazificar o país e relaciónao coas características que definen un réxime totalitario.	Ten dificultades para describir o proceso que seguiu Hitler para facerse con todos os poderes en Alemaña, as medidas que implantou para nazificar o país e relaciónao coas características que definen un réxime totalitario, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente o proceso que seguiu Hitler para facerse con todos os poderes en Alemaña, as medidas que implantou para nazificar o país e relaciónao coas características que definen un réxime totalitario.	Explica con bastante detalle o proceso que seguiu Hitler para facerse con todos os poderes en Alemaña, as medidas que implantou para nazificar o país e relaciónao coas características que definen un réxime totalitario.	Explica con gran exactitude o proceso que seguiu Hitler para facerse con todos os poderes en Alemaña, as medidas que implantou para nazificar o país e relaciónao coas características que definen un réxime totalitario.	T. 10	P. 205 A. 02	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	5.1.7 Compara as semellanzas e as diferenzas entre o fascismo de Mussolini e o de Hitler.	Ten dificultades para establecer as semellanzas e as diferenzas entre o fascismo de Mussolini e o de Hitler, polo que necesita de asistencia docente.	Compara vagamente as semellanzas e as diferenzas entre o fascismo de Mussolini e o de Hitler.	Expone con bastante detalle as semellanzas e as diferenzas entre o fascismo de Mussolini e o de Hitler.	Expone con gran exactitude as semellanzas e as diferenzas entre o fascismo de Mussolini e o de Hitler.	T. 10	P. 205 A. 04; P. 212 A. 04; P. 214 Completa o cadro	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.5. Recoñecer a transcendencia dos fascismos europeos como ideoloxías que conduciron ao desencadeamento de conflitos no panorama europeo do momento. Est. Apr. HMCB5.5.2. Distingue símbolos dos fascismos europeos da primeira metade do século XX.	5.2.1 Identifica a bandeira coa esvástica como o símbolo máis característico da Alemaña nazi.	Ten dificultades para identificar os símbolos da Alemaña nazi, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente algún símbolo da Alemaña nazi.	Identifica case con seguridade a bandeira coa esvástica como o símbolo máis característico da Alemaña nazi.	Identifica con seguridade a bandeira coa esvástica como o símbolo máis característico da Alemaña nazi.	T. 10	P. 199 Doc. 06; P. 207, Doc. 01	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.6. Comprender as relacións internacionais non período de entreguerras como elementos importantes das causas da II Guerra Mundial. Est. Apr. HMCB5.6.1. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	6.1.1 Identifica os problemas de carácter económico que afectaron a vencedores e vencidos trala Primeira Guerra Mundial.	Ten dificultades para identificar, sen axuda docente, os problemas de carácter económico que afectaron a vencedores e vencidos trala Primeira Guerra Mundial.	Identifica vagamente os problemas de carácter económico que afectaron a vencedores e vencidos trala Primeira Guerra Mundial.	Identifica con bastante detalle os problemas de carácter económico que afectaron a vencedores e vencidos trala Primeira Guerra Mundial.	Identifica con exactitude os problemas de carácter económico que afectaron a vencedores e vencidos trala Primeira Guerra Mundial.	T. 10	P. 197 A. 03; P. 212, A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.6. Comprender as relacións internacionais non período de entreguerras como elementos importantes das causas da II Guerra Mundial. Est. Apr. HMCB5.6.1. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	6.1.2 Analiza como influíron os conflitos sociais e o medo á expansión do comunismo nas democracias europeas no período de entreguerras.	Ten dificultades para analizar como influíron os conflitos sociais e o medo á expansión do comunismo nas democracias europeas no período de entreguerras, polo que necesita asistencia docente.	Analiza vagamente como influíron os conflitos sociais e o medo á expansión do comunismo nas democracias europeas no período de entreguerras.	Analiza con bastante detalle como influíron os conflitos sociais e o medo á expansión do comunismo nas democracias europeas no período de entreguerras.	Analiza con gran detalle e precisión como influíron os conflitos sociais e o medo á expansión do comunismo nas democracias europeas no período de entreguerras.	T. 10	P. 197 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.6. Comprender as relacións internacionais non período de entreguerras como elementos importantes das causas da II Guerra Mundial. Est. Apr. HMCB5.6.1. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	6.1.3 Explica que réximes parlamentarios de Europa trala Primeira Guerra Mundial non chegaron a consolidarse e derivaron en totalitarismos e ditaduras.	Ten dificultades para identificar que réximes parlamentarios de Europa trala Primeira Guerra Mundial non chegaron a consolidarse e derivaron en totalitarismos e ditaduras, polo que necesita axuda docente.	Identifica vagamente que réximes parlamentarios de Europa trala Primeira Guerra Mundial non chegaron a consolidarse e derivaron en totalitarismos e ditaduras.	Identifica bastantes réximes parlamentarios de Europa trala Primeira Guerra Mundial que non chegaron a consolidarse e que derivaron en totalitarismos e ditaduras.	Identifica todos os réximes parlamentarios de Europa trala Primeira Guerra Mundial que non chegaron a consolidarse e que derivaron en totalitarismos e ditaduras.	T. 10	P. 197 A. 01, 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.6. Comprender as relacións internacionais non período de entreguerras como elementos importantes das causas da II Guerra Mundial. Est. Apr. HMCB5.6.1. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	6.1.4 Explica por que as democracias máis consolidadas en Europa conseguiron non desembocar en réximes totalitarios.	Ten dificultades para explicar por que as democracias máis consolidadas en Europa conseguiron non desembocar en réximes totalitarios, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente por que as democracias máis consolidadas en Europa conseguiron non desembocar en réximes totalitarios.	Explica con bastante detalle por que as democracias máis consolidadas en Europa conseguiron non desembocar en réximes totalitarios.	Explica con gran detalle por que as democracias máis consolidadas en Europa conseguiron non desembocar en réximes totalitarios.	T. 10	P. 212 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.6. Comprender as relacións internacionais non período de entreguerras como elementos importantes das causas da II Guerra Mundial. Est. Apr. HMCB5.6.1. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	6.1.5 Explica os obxectivos dos Plans Quinquenais do réxime totalitarista soviético de Stalin e a intención de illarse das influencias do capitalismo mundial.	Ten dificultades para explicar os obxectivos dos Plans Quinquenais do réxime totalitarista soviético de Stalin e a intención de illarse das influencias do capitalismo mundial, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente os obxectivos dos Plans Quinquenais do réxime totalitarista soviético de Stalin e a intención de illarse das influencias do capitalismo mundial.	Explica con bastante detalle os obxectivos dos Plans Quinquenais do réxime totalitarista soviético de Stalin e a intención de illarse das influencias do capitalismo mundial.	Explica con gran detalle e exactitude os obxectivos dos Plans Quinquenais do réxime totalitarista soviético de Stalin e a intención de illarse das influencias do capitalismo mundial.	T. 10	P. 209 A. 02, 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.6. Comprender as relacións internacionais non período de entreguerras como elementos importantes das causas da II Guerra Mundial. Est. Apr. HMCB5.6.1. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	6.1.6 Caracteriza a represión estalinista e as consecuencias das diversas depuracións que se levaron a cabo.	Ten dificultades para caracterizar, sen asistencia docente, a represión estalinista e as consecuencias das diversas depuracións que se levaron a cabo.	Caracteriza vagamente a represión estalinista e as consecuencias das diversas depuracións que se levaron a cabo.	Caracteriza con bastante detalle a represión estalinista e as consecuencias das diversas depuracións que se levaron a cabo.	Caracteriza con gran detalle e exactitude a represión estalinista e as consecuencias das diversas depuracións que se levaron a cabo.	T. 10	P. 209 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.6. Comprender as relacións internacionais non período de entreguerras como elementos importantes das causas da II Guerra Mundial. Est. Apr. HMCB5.6.1. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	6.1.7 Explica razoadamente por que triunfaron os totalitarismos en Italia, Alemaña e a URSS.	Ten dificultades para explicar razoadamente por que triunfaron os totalitarismos en Italia, Alemaña e a URSS, polo que necesita de asistencia docente.	Explica vagamente por que triunfaron os totalitarismos en Italia, Alemaña e a URSS.	Explica con argumentos bastante fundados por que triunfaron os totalitarismos en Italia, Alemaña e a URSS.	Explica con argumentos perfectamente fundados por que triunfaron os totalitarismos en Italia, Alemaña e a URSS.	T. 10	P. 212 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.7. Identificar e explicar as desencadeadores da II Guerra Mundial, así como os feitos máis característicos. Est. Apr. HMCB5.7.1. Identifica e explica as causas desencadeadores da II Guerra Mundial a partir de fontes históricas.	7.1.1 Identifica os problemas derivados da postguerra e os acordos adoptados en Versalles como unha das causas da Segunda Guerra Mundial.	Ten dificultades para identificar os problemas derivados da postguerra e os acordos adoptados en Versalles como unha das causas da Segunda Guerra Mundial, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente os problemas derivados da postguerra e os acordos adoptados en Versalles como unha das causas da Segunda Guerra Mundial.	Xustifica con bastante claridade que os problemas derivados da postguerra e os acordos adoptados en Versalles foron unha das causas da Segunda Guerra Mundial.	Xustifica con total claridade e exactitude que os problemas derivados da postguerra e os acordos adoptados en Versalles foron unha das causas da Segunda Guerra Mundial.	T. 11	P. 221 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.7. Identificar e explicar as desencadeadores da II Guerra Mundial, así como os feitos máis característicos. Est. Apr. HMCB5.7.1. Identifica e explica as causas desencadeadores da II Guerra Mundial a partir de fontes históricas.	7.1.2 Explica, a partir da lectura dun texto dun discurso, as razóns de Hitler para abandonar a Sociedade de Nacións.	Ten dificultades para interpretar, a partir da lectura dun discurso, as razóns de Hitler para abandonar a Sociedade de Nacións, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente, a partir da lectura dun texto dun discurso, as razóns de Hitler para abandonar a Sociedade de Nacións.	Explica con bastante detalle, a partir da lectura dun texto dun discurso, as razóns de Hitler para abandonar a Sociedade de Nacións.	Explica con exactitude, a partir da lectura dun texto dun discurso, as razóns de Hitler para abandonar a Sociedade de Nacións.	T. 11	P. 220 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.7. Identificar e explicar as desencadeadores da II Guerra Mundial, así como os feitos máis característicos. Est. Apr. HMCB5.7.1. Identifica e explica as causas desencadeadores da II Guerra Mundial a partir de fontes históricas.	7.1.3 Identifica o principio expansionista de Alemaña e os países que compartiron esta política e formaron o Eixe.	Ten dificultades para identificar o principio expansionista de Alemaña e os países que compartiron esta política e formaron o Eixe, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente o principio expansionista de Alemaña e os países que compartiron esta política e formaron o Eixe.	Identifica con bastante claridade o principio expansionista de Alemaña e os países que compartiron esta política e formaron o Eixe.	Identifica claramente e con exactitude o principio expansionista de Alemaña e os países que compartiron esta política e formaron o Eixe.	T. 11	P. 221 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.7. Identificar e explicar as desencadeadores da II Guerra Mundial, así como os feitos máis característicos. Est. Apr. HMCB5.7.1. Identifica e explica as causas desencadeadores da II Guerra Mundial a partir de fontes históricas.	7.1.4 Explica o principio expansionista do Xapón e compárao co de Alemaña.	Ten dificultades para explicar o principio expansionista do Xapón e comparalo co de Alemaña, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente o principio expansionista do Xapón e compárao de forma superficial co de Alemaña.	Explica con bastante detalle o principio expansionista do Xapón e compárao con bastante exactitude co de Alemaña.	Explica con gran detalle o principio expansionista do Xapón e compárao con gran exactitude co de Alemaña.	T. 11	P. 223 A. 01 a 06	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.7. Identificar e explicar as desencadeadores da II Guerra Mundial, así como os feitos máis característicos. Est. Apr. HMCB5.7.1. Identifica e explica as causas desencadeadores da II Guerra Mundial a partir de fontes históricas.	7.1.5 Explica en que consistiu a política de apaciguamento da SDN e as consecuencias da súa inacción ante a expansión de Alemaña, Italia e Xapón.	Ten dificultades para explicar en que consistiu a política de apaciguamento da SDN, polo que necesita de asistencia docente.	Explica vagamente en que consistiu a política de apaciguamento da SDN e as consecuencias da súa inacción ante a expansión de Alemaña, Italia e Xapón.	Explica con bastante detalle en que consistiu a política de apaciguamento da SDN e as consecuencias da súa inacción ante a expansión de Alemaña, Italia e Xapón.	Explica con gran detalle en que consistiu a política de apaciguamento da SDN e as consecuencias da súa inacción ante a expansión de Alemaña, Italia e Xapón.	T. 11	P. 221 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.1. Explica as etapas da II Guerra Mundial tanto na fronte europea como na guerra do Pacífico.	8.1.1 Explica as vitorias do Eixe nos primeiros anos da Guerra, etapa coñecida como “guerra lóstrego”.	Ten dificultades para explicar as vitorias do Eixe nos primeiros anos da Guerra, etapa coñecida como “guerra lóstrego”, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as vitorias do Eixe nos primeiros anos da Guerra, etapa coñecida como “guerra lóstrego”.	Explica con bastante detalle as vitorias do Eixe nos primeiros anos da Guerra, etapa coñecida como “guerra lóstrego”.	Explica con gran detalle as vitorias do Eixe nos primeiros anos da Guerra, etapa coñecida como “guerra lóstrego”.	T. 11	P. 225 A. 02; P. 236 A. 02; P. 238 Elabora un esquema	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.1. Explica as etapas da II Guerra Mundial tanto na fronte europea como na guerra do Pacífico.	8.1.2 Identifica o cambio de traxectoria do conflito a partir de 1942 que conduciu á mundialización do conflito.	Ten dificultades para identificar o cambio de traxectoria do conflito a partir de 1942 que conduciu á mundialización do conflito, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente o cambio de traxectoria do conflito a partir de 1942 que conduciu á mundialización do conflito.	Identifica con bastante claridade o cambio de traxectoria do conflito a partir de 1942 que conduciu á mundialización do conflito.	Identifica claramente e con exactitude o cambio de traxectoria do conflito a partir de 1942 que conduciu á mundialización do conflito.	T. 11	P. 225 A. 03; P. 236 A. 02; P. 238 Elabora un esquema	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.1. Explica as etapas da II Guerra Mundial tanto na fronte europea como na guerra do Pacífico.	8.1.3 Explica as contraofensivas aliadas e as primeiras derrotas do Eixe nos anos 1942 e 1943.	Ten dificultades para identificar e explicar as contraofensivas aliadas e as primeiras derrotas do Eixe nos anos 1942 e 1943.	Explica vagamente as contraofensivas aliadas e as primeiras derrotas do Eixe nos anos 1942 e 1943.	Explica con bastante detalle as contraofensivas aliadas e as primeiras derrotas do Eixe nos anos 1942 e 1943.	Explica con gran detalle as contraofensivas aliadas e as primeiras derrotas do Eixe nos anos 1942 e 1943.	T. 11	P. 229 A. 02; P. 236 A. 02; P. 238 Elabora un esquema	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.1. Explica as etapas da II Guerra Mundial tanto na fronte europea como na guerra do Pacífico.	8.1.4 Explica o desenlace final da guerra en Europa en 1945 e identifica o desembarco de Normandía e a derrota de Alemaña na fronte rusa como os feitos que o precipitaron.	Ten dificultades para explicar o desenlace final da guerra en Europa en 1945, polo que necesita de asistencia docente.	Explica vagamente o desenlace final da guerra en Europa en 1945 pero cústalle identificar que feitos o precipitaron.	Explica con bastante claridade o desenlace final da guerra en Europa en 1945 e identifica con bastante seguridade o desembarco de Normandía e a derrota de Alemaña na fronte rusa como os feitos que o precipitaron.	Explica claramente e con exactitude o desenlace final da guerra en Europa en 1945 e identifica o desembarco de Normandía e a derrota de Alemaña na fronte rusa como os feitos que o precipitaron.	T. 11	P. 229 A. 02; P. 236 A. 02; P. 238 Elabora un esquema	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.1. Explica as etapas da II Guerra Mundial tanto na fronte europea como na guerra do Pacífico.	8.1.5 Identifica as fases da Guerra no Pacífico e a derrota xaponesa.	Ten dificultades para identificar as fases da Guerra no Pacífico sen asistencia docente.	Identifica vagamente as fases da Guerra no Pacífico e a derrota xaponesa.	Identifica con bastante claridade as fases da Guerra no Pacífico e a derrota xaponesa.	Identifica claramente e con exactitude as fases da Guerra no Pacífico e a derrota xaponesa.	T. 11	P. 229 A. 02; P. 236 A. 02; P. 238 Elabora un esquema	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.2. Analiza o desenvolvemento da II Guerra Mundial a partir de mapas históricos.	8.2.1 Identifica nun mapa os territorios que formaban a Gran Alemaña e as ofensivas do Eixe entre os anos 1939 e 1942.	Ten dificultades para identificar nun mapa os territorios que formaban a Gran Alemaña e as ofensivas do Eixe entre os anos 1939 e 1942, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente nun mapa os territorios que formaban a Gran Alemaña e as ofensivas do Eixe entre os anos 1939 e 1942.	Identifica con bastante claridade nun mapa os territorios que formaban a Gran Alemaña e as ofensivas do Eixe entre os anos 1939 e 1942.	Identifica claramente e con exactitude nun mapa os territorios que formaban a Gran Alemaña e as ofensivas do Eixe entre os anos 1939 e 1942.	T. 11	P. 225 A. 01; P. 240 A. 01 Interpreta o mapa	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.2. Analiza o desenvolvemento da II Guerra Mundial a partir de mapas históricos.	8.2.2 Identifica nun mapa as principais ofensivas dos aliados entre os anos 1942 e 1945.	Ten dificultades para identificar nun mapa, sen apoio docente, as principais ofensivas dos aliados entre os anos 1942 e 1945.	Identifica vagamente nun mapa as principais ofensivas dos aliados entre os anos 1942 e 1945.	Identifica con bastante claridade nun mapa as principais ofensivas dos aliados entre os anos 1942 e 1945.	Identifica claramente e con exactitude nun mapa as principais ofensivas dos aliados entre os anos 1942 e 1945.	T. 11	P. 229 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.8. Establecer as etapas do desenvolvemento da II Guerra Mundial, distinguindo as que afectaron a Europa e as que afectaron aos Estados Unidos e a Xapón. Est. Apr. HMCB5.8.2. Analiza o desenvolvemento da II Guerra Mundial a partir de mapas históricos.	8.2.3 Identifica nun mapa as ofensivas aliadas na Guerra do Pacífico entre os anos 1942 e 1945.	Ten dificultades para identificar nun mapa as ofensivas aliadas na Guerra do Pacífico entre os anos 1942 e 1945, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente nun mapa as ofensivas aliadas na Guerra do Pacífico entre os anos 1942 e 1945.	Identifica con bastante claridade nun mapa as ofensivas aliadas na Guerra do Pacífico entre os anos 1942 e 1945.	Identifica claramente e con exactitude nun mapa as ofensivas aliadas na Guerra do Pacífico entre os anos 1942 e 1945.	T. 11	P. 229 Doc. 03	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.9. Analizar o papel da guerra mundial como elemento de transformación da vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.9.1. Describe as consecuencias da II Guerra Mundial.	9.1.1 Analiza a partir dunha táboa as consecuencias demográficas da II Guerra Mundial.	Ten dificultades para chegar a unha conclusión sobre as consecuencias demográficas da II Guerra Mundial a partir da análise dunha táboa das perdas humanas, polo que necesita asistencia docente.	Analiza vagamente as consecuencias demográficas da II Guerra Mundial a partir da análise dunha táboa das perdas humanas.	Analiza con bastante detalle as consecuencias demográficas da II Guerra Mundial a partir da análise dunha táboa das perdas humanas.	Analiza con gran detalle e exactitude as consecuencias demográficas da II Guerra Mundial a partir da análise dunha táboa das perdas humanas.	T. 11	P. 232 A. 01	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.9. Analizar o papel da guerra mundial como elemento de transformación da vida cotiá. Est. Apr. HMCB5.9.1. Describe as consecuencias da II Guerra Mundial.	9.1.2 Explica as repercusións económicas e o impacto moral do conflito e que supuxo a guerra na evolución do século XX.	Ten dificultades para explicar as repercusións económicas e o impacto moral do conflito e que supuxo a guerra na evolución do século XX, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as repercusións económicas e o impacto moral do conflito e que supuxo a guerra na evolución do século XX.	Explica con bastante detalle as repercusións económicas e o impacto moral do conflito e que supuxo a guerra na evolución do século XX.	Explica con gran detalle as repercusións económicas e o impacto moral do conflito e que supuxo a guerra na evolución do século XX.	T. 11	P. 233 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.10. Entender o contexto en que se desenvolveu o Holocausto na guerra europea e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.10.1. Analiza imaxes que explican o Holocausto levado a cabo pola Alemaña nazi.	10.1.1 Recoñece a magnitude da traxedia do Holocausto en imaxes que reflicten as deportacións e os campos de exterminio.	Ten dificultades para recoñecer a magnitude da traxedia do Holocausto en imaxes que reflicten as deportacións e os campos de exterminio, polo que necesita asistencia docente.	Recoñece vagamente a magnitude da traxedia do Holocausto en imaxes que reflicten as deportacións e os campos de exterminio.	Recoñece con bastante precisión a magnitude da traxedia do Holocausto en imaxes que reflicten as deportacións e os campos de exterminio.	Recoñece con precisión a magnitude da traxedia do Holocausto en imaxes que reflicten as deportacións e os campos de exterminio.	T. 11	P. 226, 227, 236	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.10. Entender o contexto en que se desenvolveu o Holocausto na guerra europea e as súas consecuencias. Est. Apr. HMCB5.10.2. Recoñece a significación do Holocausto na historia mundial.	10.2.1 Recoñece o significado da traxedia do Holocausto dentro da historia mundial.	Ten dificultades para recoñecer a magnitude da traxedia do Holocausto.	Recoñece vagamente a magnitude da traxedia do Holocausto.	Recoñece con bastante precisión a magnitude da traxedia do Holocausto.	Recoñece con precisión a magnitude da traxedia do Holocausto.	T. 11	P. 227 A. 03, 04	Sociais e cívicas.
Bloque 5 Crit. Aval. B5.11. Obter e seleccionar información escrita e gráfica relevante, utilizando fontes primarias ou secundarias, relativa á posguerra. Est. Apr. HMCB5.11.1. Sintetiza textos que explican a intervención da ONU nas relacións internacionais e nos asuntos de descolonización.	11.1.1 Explica o obxectivo da ONU.	Ten dificultades para explicar o obxectivo da ONU sen asistencia docente.	Explica vagamente o obxectivo da ONU.	Explica con bastante detalle o obxectivo da ONU.	Explica con gran detalle o obxectivo da ONU.	T. 11	P. 233 A. 03	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 5 Crit. Aval. B5.11. Obter e seleccionar información escrita e gráfica relevante, utilizando fontes primarias ou secundarias, relativa á posguerra. Est. Apr. HMCB5.11.1. Sintetiza textos que explican a intervención da ONU nas relacións internacionais e nos asuntos de descolonización.	11.1.2 Explica que establece a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e o contexto que levou á súa aprobación.	Ten dificultades para explicar que establece a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e o contexto que levou á súa aprobación, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente que establece a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e o contexto que levou á súa aprobación.	Explica con bastante detalle que establece a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e o contexto que levou á súa aprobación.	Explica con gran detalle que establece a Declaración Universal dos Dereitos Humanos e o contexto que levou á súa aprobación.	T. 11	P. 235 A. 03	Sociais e cívicas.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.1. Describir os feitos políticos, económicos, sociais e culturais que explican o xurdimento dos dous bloques antagónicos, clasificándoos e presentándoos adecuadamente. Est. Apr. HMCB6.1.1. Localiza nun mapa os países que formaban os bloques comunista e capitalista.	1.1.1 Identifica nun mapa a división do mundo en bloques antagónicos.	Ten dificultades para identificar, sen asistencia docente, a división do mundo en bloques antagónicos.	Identifica nun mapa con bastante imprecisión a división do mundo en bloques antagónicos.	Identifica nun mapa con bastante precisión a división do mundo en bloques antagónicos.	Identifica nun mapa con total exactitude a división do mundo en bloques antagónicos.	T. 12	P. 243 A. Que zonas e países...?; P. 256 A. 01; P. 260 A. 01 Analiza o mapa	Sociais e cívicas.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Interpretar a Guerra Fría, a coexistencia pacífica e a distensión, e as súas consecuencias, e establecer acontecementos que exemplifiquen cada unha destas etapas das relacións internacionais. Est. Apr. HMCB6.2.1. Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico.	2.1.1 Identifica os conflitos da Guerra Fría e os países implicados.	Ten dificultades para identificar nun mapa os conflitos da Guerra Fría e os países implicados, polo que necesita asistencia docente.	Identifica nun mapa con bastante imprecisión os conflitos da Guerra Fría e os países implicados.	Identifica nun mapa con bastante precisión os conflitos da Guerra Fría e os países implicados.	Identifica nun mapa con total exactitude os conflitos da Guerra Fría e os países implicados.	T. 12	P. 243 A. Que zonas e países...?	Sociais e cívicas.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Interpretar a Guerra Fría, a coexistencia pacífica e a distensión, e as súas consecuencias, e establecer acontecementos que exemplifiquen cada unha destas etapas das relacións internacionais. Est. Apr. HMCB6.2.1. Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico.	2.1.2 Caracteriza as fases e as consecuencias da Guerra de Corea (1950-1953).	Ten dificultades para caracterizar a partir da observación de nun mapa as fases e as consecuencias da Guerra de Corea (1950-1953), polo que necesita asistencia docente.	Caracteriza vagamente a partir da observación de nun mapa as fases e as consecuencias da Guerra de Corea (1950-1953).	Caracteriza con bastante detalle a partir da observación de nun mapa as fases e as consecuencias da Guerra de Corea (1950-1953).	Caracteriza con exactitude a partir da observación de nun mapa as fases e as consecuencias da Guerra de Corea (1950-1953).	T. 12	P. 248 A. 02 e 03	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Interpretar a Guerra Fría, a coexistencia pacífica e a distensión, e as súas consecuencias, e establecer acontecementos que exemplifiquen cada unha destas etapas das relacións internacionais. Est. Apr. HMCB6.2.1. Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico.	2.1.3 Describe a crise dos misís a partir dun mapa que reflicte a situación de Cuba en 1962.	Ten dificultades para describir a crise dos misís a partir dun mapa que reflicte a situación de Cuba en 1962, polo que necesita asistencia docente.	Caracteriza vagamente a crise dos misís a partir dun mapa que reflicte a situación de Cuba en 1962.	Caracteriza con bastante detalle a crise dos misís a partir dun mapa que reflicte a situación de Cuba en 1962.	Caracteriza con total exactitude a crise dos misís a partir dun mapa que reflicte a situación de Cuba en 1962.	T. 12	P. 249 Doc. 04	Sociais e cívicas.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Interpretar a Guerra Fría, a coexistencia pacífica e a distensión, e as súas consecuencias, e establecer acontecementos que exemplifiquen cada unha destas etapas das relacións internacionais. Est. Apr. HMCB6.2.1. Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico.	2.1.4 Explica o desenvolvemento da Guerra de Vietnam (1954-1975).	Ten dificultades para explicar o desenvolvemento da Guerra de Vietnam (1954-1975), polo que necesita asistencia docente.	Caracteriza vagamente o desenvolvemento da Guerra de Vietnam (1954-1975).	Caracteriza con bastante detalle o desenvolvemento da Guerra de Vietnam (1954-1975).	Caracteriza con exactitude o desenvolvemento da Guerra de Vietnam (1954-1975).	T. 12	P. 251 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Interpretar a Guerra Fría, a coexistencia pacífica e a distensión, e as súas consecuencias, e establecer acontecementos que exemplifiquen cada unha destas etapas das relacións internacionais. Est. Apr. HMCB6.2.1. Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico.	2.1.5 Explicar o retorno á Guerra Fría na década de 1980 e o papel que tivo a invasión soviética de Afganistán.	Ten dificultades para explicar o retorno á Guerra Fría na década de 1980 e o papel que tivo a invasión soviética de Afganistán, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente o retorno á Guerra Fría na década de 1980 e o papel que tivo a invasión soviética de Afganistán.	Explica con bastante detalle o retorno á Guerra Fría na década de 1980 e o papel que tivo a invasión soviética de Afganistán.	Explica con gran detalle o retorno á Guerra Fría na década de 1980 e o papel que tivo a invasión soviética de Afganistán.	T. 12	P. 253 A. 03	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.2. Interpretar a Guerra Fría, a coexistencia pacífica e a distensión, e as súas consecuencias, e establecer acontecementos que exemplifiquen cada unha destas etapas das relacións internacionais. Est. Apr. HMCB6.2.1. Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico.	2.1.6 Caracteriza a carreira de armamentos durante a Guerra Fría a partir das bases e as alianzas militares de ambos bloques.	Ten dificultades para caracterizar a carreira de armamentos durante a Guerra Fría, polo que necesita asistencia docente.	Caracteriza vagamente a carreira de armamentos durante a Guerra Fría a partir das bases e as alianzas militares de ambos bloques.	Caracteriza con bastante detalle a carreira de armamentos durante a Guerra Fría a partir das bases e as alianzas militares de ambos bloques.	Caracteriza con exactitude a carreira de armamentos durante a Guerra Fría a partir das bases e as alianzas militares de ambos bloques.	T. 12	P. 255 A. 03	Comunicación lingüística.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Distinguir feitos que explican o enfrontamento entre os bloques comunista e capitalista, revisando as novas dos medios de comunicación da época. Est. Apr. HMCB6.3.1. Selecciona símbolos e imaxes que se identifiquen co mundo capitalista e o mundo comunista.	3.1.1 Observa e analiza caricaturas da división do mundo en bloques e de propaganda anticomunista e anticapitalista.	Ten dificultades para analizar o sentido de caricaturas da división do mundo en bloques e de propaganda anticomunista e anticapitalista, polo que necesita asistencia docente.	Describe vagamente o sentido de caricaturas da división do mundo en bloques e de propaganda anticomunista e anticapitalista.	Describe con bastante detalle o sentido de caricaturas da división do mundo en bloques e de propaganda anticomunista e anticapitalista.	Describe con exactitude o sentido de caricaturas da división do mundo en bloques e de propaganda anticomunista e anticapitalista.	T. 12	P. 247 A. 04 e 06; P. 248 @Para ampliarse na Rede	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Distinguir feitos que explican o enfrontamento entre os bloques comunista e capitalista, revisando as novas dos medios de comunicación da época. Est. Apr. HMCB6.3.1. Selecciona símbolos e imaxes que se identifiquen co mundo capitalista e o mundo comunista.	3.1.2 Observa e analiza caricaturas que reflicten as distintas conxunturas da relación entre EE.UU. e URSS.	Ten dificultades para analizar caricaturas que reflicten as distintas conxunturas da relación entre EE.UU. e URSS, polo que necesita apoio docente.	Describe vagamente o sentido de caricaturas que reflicten as distintas conxunturas da relación entre EE.UU. e URSS.	Describe con bastante detalle o sentido de caricaturas que reflicten as distintas conxunturas da relación entre EE.UU. e URSS.	Describe con exactitude o sentido de caricaturas que reflicten as distintas conxunturas da relación entre EE.UU. e URSS.	T. 12	P. 256 A. 04	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Distinguir feitos que explican o enfrontamento entre os bloques comunista e capitalista, revisando as novas dos medios de comunicación da época. Est. Apr. HMCB6.3.2. Extrae conclusións dos textos, imaxes, mapas e gráficas que expliquen a evolución de ambos os bloques enfrontados na Guerra Fría, e sinala a que bloque pertence e algúns motivos que explican esa pretensa.	3.2.1 Redacta un discurso para ser lido en público coa argumentación de EE.UU. para intervir en Vietnam.	Ten dificultades para redactar un discurso para ser lido en público coa argumentación de EE.UU. para intervir en Vietnam, polo que necesita de asistencia docente.	Esgrime argumentos pouco fundados desde o punto de vista do bloque occidental para alegar a intervención de EE.UU. en Vietnam nun discurso para ser lido.	Esgrime argumentos bastante sólidos desde o punto de vista do bloque occidental para alegar a intervención de EE.UU. en Vietnam nun discurso para ser lido.	Esgrime argumentos moi sólidos desde o punto de vista do bloque occidental para alegar a intervención de EE.UU. en Vietnam nun discurso para ser lido.	T. 12	P. 258 Redacta un discurso	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Distinguir feitos que explican o enfrontamento entre os bloques comunista e capitalista, revisando as novas dos medios de comunicación da época. Est. Apr. HMCB6.3.2. Extrae conclusións dos textos, imaxes, mapas e gráficas que expliquen a evolución de ambos os bloques enfrontados na Guerra Fría, e sinala a que bloque pertence e algúns motivos que explican esa pretensa.	3.2.2 Deduce que sucesión de acontecementos levaron á formación de dous bloques antagónicos na Europa de posguerra.	Ten dificultades para deducir, sen apoio docente, que sucesión de acontecementos levaron á formación de dous bloques antagónicos na Europa de posguerra.	Deduce vagamente que sucesión de acontecementos levaron á formación de dous bloques antagónicos na Europa de posguerra.	Deduce con bastante detalle que sucesión de acontecementos levaron á formación de dous bloques antagónicos na Europa de posguerra.	Deduce con exactitude que sucesión de acontecementos levaron á formación de dous bloques antagónicos na Europa de posguerra.	T. 12	P. 245 A. 03	Comunicación lingüística.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Distinguir feitos que explican o enfrontamento entre os bloques comunista e capitalista, revisando as novas dos medios de comunicación da época. Est. Apr. HMCB6.3.2. Extrae conclusións dos textos, imaxes, mapas e gráficas que expliquen a evolución de ambos os bloques enfrontados na Guerra Fría, e sinala a que bloque pertence e algúns motivos que explican esa pretensa.	3.2.3 Valora o impacto da guerra na poboación e a economía vietnamitas.	Ten dificultades para valorar, sen asistencia docente, o impacto da guerra na poboación e a economía vietnamitas.	Valora vagamente o impacto da guerra na poboación e a economía vietnamitas.	Valora con bastante detalle o impacto da guerra na poboación e a economía vietnamitas.	Valora con exactitude o impacto da guerra na poboación e a economía vietnamitas.	T. 12	P. 258 Redacta un discurso	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.3. Distinguir feitos que explican o enfrontamento entre os bloques comunista e capitalista, revisando as novas dos medios de comunicación da época. Est. Apr. HMCB6.3.2. Extrae conclusións dos textos, imaxes, mapas e gráficas que expliquen a evolución de ambos os bloques enfrontados na Guerra Fría, e sinala a que bloque pertence e algúns motivos que explican esa pretensa.	3.2.4 Atribúelle un discurso de Jrushev e outro de Kennedy ao bloque correspondente e comenta a postura de ambos ante a crise dos misís de Cuba.	Ten dificultades para atribuir un discurso de Jrushev e outro de Kennedy ao bloque correspondente e para comentar a postura de ambos ante a crise dos misís de Cuba, polo que necesita asistencia docente.	Atribúelle con bastante certeza un discurso de Jrushev e outro de Kennedy ao bloque correspondente pero ten algunha dificultade para comentar a postura de ambos ante a crise dos misís de Cuba.	Atribúelle con certeza un discurso de Jrushev e outro de Kennedy ao bloque correspondente e comenta con bastante detalle a postura de ambos ante a crise dos misís de Cuba.	Atribúelle con certeza un discurso de Jrushev e outro de Kennedy ao bloque correspondente e comenta con detalle a postura de ambos ante a crise dos misís de Cuba.	T. 12	P. 260 Comenta os textos	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Comparar e analizar o modelo capitalista co comunista desde os puntos de vista político, social, económico e cultural, e exemplificar coa selección de feitos que durante este período afectan as dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos. Est. Apr. HMCB6.4.1. Explica algunhas características da economía capitalista a partir de gráficas.	4.1.1 Identifica nun mapa a renda per cápita dos países capitalistas.	Ten dificultades para identificar nun mapa a renda per cápita dos países capitalistas, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente nun mapa a renda per cápita dos países capitalistas.	Identifica con bastante detalle nun mapa a renda per cápita dos países capitalistas.	Identifica con exactitude nun mapa a renda per cápita dos países capitalistas.	T. 15	P. 307 Que tres grandes centros capitalistas ...?	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Comparar e analizar o modelo capitalista co comunista desde os puntos de vista político, social, económico e cultural, e exemplificar coa selección de feitos que durante este período afectan as dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos. Est. Apr. HMCB6.4.1. Explica algunhas características da economía capitalista a partir de gráficas.	4.1.2 Explica as desigualdades sociais da economía de EE.UU. entre os anos 1973 e 1993.	Ten dificultades para explicar as desigualdades sociais da economía de EE.UU. entre os anos 1973 e 1993, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as desigualdades sociais da economía de EE.UU. entre os anos 1973 e 1993.	Explica con bastante detalle as desigualdades sociais da economía de EE.UU. entre os anos 1973 e 1993.	Explica con exactitude as desigualdades sociais da economía de EE.UU. entre os anos 1973 e 1993.	T. 15	P. 309 A. 01	Comunicación lingüística.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Comparar e analizar o modelo capitalista co comunista desde os puntos de vista político, social, económico e cultural, e exemplificar coa selección de feitos que durante este período afectan as dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos. Est. Apr. HMCB6.4.2. Explica algunhas características da economía comunista a partir de gráficos.	4.2.1 Describe a evolución económica da URSS entre o 1940 e o 1965 a partir da súa agricultura e a súa industria.	Ten dificultades para describir a evolución económica da URSS entre o 1940 e o 1965 a partir da súa agricultura e a súa industria, polo que necesita asistencia docente.	Describe vagamente a evolución económica da URSS entre o 1940 e o 1965 a partir da súa agricultura e a súa industria.	Describe con bastante detalle a evolución económica da URSS entre o 1940 e o 1965 a partir da súa agricultura e a súa industria.	Describe con exactitude a evolución económica da URSS entre o 1940 e o 1965 a partir da súa agricultura e a súa industria.	T. 14	P. 286 Doc. 01	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Comparar e analizar o modelo capitalista co comunista desde os puntos de vista político, social, económico e cultural, e exemplificar coa selección de feitos que durante este período afectan as dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos. Est. Apr. HMCB6.4.3. Establece razoadamente e comparativamente as diferenzas entre o mundo capitalista e o comunista.	4.3.1 Describe as diferenzas ideolóxicas entre Estados Unidos e a URSS en 1945.	Ten dificultades para describir as diferenzas ideolóxicas entre Estados Unidos e a URSS en 1945, polo que necesita asistencia docente.	Describe vagamente as diferenzas ideolóxicas entre Estados Unidos e a URSS en 1945.	Describe con bastante detalle as diferenzas ideolóxicas entre Estados Unidos e a URSS en 1945.	Describe con exactitude as diferenzas ideolóxicas entre Estados Unidos e a URSS en 1945.	T. 12	P. 247 A. 01	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Comparar e analizar o modelo capitalista co comunista desde os puntos de vista político, social, económico e cultural, e exemplificar coa selección de feitos que durante este período afectan as dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos. Est. Apr. HMCB6.4.3. Establece razoadamente e comparativamente as diferenzas entre o mundo capitalista e o comunista.	4.3.2 Describe as diferenzas entre a doutrina Truman e a doutrina Jdanov.	Ten dificultades para describir as diferenzas entre a doutrina Truman e a doutrina Jdanov, polo que necesita asistencia docente.	Describe vagamente as diferenzas entre a doutrina Truman e a doutrina Jdanov.	Describe con bastante detalle as diferenzas entre a doutrina Truman e a doutrina Jdanov.	Describe con exactitude as diferenzas entre a doutrina Truman e a doutrina Jdanov.	T. 12	P. 247 A. 04, 07	Comunicación lingüística.
Bloque 6 Crit. Aval. B6.4. Comparar e analizar o modelo capitalista co comunista desde os puntos de vista político, social, económico e cultural, e exemplificar coa selección de feitos que durante este período afectan as dúas grandes superpotencias: a URSS e os Estados Unidos. Est. Apr. HMCB6.4.4. Identifica formas políticas do mundo occidental e do mundo comunista.	4.4.1 Identifica as diferenzas entre o sistema político democrático dos Estados Unidos e a Ditadura do proletariado da URSS.	Ten dificultades para distinguir o sistema político democrático dos Estados Unidos da Ditadura do proletariado da URSS, polo que necesita asistencia docente.	Distingue vagamente o sistema político democrático dos Estados Unidos da Ditadura do proletariado da URSS.	Distingue con bastante exactitude o sistema político democrático dos Estados Unidos da Ditadura do proletariado da URSS.	Distingue con bastante exactitude o sistema político democrático dos Estados Unidos da Ditadura do proletariado da URSS.	T. 12	P. 247 A. 01	Comunicación lingüística.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar os motivos e os feitos que conducen á descolonización, e establecer as causas e os factores que explican o proceso. Est. Apr. HMCB7.1.1. Localiza nun mapa as zonas afectadas pola descolonización e os seus conflitos.	1.1.1 Localiza nun mapa os principais conflitos derivados da descolonización.	Ten dificultades para localizar nun mapa, sen asistencia docente, os principais conflitos da descolonización.	Localiza nun mapa algúns dos principais conflitos da descolonización.	Localiza nun mapa bastantes dos principais conflitos da descolonización.	Localiza nun mapa todos os principais conflitos da descolonización.	T. 13	P. 268, 269 A. 01	Comunicación lingüística.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar os motivos e os feitos que conducen á descolonización, e establecer as causas e os factores que explican o proceso. Est. Apr. HMCB7.1.1. Localiza nun mapa as zonas afectadas pola descolonización e os seus conflitos.	1.1.2 Observa nun mapa e explica como se levou a cabo o proceso da independencia da India británica e as consecuencias da súa partición.	Ten dificultades para explicar, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo o proceso da independencia da India británica e as consecuencias da súa partición, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo o proceso da independencia da India británica e as consecuencias da súa partición.	Explica con bastante detalle, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo o proceso da independencia da India británica e as consecuencias da súa partición.	Explica con exactitude, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo o proceso da independencia da India británica e as consecuencias da súa partición.	T. 13	P. 271 A. 05	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar os motivos e os feitos que conducen á descolonización, e establecer as causas e os factores que explican o proceso. Est. Apr. HMCB7.1.1. Localiza nun mapa as zonas afectadas pola descolonización e os seus conflitos.	1.1.3 Observa nun mapa e explica como se levou a cabo a partición do territorio de Palestina en 1947 e que estados se repartiron o territorio despois da primeira guerra árabeisraelí.	Ten dificultades para explicar, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo a partición do territorio de Palestina en 1947 e que estados se repartiron o territorio despois da primeira guerra árabeisraelí, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo a partición do territorio de Palestina en 1947 e que estados se repartiron o territorio despois da primeira guerra árabeisraelí .	Explica con bastante detalle, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo a partición do territorio de Palestina en 1947 e que estados se repartiron o territorio despois da primeira guerra árabeisraelí .	Explica con exactitude, a partir da observación dun mapa, como se levou a cabo a partición do territorio de Palestina en 1947 e que estados se repartiron o territorio despois da primeira guerra árabeisraelí .	T. 13	P. 273 A. 02	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.1. Explicar os motivos e os feitos que conducen á descolonización, e establecer as causas e os factores que explican o proceso. Est. Apr. HMCB7.1.1. Localiza nun mapa as zonas afectadas pola descolonización e os seus conflitos.	1.1.4 Explica como se levou a cabo a colonización do África austral e como se independizou despois do Reino Unido.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, como se levou a cabo a colonización do África austral e como se independizou despois do Reino Unido.	Explica vagamente como se levou a cabo a colonización do África austral e como se independizou despois do Reino Unido.	Explica con bastante detalles como se levou a cabo a colonización do África austral e como se independizou despois do Reino Unido.	Explica con gran detalle e exactitude como se levou a cabo a colonización do África austral e como se independizou despois do Reino Unido.	T. 13	P. 275 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Describir as etapas e as consecuencias do proceso descolonizador, e identificar as que afectan a unhas colonias e a outras, establecendo feitos e personaxes significativos de cada proceso. Est. Apr. HMCB7.2.1. Establece de xeito razoado as causas, os feitos e os factores que desencadean e explican o proceso descolonización.	2.1.1 Apunta aos movementos nacionalistas, á debilidade da metrópole, a opinión pública favorable e o apoio das grandes potencias xurdidas trala II Guerra Mundial como as causas da descolonización.	Ten dificultades para identificar as causas da descolonización, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente as causas da descolonización.	Identifica con bastante detalle as causas da descolonización.	Identifica con total exactitude e detalle as causas da descolonización.	T. 13	P. 265 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Describir as etapas e as consecuencias do proceso descolonizador, e identificar as que afectan a unhas colonias e a outras, establecendo feitos e personaxes significativos de cada proceso. Est. Apr. HMCB7.2.1. Establece de xeito razoado as causas, os feitos e os factores que desencadean e explican o proceso descolonización.	2.1.2 Explica as diferentes vías de acceso ao proceso de descolonización.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, as diferentes vías de acceso ao proceso de descolonización.	Explica vagamente as diferentes vías de acceso ao proceso de descolonización.	Explica con bastante detalle as diferentes vías de acceso ao proceso de descolonización.	Explica con gran detalle e exactitude as diferentes vías de acceso ao proceso de descolonización.	T. 13	P. 265 A. 02	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Describir as etapas e as consecuencias do proceso descolonizador, e identificar as que afectan a unhas colonias e a outras, establecendo feitos e personaxes significativos de cada proceso. Est. Apr. HMCB7.2.1. Establece de xeito razoado as causas, os feitos e os factores que desencadean e explican o proceso descolonización.	2.1.3 Completa un cadro sobre o proceso de descolonización de diferentes colonias e establece unha cronoloxía.	Ten dificultades para completar un cadro sobre o proceso de descolonización de diferentes colonias e para establecer unha cronoloxía, polo que necesita asistencia docente.	Completa algúns datos dun cadro sobre o proceso de descolonización de diferentes colonias e establece con algunha inexactitude unha cronoloxía.	Completa bastantes datos dun cadro sobre o proceso de descolonización de diferentes colonias e establece con bastante exactitude unha cronoloxía.	Completa un cadro sobre o proceso de descolonización de diferentes colonias e establece con exactitude unha cronoloxía.	T. 13	P. 280 Completa o cadro	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Describir as etapas e as consecuencias do proceso descolonizador, e identificar as que afectan a unhas colonias e a outras, establecendo feitos e personaxes significativos de cada proceso. Est. Apr. HMCB7.2.2. Identifica e compara as características da descolonización de Asia e de África.	2.2.1 Explica as etapas da descolonización segundo as zonas xeográficas.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, as etapas da descolonización segundo as zonas xeográficas.	Explica vagamente as etapas da descolonización segundo as zonas xeográficas.	Explica con bastante detalle as etapas da descolonización segundo as zonas xeográficas.	Explica con gran detalle e exactitude as etapas da descolonización segundo as zonas xeográficas.	T. 13	P. 267 A. 04	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Describir as etapas e as consecuencias do proceso descolonizador, e identificar as que afectan a unhas colonias e a outras, establecendo feitos e personaxes significativos de cada proceso. Est. Apr. HMCB7.2.2. Identifica e compara as características da descolonización de Asia e de África.	2.2.2 Compara exemplos en que a independencia foi o resultado dun conflito armado e outros nos que o foi dunha negociación.	Ten dificultades para comparar exemplos en que a independencia foi o resultado dun conflito armado e outros nos que o foi dunha negociación, polo que necesita asistencia docente.	Compara vagamente exemplos en que a independencia foi o resultado dun conflito armado e outros nos que o foi dunha negociación.	Compara con bastante detalle exemplos en que a independencia foi o resultado dun conflito armado e outros nos que o foi dunha negociación.	Compara con gran detalle e exactitude exemplos en que a independencia foi o resultado dun conflito armado e outros nos que o foi dunha negociación.	T. 13	P. 267 A. 05	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.2. Describir as etapas e as consecuencias do proceso descolonizador, e identificar as que afectan a unhas colonias e a outras, establecendo feitos e personaxes significativos de cada proceso. Est. Apr. HMCB7.2.2. Identifica e compara as características da descolonización de Asia e de África.	2.2.3 Explica o desenvolvemento da independencia da India.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, o desenvolvemento da independencia da India.	Explica vagamente o desenvolvemento da independencia da India.	Explica con bastante detalle o desenvolvemento da independencia da India.	Explica con gran detalle e exactitude o desenvolvemento da independencia da India.	T. 13	P. 271 A. 01 a 05	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.3. Definir o papel da ONU na descolonización, analizando información que demostre as súas actuacións. Est. Apr. HMCB7.3.1. Explica as actuacións da ONU no proceso descolonizador a partir de fontes históricas.	3.1.1 Le a Declaración da Asemblea Xeral da ONU de 1960 na que se proclama a necesidade de pórlle fin ao colonialismo en todas as súas formas.	Ten dificultades para interpretar, sen asistencia docente, a Declaración da Asemblea Xeral da ONU de 1960 na que se proclama a necesidade de pórlle fin ao colonialismo en todas as súas formas.	Interpreta vagamente a Declaración da Asemblea Xeral da ONU de 1960 na que se proclama a necesidade de pórlle fin ao colonialismo en todas as súas formas.	Interpreta con bastante detalle a Declaración da Asemblea Xeral da ONU de 1960 na que se proclama a necesidade de pórlle fin ao colonialismo en todas as súas formas.	Interpreta con exactitude e detalle a Declaración da Asemblea Xeral da ONU de 1960 na que se proclama a necesidade de pórlle fin ao colonialismo en todas as súas formas.	T. 13	P. 278 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Analizar o subdesenvolvemento do terceiro mundo e establecer as causas que o explican. Est. Apr. HMCB7.4.1. Analiza as características dos países do terceiro mundo a partir de gráficas.	4.1.1 Analiza a evolución demográfica de África e Asia a partir dunha gráfica e a distribución da pobreza no mundo a partir dun mapa.	Ten dificultades para analizar a evolución demográfica de África e Asia a partir dunha gráfica e a distribución da pobreza no mundo a partir dun mapa, polo que necesita asistencia docente.	Analiza vagamente a evolución demográfica de África e Asia a partir dunha gráfica e a distribución da pobreza no mundo a partir dun mapa.	Analiza con bastante detalle a evolución demográfica de África e Asia a partir dunha gráfica e a distribución da pobreza no mundo a partir dun mapa.	Analiza con detalle e exactitude a evolución demográfica de África e Asia a partir dunha gráfica e a distribución da pobreza no mundo a partir dun mapa.	T. 13	P. 277 A. 04	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Analizar o subdesenvolvemento do terceiro mundo e establecer as causas que o explican. Est. Apr. HMCB7.4.1. Analiza as características dos países do terceiro mundo a partir de gráficas.	4.1.2 Explica a relación existente entre a subalimentación e o colonialismo.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, a relación existente entre a subalimentación e o colonialismo.	Relaciona vagamente a subalimentación e o colonialismo.	Relaciona con bastante detalle a subalimentación e o colonialismo.	Relaciona con exactitude e detalle a subalimentación e o colonialismo.	T. 13	P. 277 A. 05; P. 278 A. 04	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Analizar o subdesenvolvemento do terceiro mundo e establecer as causas que o explican. Est. Apr. HMCB7.4.2. Localiza nun mapa os países do terceiro mundo.	4.2.1 Localiza nun mapa a xeografía da pobreza do mundo no ano 2013.	Ten dificultades para localizar nun mapa, sen asistencia docente, a xeografía da pobreza do mundo no ano 2013.	Localiza vagamente nun mapa a xeografía da pobreza do mundo no ano 2013.	Localiza nun mapa con bastante detalle a xeografía da pobreza do mundo no ano 2013.	Localiza nun mapa con exactitude e detalle a xeografía da pobreza do mundo no ano 2013.	T. 13	P. 277 A. 04	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Analizar o subdesenvolvemento do terceiro mundo e establecer as causas que o explican. Est. Apr. HMCB7.4.3. Analiza textos e imaxes do Movemento de Países Non Aliñados e dos países subdesenvolvidos.	4.3.1 Localiza nun mapa os países que participaron na Conferencia de Bandung, que deu orixe ao Movemento de Países non Alineados.	Ten dificultades para localizar nun mapa, sen asistencia docente, os países que participaron na Conferencia de Bandung, que deu orixe ao Movemento de Países non Alineados.	Localiza nun mapa algúns países que participaron na Conferencia de Bandung, que deu orixe ao Movemento de Países non Alineados.	Localiza nun mapa a maioría dos países que participaron na Conferencia de Bandung, que deu orixe ao Movemento de Países non Alineados.	Localiza nun mapa os países que participaron na Conferencia de Bandung, que deu orixe ao Movemento de Países non Alineados.	T. 13	P. 276 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.4. Analizar o subdesenvolvemento do terceiro mundo e establecer as causas que o explican. Est. Apr. HMCB7.4.3. Analiza textos e imaxes do Movemento de Países Non Aliñados e dos países subdesenvolvidos.	4.3.2 Deduce que se evitaba co non alineamento a partir da lectura do discurso de Nehru na conferencia de Bandung.	Ten dificultades para deducir, sen asistencia docente, que se evitaba co non alineamento a partir da lectura do discurso de Nehru na conferencia de Bandung.	Deduce vagamente que se evitaba co non alineamento a partir da lectura do discurso de Nehru na conferencia de Bandung.	Deduce con bastante precisión que se evitaba co non alineamento a partir da lectura do discurso de Nehru na conferencia de Bandung.	Deduce con exactitude que se evitaba co non alineamento a partir da lectura do discurso de Nehru na conferencia de Bandung.	T. 13	P. 276 A. 02	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 7 Crit. Aval. B7.5. Apreciar o nacemento da axuda internacional e o xurdimento das relacións entre os países desenvolvidos e subdesenvolvidos, reproducindo as formas de axuda ao desenvolvemento e describindo as formas de neocolonialismo dentro da política de bloques. Est. Apr. HMCB7.5.1. Explica a evolución das relacións entre os países desenvolvidos e os países en vías de desenvolvemento, comparando a axuda internacional coa intervención neocolonialista.	5.1.1 Explica as características do neocolonialismo e as súas consecuencias sobre os países en vías de desenvolvemento.	Ten dificultades para explicar as características do neocolonialismo e as súas consecuencias sobre os países en vías de desenvolvemento, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as características do neocolonialismo e as súas consecuencias sobre os países en vías de desenvolvemento.	Explica con bastante detalle as características do neocolonialismo e as súas consecuencias sobre os países en vías de desenvolvemento.	Explica con exactitude e detalle as características do neocolonialismo e as súas consecuencias sobre os países en vías de desenvolvemento.	T. 13	P. 277 A. 07	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.1. Describir a situación da URSS a finais do século XX, establecendo os seus trazos máis significativos desde unha perspectiva política, social e económica. Est. Apr. HMCB8.1.1. Localiza nun mapa as repúblicas exsoviéticas e os países formados trala caída do muro de Berlín.	1.1.1 Localiza nun mapa as repúblicas exsoviéticas e os países do Báltico formados trala caída do muro de Berlín.	Ten dificultades para localizar nun mapa, sen axuda docente, as repúblicas exsoviéticas e os países do Báltico formados trala caída do muro de Berlín.	Localiza nun mapa algunhas das repúblicas exsoviéticas e os países do Báltico formados trala caída do muro de Berlín.	Localiza nun mapa a maioría das repúblicas exsoviéticas e os países do Báltico formados trala caída do muro de Berlín.	Localiza nun mapa todas as repúblicas exsoviéticas e os países do Báltico formados trala caída do muro de Berlín.	T. 14	P. 297	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.1. Describir a situación da URSS a finais do século XX, establecendo os seus trazos máis significativos desde unha perspectiva política, social e económica. Est. Apr. HMCB8.1.1. Localiza nun mapa as repúblicas exsoviéticas e os países formados trala caída do muro de Berlín.	1.1.2 Localiza nun mapa as repúblicas xurdidas trala partición de Iugoslavia.	Ten dificultades para localizar nun mapa, sen axuda docente, as repúblicas xurdidas trala partición de Iugoslavia.	Localiza nun mapa algunhas das repúblicas xurdidas trala partición de Iugoslavia.	Localiza nun mapa a maioría das repúblicas xurdidas trala partición de Iugoslavia.	Localiza nun mapa todas as repúblicas xurdidas trala partición de Iugoslavia.	T. 14	P. 299 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.1. Describir a situación da URSS a finais do século XX, establecendo os seus trazos máis significativos desde unha perspectiva política, social e económica. Est. Apr. HMCB8.1.2. Elabora un eixe cronolóxico que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS, a formación da CEI e o xurdimento das repúblicas exsoviéticas.	1.2.1 Completa un esquema que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS e explica as súas causas e as súas consecuencias.	Ten dificultades para completar, sen asistencia docente, un esquema que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS e explica as súas causas e as súas consecuencias.	Completa con algúns datos un esquema que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS e explica as súas causas e as súas consecuencias.	Completa con bastantes datos un esquema que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS e explica as súas causas e as súas consecuencias.	Completa un esquema que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS e explica as súas causas e as súas consecuencias.	T. 14	P. 302 Completa o esquema	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.1. Describir a situación da URSS a finais do século XX, establecendo os seus trazos máis significativos desde unha perspectiva política, social e económica. Est. Apr. HMCB8.1.3. Compara os países dos Balcáns desde os anos 80 ata a actualidade, utilizando mapas de situación.	1.3.1 Identifica a diversidade nacional, relixiosa e étnica de Iugoslavia en 1991.	Ten dificultades para identificar a diversidade nacional, relixiosa e étnica de Iugoslavia en 1991, polo que necesita asistencia docente.	Identifica vagamente a diversidade nacional, relixiosa e étnica de Iugoslavia en 1991.	Identifica con bastante detalle a diversidade nacional, relixiosa e étnica de Iugoslavia en 1991.	Identifica con gran detalle e exactitude a diversidade nacional, relixiosa e étnica de Iugoslavia en 1991.	T. 14	P. 298 A. 01	Conciencia e expresións culturais.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Resumir as políticas de M. Gorbachov nomeando as disposicións concernentes á Perestroika e á Glasnost, e resaltar as súas influencias. Est. Apr. HMCB8.2.1. Describe os trazos políticos e socioeconómicos da URSS desde a época de Breznev ata a de Gorbachov.	2.1.1 Explica a política inmovilista que se volveu implantar na URSS con Breznev e o estancamento económico e a crise política que se derivaron.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, a política inmovilista que se volveu implantar na URSS con Breznev e o estancamento económico e a crise política que se derivaron.	Explica vagamente a política inmovilista que se volveu implantar na URSS con Breznev e o estancamento económico e a crise política que se derivaron.	Explica con bastante detalle a política inmovilista que se volveu implantar na URSS con Breznev e o estancamento económico e a crise política que se derivaron.	Explica con gran detalle e exactitude a política inmovilista que se volveu implantar na URSS con Breznev e o estancamento económico e a crise política que se derivaron.	T. 14	P. 298 A. 01; P. 302 A. Organiza a información	Conciencia e expresións culturais.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Resumir as políticas de M. Gorbachov nomeando as disposicións concernentes á Perestroika e á Glasnost, e resaltar as súas influencias. Est. Apr. HMCB8.2.1. Describe os trazos políticos e socioeconómicos da URSS desde a época de Breznev ata a de Gorbachov.	2.1.2 Explica as reformas que impulsou Gorbachov en política interior e exterior e en economía.	Ten dificultades para explicar as reformas que impulsou Gorbachov en política interior e exterior e en economía, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as reformas que impulsou Gorbachov en política interior e exterior e en economía.	Explica con bastante detalle as reformas que impulsou Gorbachov en política interior e exterior e en economía.	Explica con gran detalle as reformas que impulsou Gorbachov en política interior e exterior e en economía.	T. 14	P. 298 A. 02; P. 300 A. 03; P. 302 A. Organiza a información	Sociais e cívicas.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.2. Resumir as políticas de M. Gorbachov nomeando as disposicións concernentes á Perestroika e á Glasnost, e resaltar as súas influencias. Est. Apr. HMCB8.2.1. Describe os trazos políticos e socioeconómicos da URSS desde a época de Breznev ata a de Gorbachov.	2.1.3 Define que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	Ten dificultades para definir que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> , polo que necesita asistencia docente.	Define vagamente que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	Define con bastante precisión que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	Define con gran precisión que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	T. 14	P. 298 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.3. Analizar a situación creada co xurdimento da CEI e as repúblicas exsoviéticas, recollendo informacións que resuman as novas circunstancias políticas e económicas. Est. Apr. HMCB8.3.1. Elabora un cadro sinóptico sobre a situación política e económica das repúblicas exsoviéticas e a CEI Federación Rusa.	3.1.1 Analiza unha táboa sobre a evolución do produto per cápita dos países comunistas entre os anos 1938 e 1998.	Ten dificultades para analizar, sen asistencia docente, unha táboa sobre a evolución do produto per cápita dos países comunistas entre os anos 1938 e 1998.	Analiza vagamente unha táboa sobre a evolución do produto per cápita dos países comunistas entre os anos 1938 e 1998.	Analiza con bastante precisión unha táboa sobre a evolución do produto per cápita dos países comunistas entre os anos 1938 e 1998.	Analiza con gran precisión unha táboa sobre a evolución do produto per cápita dos países comunistas entre os anos 1938 e 1998.	T. 14	P. 303 Analizar unha táboa	Sociais e cívicas.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.4. Explicar a caída do muro de Berlín e nomear as súas repercusións nos países de Europa central e oriental. Est. Apr. HMCB8.4.1. Analiza imaxes que reflicten a caída do muro de Berlín.	4.1.1 Analiza unha imaxe da caída do muro de Berlín como o símbolo do fin da Guerra Fría e o inicio da reunificación de Alemaña en 1989.	Ten dificultades para analizar, sen asistencia docente, unha imaxe da caída do muro de Berlín como o símbolo do fin da Guerra Fría e o inicio da reunificación de Alemaña en 1989.	Analiza vagamente unha imaxe da caída do muro de Berlín como o símbolo do fin da Guerra Fría e o inicio da reunificación de Alemaña en 1989.	Analiza con bastante precisión unha imaxe da caída do muro de Berlín como o símbolo do fin da Guerra Fría e o inicio da reunificación de Alemaña en 1989.	Analiza con gran precisión e detalle unha imaxe da caída do muro de Berlín como o símbolo do fin da Guerra Fría e o inicio da reunificación de Alemaña en 1989.	T. 14	P. 296 Doc. 01; P. 305 A. 06	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.4. Explicar a caída do muro de Berlín e nomear as súas repercusións nos países de Europa central e oriental. Est. Apr. HMCB8.4.2. Explica as novas relacións das repúblicas exsoviéticas con Europa occidental.	4.2.1 Explica o fracaso de Gorbachov no seu proxecto de continuidade na URSS.	Ten dificultades para explicar o fracaso de Gorbachov no seu proxecto de continuidade da URSS, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente o fracaso de Gorbachov no seu proxecto de continuidade da URSS.	Explica con bastante precisión o fracaso de Gorbachov no seu proxecto de continuidade da URSS.	Explica con gran precisión o fracaso de Gorbachov no seu proxecto de continuidade da URSS.	T. 14	P. 297 A. 02; P. 302 A. Organiza a información	Sociais e cívicas.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.4. Explicar a caída do muro de Berlín e nomear as súas repercusións nos países de Europa central e oriental. Est. Apr. HMCB8.4.3. Realiza unha procura guiada na Internet para explicar de maneira razoada a disolución do bloque comunista.	4.3.1 Busca información na internet sobre a primavera de Praga e explica a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	Ten dificultades para buscar información na Internet sobre a primavera de Praga e para explicar a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres, polo que necesita asistencia docente.	Busca algunha información na Internet sobre a primavera de Praga e explica vagamente a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	Busca bastante información na Internet sobre a primavera de Praga e explica con bastante detalle a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	Busca moita información na Internet sobre a primavera de Praga e explica con gran detalle e exactitude a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	T. 14	P. 293 @Para ampliases na Rede...	Sociais e cívicas.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.5. Identificar o problema dos Balcáns, enumerar as causas do xurdimento de tal situación e resumir os feitos que configuran o desenvolvemento de conflitos nesta zona. Est. Apr. HMCB8.5.1. Describe comparativamente a evolución política dos países de Europa central e oriental trala caída do muro de Berlín.	5.1.1 Explica os procesos que conducen á independencia dos países do Leste.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, os procesos que conducen á independencia dos países do Leste.	Explica vagamente os procesos que conducen á independencia dos países do Leste.	Explica con bastante detalle os procesos que conducen á independencia dos países do Leste.	Explica con gran detalle os procesos que conducen á independencia dos países do Leste.	T. 14	P. 297 A. 01	Sociais e cívicas.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.5. Identificar o problema dos Balcáns, enumerar as causas do xurdimento de tal situación e resumir os feitos que configuran o desenvolvemento de conflitos nesta zona. Est. Apr. HMCB8.5.2. Describe e analiza as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da guerra dos Balcáns, nomeadamente en Iugoslavia.	5.2.1 Explica os factores que precipitaron o conflito étnico en Iugoslavia.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, os factores que precipitaron o conflito étnico en Iugoslavia.	Explica vagamente os factores que precipitaron o conflito étnico en Iugoslavia.	Explica con bastante detalle os factores que precipitaron o conflito étnico en Iugoslavia.	Explica con gran detalle os factores que precipitaron o conflito étnico en Iugoslavia.	T. 14	P. 299 A. 02	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 8 Crit. Aval. B8.5. Identificar o problema dos Balcáns, enumerar as causas do xurdimento de tal situación e resumir os feitos que configuran o desenvolvemento de conflitos nesta zona. Est. Apr. HMCB8.5.2. Describe e analiza as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da guerra dos Balcáns, nomeadamente en Iugoslavia.	5.2.2 Explica por que se produciu a guerra en Bosnia e como se levou a cabo.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, por que se produciu a guerra en Bosnia e como se levou a cabo.	Explica vagamente por que se produciu a guerra en Bosnia e como se levou a cabo.	Explica con bastante detalle por que se produciu a guerra en Bosnia e como se levou a cabo.	Explica con gran detalle por que se produciu a guerra en Bosnia e como se levou a cabo.	T. 14	P. 299 A. 03	Sociais e cívicas.
Bloque 8 Crit. Aval. B8.5. Identificar o problema dos Balcáns, enumerar as causas do xurdimento de tal situación e resumir os feitos que configuran o desenvolvemento de conflitos nesta zona. Est. Apr. HMCB8.5.2. Describe e analiza as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da guerra dos Balcáns, nomeadamente en Iugoslavia.	5.2.3 Explica que foron os acordos de Dayton e as súas consecuencias.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, que foron os acordos de Dayton e as súas consecuencias.	Explica vagamente que foron os acordos de Dayton e as súas consecuencias.	Explica con bastante detalle que foron os acordos de Dayton e as súas consecuencias.	Explica con gran detalle que foron os acordos de Dayton e as súas consecuencias.	T. 14	P. 299 A. 03	Sociais e cívicas.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Distinguir os postulados que defende a cultura capitalista da segunda metade do século XX establecendo as liñas de pensamento e os logros obtidos. Est. Apr. HMCB9.1.1. Enumera as liñas de pensamento económico do mundo capitalista na segunda metade do século XX.	1.1.1 Explica as características do modelo económico baseado na prosperidade económica e o consumismo.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, as características do modelo económico baseado na prosperidade económica e o consumismo.	Explica vagamente as características do modelo económico baseado na prosperidade económica e o consumismo.	Explica con bastante detalle as características do modelo económico baseado na prosperidade económica e o consumismo.	Explica con gran detalle as características do modelo económico baseado na prosperidade económica e o consumismo.	T. 15	P. 309 A. 01; P. 322 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Distinguir os postulados que defende a cultura capitalista da segunda metade do século XX establecendo as liñas de pensamento e os logros obtidos. Est. Apr. HMCB9.1.1. Enumera as liñas de pensamento económico do mundo capitalista na segunda metade do século XX.	1.1.2 Explica a implementación do neoliberalismo, sobre que principios económicos se fundamentou e que consecuencias tivo a súa aplicación.	Ten dificultades para explicar a implementación do neoliberalismo, sobre que principios económicos se fundamentou e que consecuencias tivo a súa aplicación, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a implementación do neoliberalismo, sobre que principios económicos se fundamentou e que consecuencias tivo a súa aplicación.	Explica con bastante detalle a implementación do neoliberalismo, sobre que principios económicos se fundamentou e que consecuencias tivo a súa aplicación.	Explica con gran detalle e precisión a implementación do neoliberalismo, sobre que principios económicos se fundamentou e que consecuencias tivo a súa aplicación.	T. 15	P. 319 A. 03; P. 322 A. 02	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.1. Distinguir os postulados que defende a cultura capitalista da segunda metade do século XX establecendo as liñas de pensamento e os logros obtidos. Est. Apr. HMCB9.1.2. Explica o modelo capitalista dun país elaborando información a partir dunha procura guiada na Internet.	1.2.1 Busca na Internet obras de arte pop para caracterizar o consumismo e o estilo de vida norteamericano desde un punto de vista crítico.	Ten dificultades para buscar na Internet obras de arte pop e, en consecuencia, para caracterizar o consumismo e o estilo de vida norteamericano desde un punto de vista crítico, polo que necesita axuda docente.	Busca na Internet algunha obra de arte pop e caracteriza vagamente o consumismo e o estilo de vida norteamericano desde un punto de vista crítico.	Busca na Internet obras de arte pop e caracteriza con bastante detalle o consumismo e o estilo de vida norteamericano desde un punto de vista crítico.	Busca na Internet obras de arte pop e caracteriza con gran detalle o consumismo e o estilo de vida norteamericano desde un punto de vista crítico.	T. 15	P. 327 A. 04 A arte pop	Sociais e cívicas.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Describir o Estado do benestar, aludindo ás características significativas que inflúen na vida cotiá. Est. Apr. HMCB9.2.1. Identifica razoadamente as características e símbolos do Estado do benestar.	2.1.1 Elabora un esquema que describe en que consiste o Estado do benestar e explica cada un dos seus aspectos.	Ten dificultades para elaborar un esquema que describe en que consiste o Estado do benestar e explicar cada un dos seus aspectos, polo que necesita asistencia docente.	Completa algúns datos dun esquema que describe en que consiste o Estado do benestar e explica vagamente cada un dos seus aspectos.	Completa bastantes datos dun esquema que describe en que consiste o Estado do benestar e explica con bastante detalle cada un dos seus aspectos.	Completa os datos dun esquema que describe en que consiste o Estado do benestar e explica con gran detalle cada un dos seus aspectos.	T. 15	P. 324 Elabora un esquema	Sociais e cívicas.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.2. Describir o Estado do benestar, aludindo ás características significativas que inflúen na vida cotiá. Est. Apr. HMCB9.2.1. Identifica razoadamente as características e símbolos do Estado do benestar.	2.1.2 Identifica os aspectos que simbolizaban o Estado do benestar nunha imaxe dunha familia de clase media norteamericana.	Ten dificultades para identificar os aspectos que simbolizaban o Estado do benestar nunha imaxe dunha familia de clase media norteamericana, polo que necesita axuda docente.	Identifica vagamente os aspectos que simbolizaban o Estado do benestar nunha imaxe dunha familia de clase media norteamericana.	Identifica con bastante precisión os aspectos que simbolizaban o Estado do benestar nunha imaxe dunha familia de clase media norteamericana.	Identifica con total precisión os aspectos que simbolizaban o Estado do benestar nunha imaxe dunha familia de clase media norteamericana.	T. 15	P. 326 Observa as imaxes	Sociais e cívicas.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETEN C. CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar o proceso de construción da Unión Europea enumerando os fitos máis destacados que configuran a súa evolución. Est. Apr. HMCB9.3.1. Elabora eixes cronolóxicos sobre o proceso de construción da Unión Europea.	3.1.1 Interpreta un eixe cronolóxico sobre o proceso de construción da Unión Europea.	Ten dificultades para interpretar un eixe cronolóxico sobre o proceso de construción da Unión Europea, polo que necesita asistencia docente.	Interpreta vagamente un eixe cronolóxico sobre o proceso de construción da Unión Europea, polo que necesita asistencia docente.	Interpreta con bastante precisión un eixe cronolóxico sobre o proceso de construción da Unión Europea, polo que necesita asistencia docente.	Interpreta con gran precisión un eixe cronolóxico sobre o proceso de construción da Unión Europea, polo que necesita asistencia docente.	T. 15	P. 307	Sociais e cívicas.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.3. Explicar o proceso de construción da Unión Europea enumerando os fitos máis destacados que configuran a súa evolución. Est. Apr. HMCB9.3.1. Elabora eixes cronolóxicos sobre o proceso de construción da Unión Europea.	3.1.2 Explica as diferentes etapas da construción europea.	Ten dificultades para explicar as diferentes etapas da construción europea, tanto no referente ao número de países membros como á ampliación dos obxectivos comunitarios, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente as diferentes etapas da construción europea, tanto no referente ao número de países membros como á ampliación dos obxectivos comunitarios.	Explica con bastante detalle un as diferentes etapas da construción europea, tanto no referente ao número de países membros como á ampliación dos obxectivos comunitarios.	Explica con gran detalle as diferentes etapas da construción europea, tanto no referente ao número de países membros como á ampliación dos obxectivos comunitarios.	T. 15	P. 315 A. 02	Sociais e cívicas.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.4. Coñecer os obxectivos da Unión Europea en relación coas institucións que compoñen a súa estrutura. Est. Apr. HMCB9.4.1. Relaciona razoadamente as institucións da Unión Europea cos obxectivos que esta persegue.	4.1.1 Explica que institucións creou a CEE para o seu funcionamento e que funcións se asignaron a cada unha delas.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, que institucións creou a CEE para o seu funcionamento e que funcións se asignaron a cada unha delas.	Explica vagamente que institucións creou a CEE para o seu funcionamento e que funcións se asignaron a cada unha delas.	Explica con bastante detalle que institucións creou a CEE para o seu funcionamento e que funcións se asignaron a cada unha delas.	Explica con gran detalle que institucións creou a CEE para o seu funcionamento e que funcións se asignaron a cada unha delas.	T. 15	P. 315 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.5. Describir a evolución política, social e económica dos Estados Unidos desde os anos 60 aos 90 do século XX, sintetizando os aspectos que explican a transformación da sociedade norteamericana e que constitúen elementos orixinarios do Estado do benestar. Est. Apr. HMCB9.5.1. Realiza un eixe cronolóxico dos feitos máis significativos de tipo político, social e económico dos Estados Unidos desde os anos 60 aos 90.	5.1.1 Explica como é a democracia estadounidense.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, como é a democracia estadounidense.	Explica vagamente como é a democracia estadounidense.	Explica con bastante detalle como é a democracia estadounidense.	Explica con gran detalle como é a democracia estadounidense.	T. 15	P. 309 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 9 Crit. Aval. B9.5. Describir a evolución política, social e económica dos Estados Unidos desde os anos 60 aos 90 do século XX, sintetizando os aspectos que explican a transformación da sociedade norteamericana e que constitúen elementos orixinais do Estado do benestar. Est. Apr. HMCB9.5.2. Selecciona e presenta mediante mapas ou redes conceptuais información referida aos Estados Unidos entre 1960 e 2000.	5.2.1 Explica as desigualdades da sociedade estadounidense e os sectores máis desfavorecidos.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, as desigualdades da sociedade estadounidense e os sectores máis desfavorecidos.	Explica vagamente as desigualdades da sociedade estadounidense e os sectores máis desfavorecidos.	Explica con bastante detalle as desigualdades da sociedade estadounidense e os sectores máis desfavorecidos.	Explica con gran detalle as desigualdades da sociedade estadounidense e os sectores máis desfavorecidos.	T. 15	P. 309 A. 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.6. Identificar as singularidades do capitalismo de Xapón e os novos países industriais asiáticos, establecendo trazos de carácter político, económico, social e cultural. Est. Apr. HMCB9.6.1. Establece razoadamente as características e os símbolos que explican aspectos singulares do capitalismo de Xapón e a área do Pacífico.	6.1.1 Explica como é a industrialización do Xapón e as peculiaridades do capitalismo neste país.	Ten dificultades para explicar a industrialización do Xapón e as peculiaridades do seu capitalismo, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente a industrialización do Xapón e as peculiaridades do seu capitalismo.	Explica con bastante detalle a industrialización do Xapón e as peculiaridades do seu capitalismo.	Explica con gran detalle a industrialización do Xapón e as peculiaridades do seu capitalismo.	T. 15	P. 321 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 9 Crit. Aval. B9.6. Identificar as singularidades do capitalismo de Xapón e os novos países industriais asiáticos, establecendo trazos de carácter político, económico, social e cultural. Est. Apr. HMCB9.6.1. Establece razoadamente as características e os símbolos que explican aspectos singulares do capitalismo de Xapón e a área do Pacífico.	6.1.2 Explica que son os dragóns asiáticos e compara a economía destes países coa xaponesa.	Ten dificultades para explicar que son os dragóns asiáticos e para comparar a economía destes países coa xaponesa, polo que necesita asistencia docente.	Explica vagamente que son os dragóns asiáticos e compara vagamente a economía destes países coa xaponesa.	Explica con bastante detalle que son os dragóns asiáticos e compara con bastante acerto a economía destes países coa xaponesa.	Explica con gran detalle que son os dragóns asiáticos e compara con grande acerto a economía destes países coa xaponesa.	T. 15	P. 321 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Analizar as características da globalización e describir a influencia dos medios de comunicación neste fenómeno, así como o impacto dos medios científicos e tecnolóxicos na sociedade actual. Est. Apr. HMCB10.1.1. Identifica as principais características ligadas á fiabilidade e á obxectividade do fluxo de información existente na Internet e noutros medios dixitais.	1.1.1 Identifica no desenvolvemento da investigación científica e o das telecomunicacións como os factores que fixeron posible a globalización.	Ten dificultades para identificar, sen axuda docente, os factores que fixeron posible a globalización.	Identifica vagamente os factores que fixeron posible a globalización.	Identifica con bastante exactitude os factores que fixeron posible a globalización.	Identifica con gran exactitude os factores que fixeron posible a globalización.	T. 16	P. 347 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Analizar as características da globalización e describir a influencia dos medios de comunicación neste fenómeno, así como o impacto dos medios científicos e tecnolóxicos na sociedade actual. Est. Apr. HMCB10.1.2. Elabora un breve informe sobre as relacións entre inmigración e globalización a partir de fontes históricas.	1.2.1 Elabora unha recensión dun libro sobre a globalización e as súas consecuencias económicas, políticas e culturais.	Ten dificultades para elaborar, sen asistencia docente, unha recensión dun libro sobre a globalización e as súas consecuencias económicas, políticas e culturais.	Elabora de forma deficiente unha recensión dun libro sobre a globalización e as súas consecuencias económicas, políticas e culturais.	Elabora unha recensión dun libro sobre a globalización e as súas consecuencias económicas, políticas e culturais bastante coherente co libro.	Elabora unha recensión dun libro sobre a globalización e as súas consecuencias económicas, políticas e culturais moi coherente e ben estruturada.	T. 16	P. 351 Elaborar a recensión dun libro	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.1. Analizar as características da globalización e describir a influencia dos medios de comunicación neste fenómeno, así como o impacto dos medios científicos e tecnolóxicos na sociedade actual. Est. Apr. HMCB10.1.3. Extrae conclusións de imaxes e material videográfico relacionados co mundo actual.	1.3.1 Explica, a partir dunha imaxe, como a globalización uniformou os hábitos de consumo da poboación mundial.	Ten dificultades para extraer información a partir dunha imaxe relacionada cos hábitos de consumo da poboación mundial, polo que necesita axuda docente.	Explica, vagamente e a partir dunha imaxe, como a globalización uniformou os hábitos de consumo da poboación mundial.	Explica a partir dunha imaxe e con bastante detalle como a globalización uniformou os hábitos de consumo da poboación mundial.	Explica a partir dunha imaxe e con gran detalle como a globalización uniformou os hábitos de consumo da poboación mundial.	T. 16	P. 352 A. 02 Analiza a imaxe	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.2. Describir os efectos da ameaza terrorista (yihadismo, etc.) sobre a vida cotiá, e explicar as súas características. Est. Apr. HMCB10.2.1. Realiza unha procura guiada na Internet sobre a ameaza terrorista, organizacións que a sustentan, actos máis relevantes (11S de Nova York, 11M de Madrid 7X de Londres, etc.), os seus símbolos e as repercusións na sociedade (cidadanía ameazada, asociacións de vítimas, mediación en conflitos, etc.), e analiza e comunica a información máis relevante.	2.1.1 Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo.	Ten dificultades para buscar información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo, polo que necesita asistencia docente.	Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo e chega a algunha conclusión vaga.	Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo e configura un relato bastante claro do tema.	Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo e configura un relato moi claro do tema.	T. 16	P. 353 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Resumir os retos da Unión Europea non mundo actual, identificando os seus problemas para amosarse como zona xeopolítica unida fronte a outras áreas. Est. Apr. HMCB10.3.1. Identifica os retos actuais da Unión Europea a partir de novas xornalísticas seleccionadas.	3.1.1 Identifica as sucesivas ampliacións da UE e os pasos seguidos para garantir a integración de todos os estados.	Ten dificultades para identificar, sen asistencia docente, as sucesivas ampliacións da UE e os pasos seguidos para garantir a integración de todos os estados.	Identifica vagamente as sucesivas ampliacións da UE e os pasos seguidos para garantir a integración de todos os estados.	Identifica con bastante precisión as sucesivas ampliacións da UE e os pasos seguidos para garantir a integración de todos os estados.	Identifica con gran precisión as sucesivas ampliacións da UE e os pasos seguidos para garantir a integración de todos os estados.	T. 16	P. 335 A. 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Resumir os retos da Unión Europea non mundo actual, identificando os seus problemas para amosarse como zona xeopolítica unida fronte a outras áreas. Est. Apr. HMCB10.3.1. Identifica os retos actuais da Unión Europea a partir de novas xornalísticas seleccionadas.	3.1.2 Identifica que políticas auspiciou a UE para facer fronte á crise iniciada en 2007.	Ten dificultades para identificar, sen asistencia docente, que políticas auspiciou a UE para facer fronte á crise iniciada en 2007.	Identifica vagamente que políticas auspiciou a UE para facer fronte á crise iniciada en 2007.	Identifica con bastante precisión que políticas auspiciou a UE para facer fronte á crise iniciada en 2007.	Identifica con gran precisión que políticas auspiciou a UE para facer fronte á crise iniciada en 2007.	T. 16	P. 335 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Resumir os retos da Unión Europea non mundo actual, identificando os seus problemas para amosarse como zona xeopolítica unida fronte a outras áreas. Est. Apr. HMCB10.3.1. Identifica os retos actuais da Unión Europea a partir de novas xornalísticas seleccionadas.	3.1.3 Xustifica se a crise económica pode chegar a pór en dúbida a existencia da UE.	Ten dificultades para xustificar, sen asistencia docente, se a crise económica pode chegar a pór en dúbida a existencia da UE.	Xustifica vagamente se a crise económica pode chegar a pór en dúbida a existencia da UE.	Xustifica con argumentos bastante sólidos se a crise económica pode chegar a pór en dúbida a existencia da UE.	Xustifica con argumentos perfectamente fundados se a crise económica pode chegar a pór en dúbida a existencia da UE.	T. 16	P. 335 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.3. Resumir os retos da Unión Europea non mundo actual, identificando os seus problemas para amosarse como zona xeopolítica unida fronte a outras áreas. Est. Apr. HMCB10.3.2. Explica comparativamente os desaxustes da Unión Europea na relación con outros países ou áreas xeopolíticas.	3.2.1 Explica como lle afectan os BRICS (Brasil, Rusia, India e China) ao mercado laboral de Europa e o mundo occidental.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, como lle afectan os BRICS (Brasil, Rusia, India e China) ao mercado laboral de Europa e o mundo occidental.	Explica vagamente como lle afectan os BRICS (Brasil, Rusia, India e China) ao mercado laboral de Europa e o mundo occidental.	Explica con bastantes detalles como lle afectan os BRICS (Brasil, Rusia, India e China) ao mercado laboral de Europa e o mundo occidental.	Explica con gran detalle como lle afectan os BRICS (Brasil, Rusia, India e China) ao mercado laboral de Europa e o mundo occidental.	T. 16	P. 345 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.4. Enumerar os trazos salientables da sociedade norteamericana a comezos do século XXI identificando a transcendencia dos atentados do 11S e explicando as transformacións e o impacto ocasionado a este país. Est. Apr. HMCB10.4.1. Elabora mapas conceptuais sobre os trazos da sociedade norteamericana, agrupados en política, sociedade, economía e cultura.	4.1.1 Explica as consecuencias que se derivaron do 11S para a política interior e exterior estadounidense e como afectou esta política aos cidadáns.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, as consecuencias que se derivaron do 11S para a política interior e exterior estadounidense e como afectou esta política aos cidadáns.	Explica vagamente as consecuencias que se derivaron do 11S para a política interior e exterior estadounidense e como afectou esta política aos cidadáns.	Explica con bastante detalle as consecuencias que se derivaron do 11S para a política interior e exterior estadounidense e como afectou esta política aos cidadáns.	Explica, con gran detalle, as consecuencias que se derivaron do 11S para a política interior e exterior estadounidense e como afectou esta política aos cidadáns.	T. 16	P. 331 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.5. Analizar a evolución política, económica, social e cultural de Hispanoamérica. Est. Apr. HMCB10.5.1. Describe os principais movementos políticos, económicos, sociais e culturais da Hispanoamérica actual.	5.1.1 Explica o proceso de democratización vivido en Latinoamérica.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, o proceso de democratización vivido en Latinoamérica.	Explica vagamente o proceso de democratización vivido en Latinoamérica.	Explica con bastante detalle o proceso de democratización vivido en Latinoamérica.	Explica, con gran detalle, o proceso de democratización vivido en Latinoamérica.	T. 16	P. 343 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.5. Analizar a evolución política, económica, social e cultural de Hispanoamérica. Est. Apr. HMCB10.5.1. Describe os principais movementos políticos, económicos, sociais e culturais da Hispanoamérica actual.	5.1.2 Explica o auxe dos movementos reformistas de carácter progresista baseados na igualdade e o nacionalismo.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, o auxe dos movementos reformistas de carácter progresista baseados na igualdade e o nacionalismo.	Explica vagamente o auxe dos movementos reformistas de carácter progresista baseados na igualdade e o nacionalismo.	Explica con bastante detalle o auxe dos movementos reformistas de carácter progresista baseados na igualdade e o nacionalismo.	Explica, con gran detalle, o auxe dos movementos reformistas de carácter progresista baseados na igualdade e o nacionalismo.	T. 16	P. 343 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.5. Analizar a evolución política, económica, social e cultural de Hispanoamérica. Est. Apr. HMCB10.5.1. Describe os principais movementos políticos, económicos, sociais e culturais da Hispanoamérica actual.	5.1.3 Explica a mellora económica latinoamericana, baseada no incremento das relacións económicas internas e os grandes investimentos.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, a mellora económica latinoamericana, baseada no incremento das relacións económicas internas e os grandes investimentos.	Explica vagamente a mellora económica latinoamericana, baseada no incremento das relacións económicas internas e os grandes investimentos.	Explica con bastante detalle a mellora económica latinoamericana, baseada no incremento das relacións económicas internas e os grandes investimentos.	Explica, con gran detalle, a mellora económica latinoamericana, baseada no incremento das relacións económicas internas e os grandes investimentos.	T. 16	P. 343 A. 02, 03	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.5. Analizar a evolución política, económica, social e cultural de Hispanoamérica. Est. Apr. HMCB10.5.1. Describe os principais movementos políticos, económicos, sociais e culturais da Hispanoamérica actual.	5.1.4 Identifica a desigualdade social como unha das causas da violencia nalgúns países.	Ten dificultades para identificar, sen asistencia docente, a desigualdade social como unha das causas da violencia nalgúns países.	Identifica vagamente a desigualdade social como unha das causas da violencia nalgúns países.	Identifica con bastante certeza a desigualdade social como unha das causas da violencia nalgúns países.	Identifica con certeza a desigualdade social como unha das causas da violencia nalgúns países.	T. 16	P. 343 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.6. Describir a evolución do mundo islámico na actualidade, resumindo os seus trazos económicos, políticos, relixiosos e sociais. Est. Apr. HMCB10.6.1. Enumera e explica os trazos económicos, políticos, relixiosos e sociais do mundo islámico, e localiza nun mapa os países que o forman na actualidade.	6.1.1 Explica as causas que provocaron o fracaso do reformismo panarabista e o auxe do fundamentalismo islámico.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, as causas que provocaron o fracaso do reformismo panarabista e o auxe do fundamentalismo islámico.	Explica vagamente as causas que provocaron o fracaso do reformismo panarabista e o auxe do fundamentalismo islámico.	Explica con bastante detalle as causas que provocaron o fracaso do reformismo panarabista e o auxe do fundamentalismo islámico.	Explica con gran detalle as causas que provocaron o fracaso do reformismo panarabista e o auxe do fundamentalismo islámico.	T. 16	P. 337 A. 01	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.6. Describir a evolución do mundo islámico na actualidade, resumindo os seus trazos económicos, políticos, relixiosos e sociais. Est. Apr. HMCB10.6.1. Enumera e explica os trazos económicos, políticos, relixiosos e sociais do mundo islámico, e localiza nun mapa os países que o forman na actualidade.	6.1.2 Explica que foi a primavera árabe, que causas a provocaron e os seus efectos.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, que foi a primavera árabe, que causas a provocaron e os seus efectos.	Explica vagamente que foi a primavera árabe, que causas a provocaron e os seus efectos.	Explica con bastante detalle que foi a primavera árabe, que causas a provocaron e os seus efectos.	Explica con gran detalle que foi a primavera árabe, que causas a provocaron e os seus efectos.	T. 16	P. 337 A. 04	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.7. Distinguir a evolución dos países de África relacionando as súas zonas xeoestratéxicas. Est. Apr. HMCB10.7.1. Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais entre os principais países do continente africano., e localiza nun mapa os países que o forman na actualidade.	7.1.1 Explica as causas dos conflitos bélicos en África e da violencia contra a poboación civil.	Ten dificultades para explicar, sen asistencia docente, as causas dos conflitos bélicos en África e da violencia contra a poboación civil.	Explica vagamente as causas dos conflitos bélicos en África e da violencia contra a poboación civil.	Explica con bastante detalle as causas dos conflitos bélicos en África e da violencia contra a poboación civil.	Explica con gran detalle as causas dos conflitos bélicos en África e da violencia contra a poboación civil.	T. 16	P. 339 A. 01 a 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 10 Crit. Aval. B10.8. Resumir a evolución de China e a India desde finais do século XX ao século XXI, seleccionando trazos políticos, económicos, sociais e de mentalidades. Est. Apr. HMCB10.8.1. Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais de China e a India.	8.1.1 Compara o PIB de China e India.	Ten dificultades para comparar, sen asistencia docente, o PIB de China e India.	Compara vagamente o PIB de China e India.	Compara con bastante precisión o PIB de China e India.	Compara con total precisión o PIB de China e India.	T. 16	P. 345 Doc. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 10 Crit. Aval. B10.8. Resumir a evolución de China e a India desde finais do século XX ao século XXI, seleccionando trazos políticos, económicos, sociais e de mentalidades. Est. Apr. HMCB10.8.2. Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais entre países emerxentes de Asia e África.	8.2.1 Compara que aspectos teñen en común os BRICS e que intereses diverxentes os separan.	Ten dificultades para comparar, sen asistencia docente, que aspectos teñen en común os BRICS e que intereses diverxentes os separan.	Compara vagamente que aspectos teñen en común os BRICS e que intereses diverxentes os separan.	Compara con bastante precisión que aspectos teñen en común os BRICS e que intereses diverxentes os separan.	Compara con total precisión que aspectos teñen en común os BRICS e que intereses diverxentes os separan.	T. 16	P. 345 Doc. 01, 02	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 11 Crit. Aval B11.1. Recoñecer que os acontecementos e procesos ocorren ao longo do tempo e á vez non tempo (diacronía e sincronía). Est. Apr. HMCB11.1.1. Recoñece que os acontecementos e os procesos ocorren ao longo do tempo e á vez non tempo (diacronía e sincronía).	1.1.1 Analiza un eixe cronolóxico coas etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	Ten dificultades para analizar un eixe cronolóxico coas etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos, polo que necesita asistencia docente.	Identifica nun eixe cronolóxico algúns dos datos relativos ás etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	Identifica nun eixe cronolóxico a maioría de datos relativos ás etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	Identifica nun eixe cronolóxico os datos relativos ás etapas da Revolución francesa, a época napoleónica e as Revolucións Liberais e os nacionalismos.	T. 03	P. 045	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 11 Crit. Aval B11.2. Localizar e seleccionar información escrita e gráfica salientable utilizando fontes primarias e secundarias (biblioteca, internet, etc.), e analizar a súa credibilidade. Est. Apr. HMCB11.2.1. Localiza e selecciona información escrita e gráfica salientable utilizando fontes primarias e secundarias, e analiza a súa credibilidade.	1.2.1 Recoñece, a partir da interpretación dun gráfico, a estrutura social do Antigo Réxime e as posibilidades de ascenso social que existían.	Ten dificultades para interpretar un gráfico sobre a estrutura social do Antigo Réxime e as posibilidades de ascenso social que existían, polo que necesita asistencia docente.	Interpreta nun gráfico algún dos grupos sociais que configuraban a estrutura social do Antigo Réxime e recoñece con dificultad algunha das posibilidades de ascenso social que existían.	Interpreta nun gráfico a maioría de grupos sociais que configuraban a estrutura social do Antigo Réxime e algunhas das posibilidades de ascenso social que existían.	Interpreta nun gráfico os grupos sociais que configuraban a estrutura social do Antigo Réxime e as posibilidades de ascenso social que existían.	T. 01	P. 004 A. 01	Aprender a aprender

CRITERIO DE AVALIACIÓN ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	DESCRITORES	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 1	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 2	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 3	INDICADOR DE LOGRO – NIVEL 4	TEMAS	ACTIVIDADES	COMPETENCIA CLAVE
Bloque 11 Crit. Aval B11.2. Localizar e seleccionar información escrita e gráfica salientable utilizando fontes primarias e secundarias (biblioteca, internet, etc.), e analizar a súa credibilidade. Est. Apr. HMCB11.2.1. Localiza e selecciona información escrita e gráfica salientable utilizando fontes primarias e secundarias, e analiza a súa credibilidade.	1.2.2 Busca información na Internet sobre a primavera de Praga e explica a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	Ten dificultades para buscar información na Internet sobre a primavera de Praga e para explicar a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres, polo que necesita asistencia docente.	Busca algunha información na Internet sobre a primavera de Praga e explica vagamente a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	Busca bastante información na Internet sobre a primavera de Praga e explica con bastante detalle a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	Busca moita información na Internet sobre a primavera de Praga e explica con gran detalle e exactitude a súa defensa dun socialismo democrático compatible cunhas institucións libres.	T. 14	P. 293 @Para ampliarse na Rede...	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 11 Crit. Aval B11.2. Localizar e seleccionar información escrita e gráfica salientable utilizando fontes primarias e secundarias (biblioteca, internet, etc.), e analizar a súa credibilidade. Est. Apr. HMCB11.2.1. Localiza e selecciona información escrita e gráfica salientable utilizando fontes primarias e secundarias, e analiza a súa credibilidade.	1.2.3 Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo.	Ten dificultades para buscar información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo, polo que necesita asistencia docente.	Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo e chega a algunha conclusión vaga.	Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo e configura un relato bastante claro do tema.	Busca información na Internet sobre as operacións de mantemento da paz no mundo e configura un relato moi claro do tema.	T. 16	P. 353 A. 05	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
Bloque 11 Crit. Aval B11.3. Utilizar o vocabulario histórico e artístico con precisión, inseríndoo non contexto adecuado. Est. Apr. HMCB11.3.1. Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario.	3.1.1 Recoñece <i>O arrandadoiro</i> , de Fragonard, como unha obra clave do Rococó.	Ten dificultades para distinguir os aspectos que configuran <i>O arrandadoiro</i> como unha obra clave do Rococó, polo que necesita asistencia docente.	Distingue algún aspecto que configura <i>O arrandadoiro</i> como unha obra clave do Rococó.	Distingue bastantes aspectos que configuran <i>O arrandadoiro</i> como unha obra clave do Rococó.	Distingue claramente <i>O arrandadoiro</i> como unha obra clave do Rococó.	T. 01	P. 018	Conciencia e expresións culturais
Bloque 11 Crit. Aval B11.3. Utilizar o vocabulario histórico e artístico con precisión, inseríndoo non contexto adecuado. Est. Apr. HMCB11.3.1. Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario.	3.1.2 Define que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	Ten dificultades para definir que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> , polo que necesita asistencia docente.	Define vagamente que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	Define con bastante precisión que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	Define con gran precisión que foron a perestroika e a <i>glasnost</i> .	T. 14	P. 298 A. 02	Aprender a aprender

4. GRAOS MÍNIMOS ESIXIBLES PARA SUPERAR A MATERIA**Unidade 1**

O punto de partida: o Antigo Réxime

Características da economía preindustrial: o mercantilismo.

A sociedade estamental.

O absolutismo monárquico.

O pensamento ilustrado.

A fisiocracia e o liberalismo económico.

O despotismo ilustrado.

Unidade 2.

As transformacións económicas

Os factores da revolución industrial en Gran Bretaña.

A revolución agrícola.

A revolución demográfica.

A revolución dos transportes

Adiantos técnicos e innovación da industria británica.

Os medios de difusión da revolución industrial.

O desenvolvemento industrial en Europa Occidental e EE.UU.

Unidade 3.

Transformacións políticas: liberalismo e nacionalismo

O nacemento dos EE. UU.

A revolución francesa: causas e fases.

O Imperio napoleónico e a Restauración.

As revolucións do 30 e 48.

As unificacións de Italia e Alemaña

Unidade 4.

As transformacións sociais (1800-1900)

A revolución demográfica e o desenvolvemento dos movementos migratorios.

A sociedade de clases.

As orixes do movemento obreiro.

O socialismo utópico.

Marxismo e anarquismo.

A Primeira e Segunda Internacional.

O goberno obreiro da Comuna.

Unidade 5.

As grandes potencias europeas (1825-1900)

A Inglaterra victoriana.

A Francia o II Imperio e o establecemento da III República.

A Alemaña bismarckiana.
O Imperio Austro-Húngaro.
O imperio ruso.
As potencias emerxentes: EE. UU. e Xapón.
As relacións internacionais no último terzo do século XIX.

Unidade 6.

A segunda Revolución industrial: primeira globalización e imperialismo (1870-1914)
Causas do imperialismo colonialista.
Áreas fundamentais de expansión colonial.
As características dos grandes imperios coloniais.
As rivalidades imperialistas e o período da 'paz armada?'.
A segunda revolución industrial: as grandes transformacións económicas.

Unidade 7.

A Primeira Guerra Mundial e a organización da paz
Os antecedentes: As causas profundas, as causas inmediatas e as alianzas enfrontadas.
As diversas fases da guerra:
As consecuencias da guerra: demográficas, materiais e sociais.
As paces de París: o Tratado de Versalles.
As relacións internacionais 1919-1929: A Sociedade de Nacións: obxectivos e insuficiencias
Os enfrontamentos para a aplicación dos Tratados e a volta á concordia:
o Tratado de Locarno (1925) e o Pacto Briand-Kellog (1928)

Unidade 8.

A Revolución soviética e a ditadura de Stalin
Característica da Rusia zarista no inicio do século XX.
A Revolución de 1905.
A Revolución de 1917: de febreiro a outubro.
A política do primeiro goberno bolxevique e a guerra civil.
A III Internacional.
A pugna pola sucesión de Lenin entre Trotski e Stalin. A NEP.
A ditadura de Stalin, a planificación económica e a colectivización da agricultura

Unidade 9.

A economía do período de entreguerras
As consecuencias económicas da paz.
Os signos precursores da depresión.
O crash bolsista e a extensión da crise á economía estadounidense.
A depresión no mundo.
As consecuencias sociais e políticas da depresión dos anos trinta.
As políticas económicas aplicadas contra a crise económica.

Unidade 10.

As democracias e o ascenso dos totalitarismos (1919-1939)

A democracia británica.
A III República francesa.
A democracia norteamericana.
A República de Weimar.
O fascismo italiano.
O nacional-socialismo alemán.
As relacións internacionais no período de entreguerras.

Unidade 11.

A Segunda Guerra Mundial
A situación internacional e as aspiracións das potencias no inicio da guerra.
As operacións militares: a ofensiva do Eixo (1939-1942) e a vitoria aliada (1942-1945).
A guerra lonxe da fronte: colaboración e resistencia.
Balance da guerra: vítimas, represión, o holocausto xudeu, as repercusións económicas.
A nova orde: as Conferencias dos Aliados e a creación da ONU.

Unidade 12.

A guerra fría (1945-1991)
Os acordos de paz e a ONU
Orixes e características esenciais da guerra fría.
A formación dos bloques.
O movemento dos países non-aliñados.
O desenvolvemento da guerra fría e os principais conflitos:
A primeira guerra fría (1948-1962): Alemaña, Corea, Cuba...
Ou A coexistencia pacífica (1962-1975): Vietnam, Oriente Medio...
Ou A segunda guerra fría (1975-1985): Afganistán...

Unidade 13.

Asia, África e América Latina nos tempos da descolonización e a guerra fría (1945-1991)
Os movementos anticolonialistas: factores que contribuíron ao seu desenvolvemento.
As grandes figuras da loita anticolonial.
A descolonización do Oriente Medio e o conflito árabe-israelí.
A descolonización en Asia: aspectos xerais e o caso da India.
A descolonización en África: trazos xerais, o África negra e o mundo árabe, o caso de Alxeria.
O novos estado afroasiáticos.

Unidade 14.

O mundo comunista (1945-1991)
A formación do bloque comunista
Evolución social, política e económica da URSS e das democracias populares.
A perestroika de Gorbachov, as revolucións de 1989 e a disolución da URSS.
Rusia, as repúblicas ex soviéticas e as antigas democracias populares no cambio de milenio.
Evolución social e política de China (1949-2000)

Unidade 15.

Estados Unidos, Europa Occidental e Xapón de 1945 á década de 1990

A evolución económica do occidente: a reconstrución, a idade dourada, a crise de 1973, a nova economía do cambio de século.

As principais etapas da historia política de EE.UU., Gran Bretaña, Francia, a República Federal

de Alemaña e Italia desde 1945.

Os grandes cambios sociais: a sociedade de consumo, a revolta xuvenil, a emancipación da muller, a sociedade tecnolóxica.

Xapón e os dragones asiáticos: do milagre económico á crise.

A integración europea: do Tratado de Roma á ampliación ao leste da Unión Europea.

A evolución de México, Cuba, Arxentina e Chile durante o século XX.

Unidade 16.

Entre dous milenios: economía, poboación e sociedade

A segunda globalización

As novas tendencias demográficas no cambio de século: envellecemento, urbanización e movementos migratorios

A desigual evolución das diferentes áreas económicas no mundo globalizado

A persistencia do subdesarrollo.

O tránsito ao novo milenio: o mundo tras a guerra fría

A evolución política de EEUU e a súa política internacional tras o fin da guerra fría e os atentados do 11-S.

Europa tras o tránsito de século: ampliación da UE, o enfraquecemento do terrorismo e a guerra en Iugoslavia.

A crise económica, o fin do imperio e a parcialmente errada democratización de Rusia.

O ascenso de Asia: China, Xapón e India.

As dificultades na normalización democrática de América Latina.

Os factores de inestabilidade e pobreza en África.

Os conflitos internacionais no século XXI.

5. SECUENCIACIÓN E DISTRIBUCIÓN TEMPORAL DAS UNIDADES DIDÁCTICAS**(I TRIMESTRE)****TEMA 1. A EUROPA DO ANTIGO RÉXIME**

1. As bases do Antigo Réxime
2. Poder político e relacións internacionais na Europa do século XVIII
3. Estudo dun caso. A monarquía de poder limitado: o parlamentarismo inglés
4. Transformacións económicas e sociais no século XVIII
5. Resolve a cuestión. Que papel desempeñou o comercio colonial nos cambios económicos de Europa?
6. A Ilustración: novas ideas fronte ao Antigo Réxime
7. Investiga. O nacemento dunha nación: os Estados Unidos de América
8. Síntese. Que se transformou na Europa do Antigo Réxime durante o século XVIII?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 2. A NOVA ERA INDUSTRIAL

1. Factores impulsores da industrialización
2. Resolve a cuestión. Por que se cercaron as terras de cultivo?
3. Os novos tipos de industria
4. Resolve a cuestión. Por que a industrialización precisou dun novo sistema económico?
5. A sociedade urbana: burgueses e obreiros
6. Investiga. As mulleres na nova sociedade industrial
7. Síntese. Como cambiou a industrialización as formas de produción de bens?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 3. OS MOVEMENTOS LIBERAIS E NACIONAIS (1789-1871)

1. A Revolución francesa: a etapa liberal-burguesa (1789-1792)
2. Resolve a cuestión. Como se converteron os súbditos do rei en cidadáns con dereitos?
3. A radicalización: a etapa republican (1792-1799)
4. Estudo dun caso. Napoleón Bonaparte, o emperador herdeiro da Revolución
5. Europa, entre a orde e a liberdade (1815-1830)
6. A revolución de 1848: "a primavera dos pobos"
7. Resolve a cuestión. Como se levaron a cabo as unificacións de Italia e de Alemaña?
8. Síntese. Como se conseguiron os dereitos políticos e sociais que acabaron co Antigo Réxime en Europa?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 4. AS ORIXES DO MOVEMENTO OBREIRO (1800-1914)

1. O nacemento dunha nova sociedade de clases
2. Investiga. A condición dos obreiros no século XIX
3. As alternativas socialista e anarquista
4. As primeiras organizacións obreiras (1830-1875)
5. Resolve a cuestión. Por que fracasou a Primeira Internacional?
6. A evolución do movemento obreiro (1875-1914)
7. Resolve a cuestión. Por que se produciu unha ruptura dos partidos socialistas a comezos do século XX?
8. Síntese. Foi necesaria a creación de organizacións obreiras?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 5. A DOMINACIÓN EUROPEA DO MUNDO (1870-1914)

1. Un novo marco económico
2. Estudo dun caso. Os novos métodos de produción: taylorismo e fordismo
3. A formación de imperios coloniais
4. Investiga. A repartición colonial
5. A organización dos imperios coloniais
6. Resolve a cuestión. Imperialismo: civilizar ou dominar?
7. Síntese. O colonialismo, inicio dunha globalización mundial?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 6. AS GRANDES POTENCIAS (1870-1914)

1. Os Estados liberal-democráticos europeos
2. Estudo dun caso. A Inglaterra vitoriana
3. Investiga. Francia: o modelo de república democrática
4. Resolve a cuestión. Como se converteu Alemaña nunha gran potencia?
5. Austria-Hungría, un imperio autoritario
6. A Rusia tsarista
7. As potencias extraeuropeas: os Estados Unidos e Xapón
8. Resolve a cuestión. Por que se enfrontaron o sur e o norte dos Estados Unidos?
9. Síntese. Que Estados dominaban a escena internacional entre 1870 e 1914?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

(II TRIMESTRE)**TEMA 7. A PRIMEIRA GUERRA MUNDIAL (1914-1918)**

1. As causas da guerra
2. Resolve a cuestión. Quen foron os responsables do estalido da guerra?
3. As fases da contenda bélica
4. Estudo dun caso. A mobilización das mulleres
5. A paz dos vencedores
6. Investiga. 1919: construír unha nova Europa?
7. Síntese. Por que foi a "Gran Guerra"?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 8. A REVOLUCIÓN RUSA E A ORIXE DO ESTADO SOVIÉTICO (1917-1927)

1. Un xigante con pés de lama
2. A revolución de febreiro de 1917
3. Resolve a cuestión. Por que houbo unha nova revolución en outubro?
4. A guerra civil e o comunismo de guerra
5. Investiga. A creación da URSS e a expansión revolucionaria
6. De Lenin a Stalin
7. Síntese. Como conseguiron os bolxeviques instaurar o poder obreiro dos sóviets?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 9. PROSPERIDADE, CRISE E DEPRESIÓN (1918-1939)

1. O legado da Primeira Guerra Mundial
2. Os felices anos vinte nos Estados Unidos
3. Resolve a cuestión. Como se xera unha burbulla especulativa?
4. A Gran Depresión
5. Resolve a cuestión. Como se espallou a crise ao resto do mundo?
6. As propostas de recuperación da crise
7. Investiga. A vida cotiá durante a Gran Depresión
8. Síntese. Como se fraguou a crise económica da década de 1930?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 10. OS RÉXIMES TOTALITARIOS NA EUROPA DE ENTREGUERRAS (1918-1939)

1. A Europa de entreguerras: totalitarismo e democracia
2. Resolve a cuestión. Que elementos definen o fascismo?
3. O fascismo italiano (1922-1945)

4. Resolve a cuestión. Como conseguiu o Partido Nazi chegar ao poder en Alemaña?
5. A nazificación de Alemaña
6. Resolve a cuestión. Que pretendía o proxecto nacional e racial do Partido Nazi?
7. O totalitarismo soviético
8. Estudo dun caso. A represión stalinista
9. Síntese. Por que triunfaron os totalitarismos?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 11. A SEGUNDA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

1. As causas da Segunda Guerra Mundial
2. Estudo dun caso. O imperialismo xaponés
3. As ofensivas e vitorias do Eixe (1939-1942)
4. Investiga. Que significou a ocupación nazi de Europa?
5. As contraofensivas aliadas e o final da guerra
6. Resolve a cuestión. Que papel xogou a resistencia fronte ao nazismo?
7. As consecuencias da guerra
8. Investiga. De Núremberg á Haia: cara a unha xustiza internacional?
9. Síntese. Cales foron as fases da Segunda Guerra Mundial?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

(III TRIMESTRE)

TEMA 12. UN MUNDO BIPOLAR (1945-1991)

1. A formación de bloques antagónicos
2. Resolve a cuestión. Por que os antigos aliados se converteron en inimigos?
3. Crises e conflitos armados durante a Guerra Fría
4. Resolve a cuestión. Por que perderon a guerra de Vietnam os Estados Unidos?
5. A coexistencia pacífica
6. Investiga. O equilibrio do terror na era atómica
7. Síntese. En que consistiu a bipolarización do mundo?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 13. A FIN DOS IMPERIOS COLONIAIS

1. Causas e vías do proceso de descolonización
2. Fases do proceso de descolonización
3. Investiga. Os conflitos do proceso de descolonización
4. Resolve a cuestión. Por que non foi posible manter a unidade da India tras a independencia?
5. Estudo dun caso. A creación do Estado de Israel e a cuestión palestina

6. Investiga. África do Sur e o apartheid
7. O movemento de países non aliñados e o neocolonialismo
8. Síntese. En que consistiu o proceso de descolonización?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 14. O BLOQUE COMUNISTA (1947-1991)

1. A hexemonía soviética
2. Estudo dun caso. A Revolución Chinesa
3. A influencia soviética no mundo
4. Resolve a cuestión. Que conflitos e revoltas se produciron na Europa do Leste?
5. Do inmovilismo ás reformas de Gorbachov
6. A creba do imperio soviético
7. A partición de Iugoslavia
8. Síntese. Como pasou a URSS de ser unha potencia a desintegrarse?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 15. O BLOQUE CAPITALISTA (1945-1991)

1. O liderado dos Estados Unidos no mundo capitalista
2. Investiga. O macartismo: a caza de meigas
3. A evolución de Europa Occidental
4. Estudo dun caso. Cara á construción de Europa
5. Resolve a cuestión. Cal foi o soño revolucionario da década de 1960?
6. A crise da década de 1970 e o neoliberalismo da década de 1980
7. Estudo dun caso. Xapón e os novos países industrializados
8. Síntese. Como evolucionaron os países capitalistas baixo o liderado económico dos EUA?

Técnicas de estudo – Métodos de traballo histórico

Aplica o aprendido – Espazo web

TEMA 16. O MUNDO ACTUAL

1. Unha nova (des)orde mundial
2. Europa do Leste tras a desaparición da URSS
3. Investiga. Os retos da Unión Europea
4. O mundo islámico
5. Investiga. África, un continente excluído e en permanente conflito
6. Resolve a cuestión. Como construír a paz nas zonas en conflito?
7. A situación actual de Latinoamérica
8. Resolve a cuestión. Son os BRICS unha alternativa ao liderado estadounidense?
9. Un mundo globalizado e intercomunicado

10. Síntese. Cara a unha nova orde mundial máis multipolar

6. CONCRECIÓNS METODOLOXICAS.

6.1. METODOLOXÍA XERAL E ESPECÍFICA

As unidades correspondentes a Historia do Mundo Contemporáneo pretenden que o alumnado acade un coñecemento do pasado máis entroncado co seu presente, así como que logre posuír unha visión xeral dos aspectos máis salientables da época actual. Farase un labor de construción por medio da utilización de materiais ou fontes sinxelas que procederán do libro ou serán facilitados polo departamento. Sempre intentará facerse referencia á realidade máis próxima ao alumnado, e se é posible tratarase de poñelo en contacto con esa realidade para dese xeito conseguir un achegamento á mesma e unha mellor comprensión do proceso histórico.

Faremos uso de material complementario de carácter audiovisual: presentacións, documentais, filmes de materia histórica... Tamén empregaremos material procedente dos medios de comunicación (prensa), internet, así como anuarios estatísticos e outras fontes.

Estas imaxes proxéctanse en clase cun ordenador e un canón e pódese debuxar sobre elas pra complementar a explicación.

7. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS E ORGANIZATIVOS

Recursos Didácticos

Para cada tema os Recursos Didácticos dos que se dispón son os seguintes:

- ✚ Manual de texto: Historia do Mundo Contemporáneo. 1º Bach. Ed. Vicens Vives. Complementado con libros de outras editoriais e apuntes elaborados polos membros do Departamento.
- ✚ Xornais e revistas. Biblioteca do centro.
- ✚ Videos documentais, páx. Youtube e TIC. (web2), ordenador da aula, tablets e smartphones do alumnado, cando o profesorado o requira e o permita.
- ✚ Mapas murais históricos.

8. AVALIACIÓN DO ALUMNADO

8.1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Debido a que a maioría do alumnado de 2º de Bacharelato presentaranse á proba de acceso á universidade (ABAU) parécenos oportuno ao longo do curso utilizar probas escrita de similar ou idéntica presentación á que deberán superar nesa ocasión.

En todo caso, os procedementos de avaliación serán variados, de forma que poidan adaptarse á flexibilidade que esixe a propia avaliación.

A Avaliación realizarase igualmente a través dos Criterios de Avaliación e os Estándares de Aprendizaxe que poderemos avaliar a través da Rúbrica de Avaliación. Igualmente poderemos levar a cabo unha Avaliación Competencial a partir da rúbrica proposta: *Avaliación das Competencias Clave*.

O nivel de cumprimento destes obxectivos en relación cos criterios de avaliación fixados non debe ser medido de forma mecánica, senón con **flexibilidade**, e tendo en conta a situación do alumno, o curso en que se atopa, ademais das súas propias características e posibilidades. Á súa vez, a avaliación, cumpre, fundamentalmente, unha **función formativa**, porque lle ofrece ao profesorado uns indicadores da evolución dos sucesivos niveis de aprendizaxe dos seus alumnos, coa conseguinte posibilidade de aplicar mecanismos correctores das insuficiencias

advertidas. Por outra banda, eses indicadores constitúen unha fonte de información sobre o mesmo proceso de ensino. Por iso, os criterios de avaliación veñen a ser un referente fundamental de todo o proceso interactivo de ensino e aprendizaxe.

8.2. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- Desenvolvemento de temas, comentarios de obras de arte.
- Compresión de textos, terminoloxía, técnicas artísticas e corrección ortográfica.
- Resolución de exercicios e traballos de investigación.
- Completar frases, relacionar conceptos ou termos.
- Resposta a preguntas ou cuestións.
- Cuestións Verdadeiro/Falso.
- Lectura expresiva.

Ó comezo do curso faise unha avaliación inicial, consultando ós alumnos e interpretando o seu historial escolar. Ten por obxecto partir dos coñecementos que xa teñen para construí-la nova fase de aprendizaxe.

A avaliación formativa ou orientadora faise durante o proceso de aprendizaxe, observando sistematicamente o progreso, dificultades,... do alumno en dito proceso.

A avaliación sumativa ou final faise ó remate do proceso de aprendizaxe determinando se o alumno adquiriu as capacidades requiridas e en qué grao.

A avaliación ordinaria:

Farase en tres avaliacións, de tal xeito que os contidos mínimos das primeiras avaliacións poden estar presentes nas seguintes e segundo os criterios de cualificación que se explicitan.

Os instrumentos de avaliación a utilizar co fin de coñecer o grao de comprensión dos conceptos e procesos, son:

- A participación no traballo de grupo.
- A participación en debates e exposicións.
- A realización de sínteses mediante esquemas, resumos ou gráficos.
- A cantidade e calidade dos coñecementos adquiridos.
- A comprensión dos mesmos.
- A capacidade de síntese e análise.
- A comprensión e desenvolvemento das actividades.
- A utilización das fontes de información.
- Probas escritas e traballos individuais e en grupos.

Nos traballos avaliarase a calidade, exposición, coordinación, interese e participación.

Procedimental (análise e comentario de documentos específicos da materia)

Esta proba pode referirse ao comentario de textos relacionados cos contidos tratados, comentarios de cadros e táboas estadísticas, gráficos...

Cartografía histórica (localización e análise de mapas políticos ou temáticos, planos). O material cartográfico deste exercicio pode referirse a calquera dos contidos recollidos no currículo da materia: económicos ou demográficos, mapas políticos de división administrativas, de transportes e vías de comunicación. Nos exercicios de localización, as respostas deberán ter un grao de precisión suficiente para seren valoradas de forma positiva, polo que o alumnado situará de forma inequívoca (mediante punto, liña ou contorno) aquilo que se lle requira no enunciado.

É importante realizar ó remate de cada unidade didáctica algún repaso de actividades representativas que nos informen do grao de comprensión da unidade.

Sempre adecuándose ás modalidades citadas de ensino presencial, semipresencial e non presencial utilizarase medios electrónicos, telemáticos e semellantes como:

Preferentemente a Aula virtual do centro, Libro dixital EnRed e Edubook da editorial Vicens Vives, Google Classroom, Abalar, Google Forms, GMail, Kahoot, Edmodo e aplicacións de vídeoconferencia e similares como Webex, Zoom ou Google Meet.

Ademais, o profesorado poderá concertar entrevistas individuais co alumnado a través de videochamada como parte dos procedementos e instrumentos de avaliación nos casos que estime oportunos.

As probas escritas serven para que o alumno se dea conta dos seus avances e dificultades, o tempo que nos permiten detectar qué conceptos, procedementos ou actitudes deben ser reforzados.

8.3. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Os **criterios** para cualificar os alumnos serán os seguintes:

- Probas escritas (exames) ou dixitais nas que o alumnado deberá contestar a preguntas tanto teóricas como prácticas.
- No caso de ter cadernos do traballo en papel ou dixital. O alumnado deberá ter a o día o seu caderno cos diferentes exercicios e esquemas que se van realizando na aula.
- Ter unha actitude positiva e participativa na aula, tanto no que se refire o seu interese, como no que se refire ao traballo e ao esforzo.
- A ponderación dos exames escritos, dixitais ou traballos específicos na nota de avaliación será como mínimo do 80%, dependendo do número de exámes feitos, en cada avaliación haberá como mínimo dous exames.
- A ponderación de outros traballos escritos, dixitais ou traballos específicos, exposicións oráis, cuestións, tests e as actividades diarias da clase que se realicen durante a avaliación será como máximo do 20%, dependendo do número de traballos feitos.
- Para poder aprobar cada avaliación será imprescindible obter unha calificación de 5 ou superior na nota ponderada dos exames feitos en dita avaliación.
- Ter unha avaliación suspensa implica a obrigaón de recuperala, non a recupera facendo media coas demais avaliacións.
- Para aprobar o curso e ter a materia superada é necesario ter aprobadas as tres avaliacións. Neste caso a nota final do alumno será a media aritmética das tres.
- Cada exame sinalará o valor de cada unha das preguntas.
- Nas notas da avaliación, que só admiten números enteiros, aplicarase o seguinte criterio:
 - Si o alumno obtivo como promedio unha cifra enteira, transcribirase esta sen alteracións nas actas.
 - Si o alumno obtivo como promedio unha nota con décimas, na súa transcripción nas actas de avaliación:
 - Redondearase ao enteiro superior no caso de que tales décimas teñan un valor igual ou maior de seis(exemplo: 7´6 se transcribirían nas actas como un 8), sempre que a nota supere o 5.
 - Redondearase ao enteiro inferior no caso de que estas teñan un valor inferior a seis(exemplo: 6´4 ou 7´3 se transcribirían como un 6 ou un 7).
- Se algún alumno é descuberto copiando nun exame, falando con compañeiros ou utilizando sistemas electrónicos para copiar, cualificaráselle con un 0, e suspenderá dita avaliación.

O alumnado que ao longo do curso non acaden os obxectivos reflectidos nesta programación poderán realizar exames de recuperación. Estes exames realizaranse segundo o criterio do profesor que imparte a materia, aínda que preferentemente ao final da terceira avaliación,

tendo dereito á realización dos mesmos o alumnado que teña unha ou como máximo dúas avaliacións suspensas.

- A nota que obteña na recuperación será a que computa para a final da avaliación ordinaria.
- Poderán facer voluntariamente o exame de recuperación o alumnado que desexe obter máis nota da obtida na avaliación ordinaria, no caso de non superala mantense a obtida na avaliación.
- O exame da avaliación extraordinaria será o mesmo para todos os grupos co fin de homoxeneizar os niveis e coordinar a materia impartida polos diferentes profesores.
- Actividades de reforzo e de ampliación: Despois da realización das probas da última avaliación (datas indicadas no calendario escolar) e durante o tempo entre elas e a proba extraordinaria, realizaránse actividades de reforzo e ampliación segundo o caso. O profesorado poderá ofrecer explicacións dos contidos e diferentes tipos de exercicios ou actividades que intenten solucionar o déficit do alumnado na materia.
- O alumnado e as súas familias serán informados destes criterios de cualificación. Na cortiza da aula e na aula virtual de cada grupo, o profesorado engadirá os criterios. Tamén explicaránse de viva voz nas aulas ao inicio do curso e procurarase que o alumnado os comprendan. En canto ás familias poderan acudir a páxina web do centro onde se publicará esta programación.

9. AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE E INDICADORES DE LOGRO

Os docentes avalían tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, a través dos indicadores de logro incorporados na programación docente.

Os Estándares de Aprendizaxe, considerados como concrecións dos Criterios de Avaliación do Currículo de cada área ou materia, permítenos definir os resultados da aprendizaxe e concretar o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada materia. Os indicadores de logro permítenos avaliar en cinco niveis as aprendizaxes que o alumnado consolidou respecto aos obxectivos marcados en cada Estándar.

Este feito permítelle ao docente, ao mesmo tempo, avaliar os resultados das estratexias e medidas educativas que adoptou ao longo da súa práctica educativa para facilitar que o alumnado acade os obxectivos establecidos en cada Estándar de aprendizaxe.

A avaliación tanto dos procesos de aprendizaxe do alumnado como da propia práctica docente será continua. A avaliación docente terá, á súa vez, como obxectivo adaptar as estratexias educativas adoptadas ao longo do curso ás necesidades específicas do alumnado.

Os indicadores de logro permiten, neste sentido, identificar os coñecementos, capacidades, competencias... que en relación a un alumno individual ou ao conxunto do grupo-clase deben ser consolidados, permitindo adaptar a práctica educativa ás necesidades específicas dos alumnos para que poidan alcanzar as ensinanzas establecidas nos correspondentes estándares de aprendizaxe.

En relación á práctica docente os indicadores de logro permiten valorar:

- Se se está cumprindo coa planificación: actividades, tempos, responsabilidades,...
- Se existe desviación entre o obxectivo definido e a acción ou accións deseñadas para conseguilo.
- Se se están conseguindo outras cousas distintas ás planificadas intencionalmente.
- Se se está progresando na liña definida no obxectivo.
- Se os resultados obtidos xeran satisfacción nos implicados

Dentro do proceso de ensino e aprendizaxe, o equipo docente de cada grupo do alumnado celebrará sesións de avaliación para valorar tanto as aprendizaxes do alumnado, como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente.

Indicadores de logro do proceso de ensino nunha escala de 1-4

1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.
3. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
4. Combínase o traballo individual e en equipo.
5. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.
6. Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.
7. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.
8. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.
9. Análizanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.
10. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.

Indicadores de logro da práctica docente nunha escala de 1-4

1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
6. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.
7. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.

10. RECUPERACIONES E PROBAS EXTRAORDINARIAS

RECUPERACIÓN PARA OS ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES DOUTROS CURSOS

Tal e como establece o apartado 22.2 do Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro; aqueles alumnos e alumnas que, excepcionalmente, sexan promocionados de curso polo equipo docente con materias pendentes, deberán facelo cun plan personalizado de recuperación destas materias nas que se terán presentes:

- ✓ Os aspectos relacionados coas expectativas de recuperación das materias pendentes por parte do alumnado.
- ✓ Os Criterios de Avaliación establecidos polo centro e o docente da materia.
- ✓ Os Estándares de Aprendizaxe que desenvolven estes Criterios de Avaliación.
- ✓ Os recursos e o equipo docente para realizar as actividades de recuperación para os alumnos con materias pendentes doutros cursos.

Instrumentos de Avaliación

Fichas e traballos de reforzo.

Reunións trimestrais cos alumnos para falar da súa traxectoria dentro da materia.

Pequenos traballos ou informes individuais por escrito.

Asistencia as horas de recuperación no seu caso, que serán fixadas pola dirección en horario de tarde, donde lle se darán pautas a seguir para un mellor aproveitamento da materia que debe superar coa supervisión do profesor que lle axuda na recuperación da devandita materia.

Sistema de Avaliación

Dúas probas escritas teóricas durante o curso académico, probas eliminatorias se son superadas durante a o devandito curso. De no seren así, poderán presentarse a unha proba final que terá lugar no mes de maio ou no mes de setembro, se tamén suspende esta última.

Deberán realizar tamén como mínimo dous traballos por medios dixitais a desenvolver ao longo do curso, baixo as directrices do profesorado encargado do alumnado pendente ou polo xefe do Departamento.

Metodoloxía

Reunións periódicas co alumnado e información mediante o correo corporativo para complementar as súas actividades e estudio dos temas por parte deles para intentar a consecución dunha construción conceptual, procedimental e actitudinal axeitada a súa evolución.

11. PROCEDEMENTOS NO CAMBIO DE MODALIDADE EN BACHARELATO

Para aqueles alumnos de 2º Bachillerato coa asignatura Historia do Mundo Contemporáneo pendente por causa de cambio de modalidade e con o fin de facilitar e estruturar o traballo de este alumnado, dividiuse a asignatura en dous parciais que se realizarán, aproximadamente, nas seguintes datas e seguindo o modelo do alumnado con materias pendentes descrito no apartado anterior.

- Primeira parte: finais do primeiro trimestre. Comprenderá do tema 1 ao 5 ambos inclusive.
- Segunda parte: principios do terceiro trimestre. Abarcará do tema 6 ao final do temario.
- Deberán realizar tamén como mínimo dous traballos por medios dixitais a desenvolver ao longo do curso, baixo as directrices do profesorado encargado do alumnado pendente ou polo xefe do Departamento.
- O alumnado que non superen a asignatura na forma anteriormente descrita deberán realizar un exame de toda a materia a finais do mes de abril

12. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL

Ó comezo de curso faise unha avaliación inicial, consultando ós alumnos e interpretando o seu historial escolar. Ten por obxecto partir dos coñecementos que xa teñen para construí-la nova fase de aprendizaxe.

Valorarase os coñecementos previos que se teñen sobre cada un dos aspectos avaliados antes de iniciar un tema ou unidade didáctica valorando se: son suficientes, se deben mellorar ou se descoñecen.

Data prevista de realización: Primeiras semanas de outubro.

Proba escrita: Constará dunha relación de preguntas teóricas, mapas físicos, gráfico, tipo test, etc. O obxectivo da proba será determinar o grao de consolidación de contidos previos (referidos ao curso ou etapa anterior) e tamén o nivel do alumnado nas competencias básicas.

Calificarase en base a 10. As probas de Avaliación Inicial parten dos obxectivos, competencias e contidos mínimos que o alumnado debeu adquirir ao finalizar o curso anterior. Teremos por tanto preguntas de contidos (cortas e concretas) e tamén preguntas máis abertas e a desenvolver por parte do alumnado para que nos poidan proporcionar unha información máis global do nivel do alumnado (comprensión lectora, expresión escrita, razonamento, motivación...)

Mecanismo para informar ás familias: No caso de carencias de contidos moi acusada informarase a familia a través do seu titor/a así como a o departamento de Orientación do Centro.

Consecuencias dos resultados da proba: A avaliación inicial permítenos coñecer o punto de partida do proceso de ensino-aprendizaxe. Servirá para marcar o nivel de partida dos novos contidos do curso, o número de alumnos que deben recibir reforzo na aula, apoio fóra da aula, materiais específicos que se necesitan etc.

13. MEDIDAS ATENCIÓN A DIVERSIDADE

A atención á diversidade enténdese como o conxunto de actuacións dirixidas a dar resposta ás diferentes capacidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses, situacións sociais, culturais, lingüísticas e de saúde do alumnado.

O Bacharelato forma parte do ensino postobrigatorio. En consecuencia, e unha vez obtido o Título de Graduado en ESO, non debería haber maiores problemas de diversidade. De todos os xeitos, sempre haberá distintos ritmos e diferentes estilos de aprendizaxe e terase Terase en conta o tratamento da diversidade do alumnado en relación aos diferentes ritmos de aprendizaxe que desenvolve cada alumno na aula. En consecuencia, deberán programarse actividades de reforzo e de ampliación.

Así mesmo, ao alumnado, cada vez mais abundante, procedente do exterior (outras Comunidades, Hispanoamérica e Marrocos p.e.) de incorporación tardía ao noso sistema educativo e con problemas na lingua castelá e na lingua galega facilitaránselles apuntamentos, textos e mesmo exames en lingua castelá para unha mellor interacción didáctica.

Diversificación curricular: Nun principio neste nivel non existen adaptacións curriculares individuais.

Adaptación curricular: Non se contemplan este tipo de medidas na etapa postobrigatorio.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.1. FOMENTO DA LECTURA. COMPRENSIÓN LECTORA. EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA

Fomento da Lectura. Comprensión Lectora.

O departamento realizará un seguimento da expresión oral e escrita do alumnado. Para isto analizarase a capacidade de construír frases coherentes, elaborar temas e definir conceptos nas distintas actividades realizadas; así como a capacidade do alumnado para levar a cabo unha lectura comprensiva dos contidos do libro e doutros documentos propostos polo profesor ou profesora.

En canto aos posibles instrumentos utilizados para realizar a avaliación do anteriormente exposto pódense salientar entre outros os seguintes:

- ✓ Corrección das probas escritas realizadas polo alumnado, prestando atención e valorando debidamente a capacidade expresiva, a ortografía e a caligrafía.
- ✓ Realización de redaccións sobre temas relacionados coa materia estudada por parte dos alumnos e alumnas, redaccións que unha vez realizadas deberán lerse na clase.
- ✓ Valoración das actividades realizadas no caderno de clase, esixíndose un mínimo de orde, coherencia, limpeza e lexibilidade.
- ✓ Proposta de traballos de índole variada que deberían presentarse escritos a man.

- ✓ Lecturas de textos diversos, ben do libro ben do periódico ou de calquera outro material didáctico, coa finalidade de comprobar se existe unha lectura comprensiva das mesmas.

Realizáanse diversas actividades sempre adecuadas ao seu nivel e relacionadas co ámbito de estudo que se está desenvolvendo en cada momento. Na medida do posible se coordinarán estas actividades con outros departamentos, en especial con o de Lingua Castelá e Literatura. Así, ao longo do curso realizáanse lecturas e actividades diversas:

- ✓ Lectura dun libro relacionado co currículo. Trala lectura os alumnos realizarán un traballo contestando unha serie de preguntas sobre o libro e o seu contexto histórico e cultural.
- ✓ Lectura de fragmentos de obras literarias que nos axudarán a coñecer o ambiente histórico, artístico e cultural da época de estudo.
- ✓ Lectura e comentario de artigos en revistas especializadas sobre temas concretos da materia.
- ✓ Análise de artigos xornalísticos.
- ✓ Fomentar a participación en actividades programadas polo Centro, municipio, asociacións, etc., que fomenten e acheguen a lectura do alumno.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.2. TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN

As TIC son soporte para as actividades de busca de información e para a realización de tarefas complexas. Estes recursos son cada vez máis usados pola súa gran capacidade para motivar aos alumnos, de maneira que se convierten non só nun fin como transmisores de contidos propios da asignatura senón que ademais transfórmanse nun instrumento para o tratamento directo de información por parte do profesor e do alumnado.

O alumnado de 1º de BACH ten á súa disposición para o desenvolvemento das TICs das aulas de Informática de que dispón o Centro máis o encerado dixital con que esta dotada a aula.

Todo o material da materia (teoría, imaxes, gráficos, exercicios, ...) están incorporados á Aula Virtual da Web do Centro e poderá "baixarse" de Internet ou, para aqueles alumnos/as que non dispoñan de conexión a Internet, en formato CDRom ou DVD.

As actividades deseñadas para desenvolver esta competencia son basicamente de 2 tipos:

- a) Apoio e reforzo dos temas explicados. Todos os temas van poder apoiarse en páxinas web, textos e imaxes.
- b) Procura de información utilizando as novas tecnoloxías: dicionarios dixitais, páxinas Web, periódicos dixitais, blogs, foros, ... Sesións de investigación e busca de información de diversos temas en Internet, tanto pola súa conta en casa como en sesións de clase.

c) Elaboración de traballos que recollen de forma organizada a información atopada nos distintos medios. Para iso deben aproveitar as vantaxes que ofrecen os procesadores de texto xa que teñen que ser entregados en soporte dixital ou enviados a través do correo electrónico.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.3. CONVIVENCIA

Na clase de Xeografía e Historia fanse comentarios sobre valores e sobre actitudes, resulta ser un lugar adecuado para favorecer a convivencia escolar, promovendo un ambiente de respecto entre todos os membros da comunidade educativa e na mellora da convivencia escolar. A materia de Xeografía e Historia permite a través dos contidos, as imaxes e os textos, e desde a propia acción educativa na aplicación da materia nas aulas, fomentar valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflitos, a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz.

Na educación actual é cada vez máis necesario dispor dun currículo no que valores, saberes, prácticas e comportamentos teñan como finalidade común conseguir que no futuro as alumnas e os alumnos participen plenamente nunha sociedade tolerante, solidaria, responsable e dialogante. A Educación cívica e constitucional contribúe a desenvolver este novo reto educativo propiciando a adquisición de habilidades e virtudes cívicas para exercer a cidadanía democrática, desenvolvendo o coñecemento das nosas institucións e do noso ordenamento xurídico básico e favorecendo a convivencia en sociedade.

Así, este elemento educativo transversal pretende o desenvolvemento das alumnas e os alumnos como persoas dignas e íntegras, o que esixe reforzar a autonomía, a autoestima e o afán de superación, e favorecer o espírito crítico para axudar á construción de proxectos persoais de vida. Tamén se contribúe a mellorar as relacións interpersoais na medida en que a educación cívica e constitucional favorece a utilización sistemática do diálogo. Para isto, propóñense actividades que favorecen a convivencia, a participación, o coñecemento da diversidade e das situacións de discriminación e inxustiza, que deben permitir consolidar as virtudes cívicas necesarias para unha sociedade democrática.

Desde a propia acción educativa na aplicación da materia nas aulas, débense fomentar valores como a igualdade entre homes e mulleres, a non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a resolución pacífica de conflitos, a defensa da liberdade, a igualdade, os dereitos humanos e a paz, e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, racismo ou xenofobia. Respecto a iso, queremos subliñar que o decreto 86/2015, destaca de forma significativa a prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia.

A educación en valores na materia de Ciencias Sociais, Xeografía e Historia, está presente en todo o proxecto curricular e reforzase no traballo diario na aula, valorando:

- O diálogo e as actitudes críticas e tolerantes.
- O esforzo e os hábitos de traballo.

- Os valores democráticos e os dereitos e liberdades asociados.
- A diversidade social e cultural do planeta.
- O respecto polo patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e a responsabilidade na súa conservación.

Así mesmo, contribúese a adquirir o coñecemento dos fundamentos e os modos de organización das sociedades democráticas, a valorar positivamente a conquista dos dereitos humanos e a rexeitar os conflitos entre os grupos humanos e as situacións de inxustiza.

A identificación dos deberes cidadáns e a asunción e exercicio de hábitos e virtudes cívicas adecuadas á súa idade na redonda escolar e social, permitirá que os futuros cidadáns se inicien na construción de sociedades máis cohesionadas, libres, prósperas, equitativas e xustas.

14. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

14.4 OUTROS ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Ademais dos elementos transversais especificamente traballados nos anteriores epígrafes do apartado 9 desta Programación Didáctica, e tal e como se establece no Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato, traballaranse de forma específica os seguintes elementos transversais:

- O desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- A aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto aos homes e mulleres por igual, ás persoas con discapacidade e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- A prevención da violencia de xénero, da violencia contra as persoas con discapacidade, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia, incluído o estudo do Holocausto xudeu como feito histórico. Evitaranse en todo caso comportamentos sexistas e estereotipos que supoñan discriminación.
- Elementos curriculares relacionados co desenvolvemento sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, o abuso e maltrato ás persoas con discapacidade, as situacións de risco derivadas da inadecuada utilización das Tecnoloxías da Información e da Comunicación, así como a protección ante emerxencias e catástrofes.
- Fomento da alimentación equilibrada e da actividade física moderada como fontes de saúde.

18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Ante a continuación da situación excepcional que se presenta neste curso académico e que implica a posibilidade da realización de clases presenciais, semipresenciais e non presenciais. O Departamento non contempla polo de agora fomentar e organizar actividades complementarias e extraescolares, no caso que a situación evolucione favorablemente e sexa factible realizar actividades, propón as seguintes:

As actividades constitúen un dos eixes fundamentais do proceso de aprendizaxe xa que na súa realización o alumnado adquire un papel activo. Realizaranse actividades nas que o alumnado deba despreñar a súa capacidade de actuación, de reflexión e de creación. Fundamentalmente, os tipos de actividades que se presentan son os seguintes:

- Actividades referidas á comprensión de contidos conceptuais e ao establecemento de relacións entre estes. Realización dun vocabulario xeográfico e histórico (os alumnos/as elaborarán un glosario de términos que terán que presentar á profesora/or),
- Actividades de síntese de información, realización de esquemas, resumos, toma de apuntes en clase.
- Actividades de análise e interpretación de fontes históricas de diferente natureza: textos, gráficos, obras de arte, mapashistóricos, debuxos satíricos, esbozo de batallas, carteis propagandísticos, obras cinematográficas, obxectos, etc.
- Redacción de traballos de temática histórica, pequenos traballos de investigación ofrecendo un guión delimitando os apartados sobre os que queremos obter información.
- Outras saídas de interese coordinadas con outros departamentos didácticos.
 - Saídas a museos. Belas Artes, Museo Arqueolóxico e Torre de Hércules.
 - Fundacións Barrié e ABanca.
 - Visita a A Coruña (cidade vella e modernista).
 - Visita a Santiago de Compostela, Catedral, Museo, Universidade.....
 - Posibilidade da continuación presencial no programa Erasmus + de intercambio.
 - Colaboración na posibilidade de excursión final de curso.

Cada unha das actividades abarca 5 ou 6 períodos lectivos, unha mañá; dependendo do horario marcado pola institución a visitar. Exceptuando a visita a cidade de Santiago que ocuparía un día enteiro.

19. ADDENDA. PLAN DE CONTINXENCIA

Plan de reforzo e recuperación

1º BACH. Hª do Mundo Contemporáneo

Aprendizaxes imprescindibles non adquiridas por non desenrolados polo alumnado no curso anterior.

Na previsión dos tres posibles contextos: presencial, semipresencial e telemática usaranse os seguintes instrumentos:

Instrumentos.

A través de medios electrónicos, telemáticos e semellantes como:

Preferentemente a Aula virtual do centro, Libro dixital EnRed e Edubook da editorial Vicens Vives, Google Classroom, Abalar, Google Forms, GMail, Kahoot, Youtube, Genially, Educaplay, Socrative, Edmodo e aplicacións de vídeoconferencia e similares como Webex, Zoom ou Google Meet.

Ademais, o profesorado poderá concertar entrevistas individuais co alumnado a través de videochamada como parte dos procedementos e instrumentos de avaliación nos casos que estime oportunos.

O procedemento de comunicación entre o profesorado do Departamento con o alumnado ou as familias utilizará, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos.

Metodoloxía.

O Departamento procurará que sexa participativa, ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua a pesar dos evidentes problemas que presenta a ensinanza non presencial: tras a presentación dos conceptos e procedementos por parte do profesor a través de documentos, vídeos, presentación, modelos interactivos ou vídeoconferencias, o alumnado ten que facer por si mesmo os traballos, mapas, imaxes, gráficas, portfolios ou comentarios propostos.

Ferramentas de Avaliación.

Os procedementos e instrumentos de avaliación serán os instrumentos telemáticos citados anteriormente e que constan na programación, están deseñados de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado, sempre adecuándose ás modalidades xa citadas de ensino presencial, semipresencial e non presencial.

As actividades serán concretadas a través de traballos, exercicios e exames que poderán pedirse de xeito escrito e presentados de forma telemática. Ademais deberán ser entregados no prazo de tempo marcado polo profesor.

Nesta situación resulta esencial a independencia e una axeitada organización por parte do alumnado para atender eficazmente ás tarefas académicas e a vida familiar.

No referente ó alumnado sen conectividade, non existe, pode darse algún caso con conectividade baixa ou cun computador a compartir e continuaremos con o fomento do uso e con gran rendemento dos teléfonos móbiles.

20. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Os docentes avalían tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente, a través dos Estándares de Aprendizaxe incorporados na programación docente.

Os Estándares de Aprendizaxe, considerados como concrecións dos Criterios de Avaliación do Currículo de cada área ou materia, permítenos definir os resultados de aprendizaxe e concretar o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada materia. Á súa vez, estes Estándares valóranse a partir dos indicadores de logro, que nos permiten avaliar en catro niveis as aprendizaxes que o alumnado consolidou respecto aos obxectivos marcados en cada Estándar.

Este feito permítelle ao docente tamén avaliar os resultados das estratexias e medidas educativas que adoptou ao longo da súa práctica educativa para facilitar que o alumnado acade os obxectivos establecidos en cada Estándar de aprendizaxe.

A avaliación tanto dos procesos de aprendizaxe do alumnado como da propia práctica docente será continua. A avaliación docente terá, ao mesmo tempo, como obxectivo adaptar as estratexias educativas adoptadas ao longo do curso ás necesidades específicas do alumnado.

Os Estándares de aprendizaxe e, se é o caso, os indicadores de logro permiten, neste sentido, identificar os coñecementos, capacidades, competencias... que en relación a un alumno individual ou ao conxunto do grupo-clase deben ser consolidados, permitindo adaptar a práctica educativa ás necesidades específicas dos alumnos para que poidan alcanzar as ensinanzas establecidas nos correspondentes estándares de aprendizaxe.

En relación á práctica docente os indicadores de logro permiten valorar:

- Se se está cumprindo coa planificación: actividades, tempos, responsabilidades,...
- Se existe desviación entre o obxectivo definido e a acción ou accións deseñadas para conseguilo.
- Se se están conseguindo outras cousas distintas ás planificadas intencionalmente.
- Se se está progresando na liña definida no obxectivo.
- Se os resultados obtidos xeran satisfacción nos implicados

Dentro do proceso de ensinanza e aprendizaxe, o equipo docente de cada grupo de alumnos celebrará sesións de avaliación para valorar tanto as aprendizaxes do alumnado, como os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente.

O equipo docente deberá adoptar as medidas ordinarias ou extraordinarias máis adecuadas. Estas medidas fixaranse en plans de mellora de resultados colectivos ou individuais, que permitan solventar as dificultades, en colaboración coas familias e mediante recursos de apoio educativo.

Como ferramenta auxiliar para reflexionar e valorar a actividade docente temos unha Rúbrica da Práctica docente na que se valoran os seguintes aspectos:

- ✓ Temporalización das unidades e dos contidos. Planificación das unidades didácticas ao longo do curso e temporalización dos contidos que se deben abordar en cada unidade.
 - ✓ Exposición da información. Claridade nas explicacións docentes, cunha recepción e cunha interacción adecuada co alumnado para comprobar a asimilación das informacións transmitidas.
 - ✓ Eficacia das actividades e recursos. Elección e uso adecuados das actividades e recursos empregados para a consecución dos obxectivos didácticos e dos criterios de Avaliación formulados.
- Diversidade de recursos. Uso de gran diversidade de recursos e materiais, incluíndo as TIC e o uso educativo dos medios de comunicación, para fomentar unha aprendizaxe ampla e unha boa motivación do alumnado.

- Estratexias de motivación do alumnado. Elaboración de propostas que animen o alumnado a desenvolver as súas capacidades en función dos seus propios intereses e a manter o interese e o esforzo durante a súa aprendizaxe.
- Interacción co alumnado. Relación fluída do docente co alumnado favorecendo con isto o desenvolvemento das actividades de aprendizaxe.
- Avaliación das aprendizaxes. Avaliación dos Contidos e das Competencias adquiridos a través dos Estándares de Aprendizaxe.

Rúbrica de Avaliación da Práctica Docente				Aspectos positivos que se poden destacar	Aspectos que se poden mellorar	Plans ou propostas de mellora
	Pouco Satisfactorio	Satisfactorio	Moi Satisfactorio			
Temporalización das unidades e dos contidos						
Exposición da información						
Eficacia das actividades e recursos						
Diversidade de recursos						
Estratexias de motivación do alumnado						
Interacción co alumnado						
Avaliación das aprendizaxes						